

SEGON QUADRIMESTRE DEL 2008

Informe sobre el mercat de treball de les Illes Balears

OBSERVATORI DEL TREBALL DE LES ILLES BALEARS

Invertim en el seu futur

Cofinançat per:

UNIÓ EUROPEA
FONS SOCIAL EUROPEU

**Govern
de les Illes Balears**

Conselleria
de Treball i Formació

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ	7
2. RESUM EXECUTIU	9
3. L'ENTORN DEL MERCAT DE TREBALL EN EL 2Q 2008: INDICADORS D'ACTIVITAT ECONÒMICA I EMPRESARIAL	11
3.1. Indicadors d'activitat econòmica a les Illes Balears	11
3.1.1. Variació del PIB	11
3.1.2. Agricultura	12
3.1.3. Indústria	13
3.1.4. Construcció	13
3.1.5. Serveis	14
3.1.5.1. Comerç	14
3.1.5.2. Turisme	15
3.1.6. Demanda i preus	15
3.2. Indicadors d'activitat empresarial a les Illes Balears	16
3.2.1. Empreses registrades en el Dirce l'1 de gener de 2008 (INE)	16
3.2.2. Empreses d'alta i autònoms afiliats a la Seguretat Social	17
3.2.3. Societats mercantils (INE)	128
3.2.4. Indicadors de confiança empresarial	19
4. EL MERCAT DE TREBALL DE LES ILLES BALEARS EN EL 2Q 2008	23
4.1. Indicadors d'activitat, d'ocupació i atur	23
4.1.1. Evolució de la població activa, ocupada i en atur de les Illes Balears respecte a Espanya	23
4.1.2. Evolució de l'afiliació a la Seguretat Social	25
4.1.3. Evolució de la contractació a les Illes Balears (SOIB)	27
4.1.4. Evolució de l'atur registrat a les Illes Balears (SOIB)	28
4.1.5. Evolució de les persones demandants inscrites (SOIB)	29
4.2. Indicadors de condicions de treball i relacions laborals	30
4.2.1. Informació relativa a la vigència dels convenis col·lectius de treball de caràcter estatutari	30
4.2.2. Expedients de regulació de treball	31
4.2.2.1. Expedients de regulació de treball per sector i tipus de mesures tramitats i resolts per la Direcció General de Treball	31
4.2.2.2. Expedients de regulació de treball per sector i tipus de mesures tramitats i resolts pel Ministeri de Treball i Immigració	31
4.2.3. Accidents laborals per gravetat i sector econòmic	32

Autores: Dèlia Riera, Maria del Mar Ribas, Beatriz Abia, Rosa Maria Prohens
Coordinació: Dèlia Riera

Si voleu més informació i/o subscriure-us als informes de l'Observatori del Treball de les Illes Balears podeu adreçar-vos a otib@dgplaes.caib.es o bé:
Direcció General de Planificació Estratègica.
Conselleria de Treball i Formació de les Illes Balears
C/ del Gremi de Teixidors, 38
Polígon de Son Castelló. 07009 Palma
Tel. 971 17 63 00
www.caib.es
<http://treballinformacio.caib.es>

Aquesta publicació ha estat cofinançada per la Unió Europea, Fons Social Europeu, i impresa en paper reciclat.
Es permet reproduir totalment o parcialment la informació que conté aquest informe, sempre que se n'esmenti la font i l'autoria.

4.3. Indicadors de polítiques actives desenvolupades per la Conselleria de Treball i Formació...	33
4.3.1. Direcció General de Treball.....	33
4.3.2. Direcció General de Responsabilitat Social Corporativa.....	34
4.3.3. Direcció General de Salut Laboral.....	35
4.3.4. Direcció General d'Ocupació i Formació.....	36
5. ANNEX: TAULES I GRÀFICS.....	37
6. ÍNDEX DE TAULES I GRÀFICS.....	59
7. RELACIÓ DE FONTS I INDICADORS.....	61

ÍNDICE

1. PRESENTACIÓN.....	63
2. RESUMEN EJECUTIVO.....	65
3. EL ENTORNO DEL MERCADO DE TRABAJO EN EL 2C 2008: INDICADORES DE ACTIVIDAD ECONÓMICA Y EMPRESARIAL.....	67
3.1. Indicadores de actividad económica en las Illes Balears.....	67
3.1.1. Variación del PIB.....	67
3.1.2. Agricultura.....	68
3.1.3. Industria.....	69
3.1.4. Construcción.....	69
3.1.5. Servicios.....	70
3.1.5.1. Comercio.....	70
3.1.5.2. Turismo.....	71
3.1.6. Demanda y precios.....	71
3.2. Indicadores de actividad empresarial en las Illes Balears.....	72
3.2.1. Empresas registradas en el Dirce a 1 de enero de 2008 (INE).....	72
3.2.2. Empresas de alta y autónomos afiliados a la Seguridad Social.....	73
3.2.3. Sociedades mercantiles (INE).....	74
3.2.4. Indicadores de confianza empresarial.....	76
4. EL MERCADO DE TRABAJO DE LAS ILLES BALEARS EN EL 2C 2008.....	79
4.1. Indicadores de actividad, de empleo y paro.....	79
4.1.1. Evolución de la población activa, empleada y en paro de las Illes Balears respecto a España.....	79
4.1.2. Evolución de la afiliación a la Seguridad Social.....	82
4.1.3. Evolución de la contratación en las Illes Balears (SOIB).....	83
4.1.4. Evolución del paro registrado en las Illes Balears (SOIB).....	84
4.1.5. Evolución de las personas demandantes inscritas (SOIB).....	86
4.2. Indicadores de condiciones de trabajo y relaciones laborales.....	86
4.2.1. Información relativa a la vigencia de los convenios colectivos de trabajo de carácter estatutario.....	86
4.2.2. Expedientes de regulación de trabajo.....	87
4.2.2.1. Expedientes de regulación de trabajo por sector y tipo de medidas tramitados y resueltos por la Dirección General de Trabajo.....	87
4.2.2.2. Expedientes de regulación de trabajo por sector y tipo de medidas tramitados y resueltos por el Ministerio de Trabajo e Inmigración.....	88
4.2.3. Accidentes laborales por gravedad y sector económico.....	89

4.3. Indicadores de políticas activas desarrolladas por la Consejería de Trabajo y Formación	90
4.3.1. Dirección General de Trabajo.....	90
4.3.2. Dirección General de Responsabilidad Social Corporativa.....	91
4.3.3. Dirección General de Salud Laboral.....	91
4.3.4. Dirección General de Ocupación y Formación.....	92

1. PRESENTACIÓ

A les acaballes del 2008 sembla clar que aquest serà un any de transició arreu dels països desenvolupats. En efecte, la conjunció de l'esclat de la crisi immobiliària als EUA, la crisi financera i la important inflació dels preus de les matèries primeres i del petroli han trencat la fase d'expansió econòmica viscuda en els darrers anys i han fet revisar a la baixa les previsions de creixement econòmic per al 2009, fins al punt que s'insinua la possibilitat que una part important dels països europeus entrin en recessió.

Pel que fa a l'economia balear, s'ha de dir que també experimenta una reducció notable en el ritme de creixement econòmic, tot i que es manté similar al del conjunt espanyol i al de la UE-15. En concret, d'acord amb l'índex el creixement ha passat d'un 3 % en el darrer trimestre del 2007 a un 2,2 % i un 1,8 % en el primer i el segon trimestres del 2008, respectivament. Aquesta conjuntura tan canviant justifica, més que mai, l'existència d'un informe de caràcter quadrimestral —en aquest cas, referent a la situació en la part central de l'any, de maig a agost.

Quant a l'evolució del mercat laboral, cal remarcar també que experimenta un procés accelerat de canvi de cicle. Així, el nombre de persones ocupades ha passat de créixer un 2,6 % en termes interanuals al mes de gener a fer-ho un 0,9 % i un 0,2 % als mesos de maig i d'agost d'enguany, respectivament. Però aquesta evolució global durant el segon quadrimestre mostra, en un nivell de desagregació, tot un seguit d'evolucions diverses. Per sectors econòmics, així com l'agrícola i l'industrial presenten una situació estable, el de la construcció destrueix ocupació i el de serveis en continua generant, encara que a un ritme de cada vegada més lent. També s'observen diferències en funció de l'edat —l'únic grup que no augmenta l'ocupació és el dels joves—, del gènere o del règim de contractació (assalariats/autònoms). En canvi, el dibuix general del nombre de persones aturades i de la taxa d'atur, marcat per una tendència a créixer en el temps per a ambdós indicadors, és extensible a tots els col·lectius, encara que amb diferents intensitats.

D'altra banda, el nexa entre l'ocupació i l'atur, és a dir, la població activa, presenta un comportament força particular, atès l'alentiment del creixement econòmic viscut durant el 2008. En efecte, les xifres de població que entra al mercat laboral són semblants a les observades en la darrera fase a l'alça del cicle. Aquest fet, juntament amb una tendència a l'estancament de l'ocupació, està a l'arrel de l'augment de l'atur en aquest segon quadrimestre. Sens dubte, el manteniment del ritme de creixement de la població activa és un fet singular que demana encetar un procés particularitzat d'anàlisi per conèixer-ne a fons les causes explicatives.

En definitiva, en aquests temps de canvi creiem que l'anàlisi de la conjuntura del mercat laboral balear ofert en aquest informe quadrimestral de la part central de l'any 2008 donarà pistes sobre quina serà l'evolució futura i, sobretot, permetrà entendre amb una dimensió més àmplia el conjunt de canvis que es produeixen en el nostre mercat de treball.

SR. LLORENÇ POU GARCÍAS
 Director general de Planificació Estratègica

HBLE. SRA. JOANA M. BARCELÓ MARTÍ
 Consellera de Treball i Formació

2. RESUMEN EXECUTIU

Les darreres dades sobre l'evolució de l'economia balear posen de manifest una moderació progressiva del ritme de creixement. En el segon trimestre del 2008, la taxa de variació del valor afegit brut (VAB) a preus constants va ser de l'1,8 %, xifra positiva —i idèntica a la del conjunt de l'Estat— però inferior en 1,2 punts a la registrada en el mateix període del 2007. Mallorca i les Pitiüses assoliren un creixement del 2 %, el qual a Menorca va ser del 0,5 %. Per sectors, el de serveis presentà l'evolució millor (2 %), mentre que en el de la construcció esdevingué negativa (-0,3 %).

Pel que fa al tancament de l'any, la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació preveu un creixement global de l'1,5 %, un punt per sota del previst per a Espanya.

Aquesta desacceleració en el ritme de l'evolució econòmica té una clara repercussió en el mercat de treball balear. Així com evidencien les dades de l'enquesta de població activa de l'Institut Nacional d'Estadística, s'aprecia una estabilització en el nombre de persones ocupades (525.400 en el segon trimestre del 2008) i la taxa d'ocupació assoleix el 60,1 %, inferior en 1,7 punts a la del mateix període del 2007. Els grups d'homes i d'edat més jove són els més afectats per aquest descens. Amb tot, les Balears varen ser la primera comunitat autònoma de l'Estat per taxa d'activitat i d'ocupació, tant pel que fa al col·lectiu masculí com al femení, durant el dit segon trimestre del 2008.

També els registres de la Seguretat Social varen mostrar durant els mesos de juny i de juliol descensos en el nombre de treballadores i treballadors en situació d'alta, tot i que les darreres dades del mes d'agost evidenciaren un increment interanual del 0,25 %. En el conjunt de l'Estat la tendència va ser la mateixa; igualment es produïren descensos en el nombre de treballadores i treballadors ocupats durant l'estiu.

L'alentiment econòmic es fa palès, sobretot, en les xifres d'atur registrades pel SOIB, que va tancar el mes d'agost amb 43.540 persones desocupades, un 40,9 % més en variació interanual. En el conjunt de l'Estat, per comparació, l'augment es va produir de manera menys acusada, ja que el mateix mes es va tancar amb una variació interanual del 24,7 %. Per illes, es va fer notar especialment a Menorca (52,8 %) i a Mallorca (40,8 %) i per sectors, en el de la construcció, que aglutina en aquests moments el 30 % del total de persones aturades; per això, durant el mes d'agost es va registrar un nombre més elevat d'homes en atur que no de dones desocupades, circumstància poc habitual.

De forma paral·lela, la contractació registrada durant els vuit primers mesos del 2008 és inferior a la del mateix període del 2007: construcció experimenta el descens més acusat (-45,6 % en el dit mes d'agost), seguida de serveis (-21,5 %), que fins al moment havia dibuixat una evolució més positiva. La millor dada és aportada pel percentatge de nova contractació indefinida, que a les Balears va ser de l'11,8 % a l'agost davant una mitjana nacional del 9,3 %, xifra que situà les Illes en tercer lloc en el rànquing de comunitats autònomes.

Cal esmentar també que fins al mes de juliol del 2008 s'havien autoritzat 26 expedients de regulació de treball, que varen afectar 354 treballadors i treballadores. Tot i que es dona un descens en el nombre d'expedients respecte al 2007, el nombre de treballadores i treballadors afectats augmenta significativament.

Finalment, i en relació amb l'evolució de la sinistralitat, es va registrar un descens del 9,2 % en el nombre d'accidents de treball en jornada a les Illes Balears durant els vuit primers mesos del 2008.

3. L'ENTORN DEL MERCAT DE TREBALL EN EL 2Q 2008: INDICADORS D'ACTIVITAT ECONÒMICA I EMPRESARIAL

3.1. INDICADORS D'ACTIVITAT ECONÒMICA A LES ILLES BALEARS

3.1.1. Variació del PIB

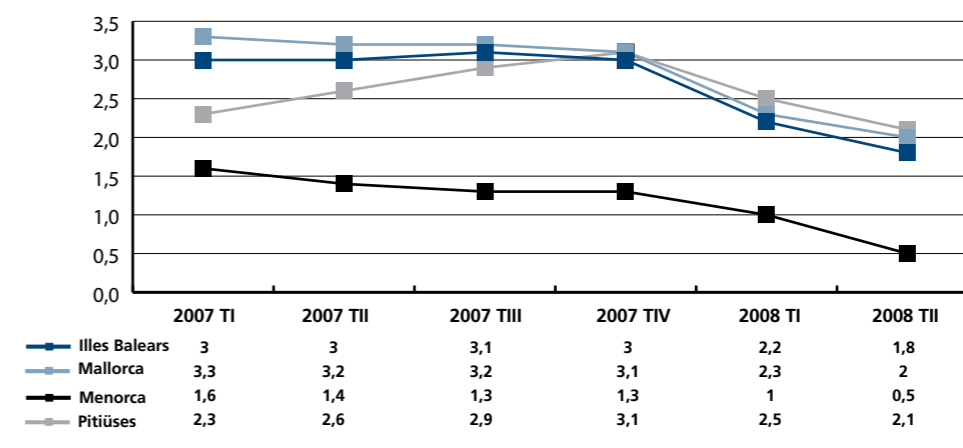
Pel que es desprèn de la taula resum dels principals indicadors econòmics, s'han complert les perspectives de disminució del ritme de creixement que s'anunciaren en l'anàlisi del primer quadrimestre del 2008. Les darreres dades disponibles sobre l'evolució de l'economia balear, les presenta la Direcció General d'Economia en la seva publicació *El moment econòmic de les Illes Balears, setembre 2008*. S'estima que la taxa de variació del valor afegit brut (VAB) a preus constants va ser de l'1,8 % en el segon trimestre del 2008, 1,2 punts més baixa que en el mateix període del 2007. Aquesta xifra significa una moderació del creixement, que va ser del 2,2 % en el primer trimestre del 2008 i del 3,0 % de mitjana durant el 2007.

El gràfic 1 mostra les taxes de creixement del VAB a preus constants. Per illes, en aquest segon trimestre del 2008 les Pitiüses varen presentar el creixement més elevat (2,1 %) i la variació més baixa respecte al mateix trimestre del 2007. Menorca experimentà un creixement del 0,5 %, inferior en 1,3 punts a la mitjana de les Illes —aquesta diferència, però, va ser menor que fa un any. D'altra banda, Mallorca va créixer un 2,0 %, la qual cosa suposa 1,2 punts menys que en el mateix trimestre de l'any precedent i tres dècimes menys que en el primer trimestre del 2008.

S'estima que el creixement de les Illes Balears en el segon trimestre del 2008 va ser de l'1,8 %, 1,2 punts més baix que en el mateix període del 2007

Per sectors, el creixement de tots va ser inferior al del mateix trimestre del 2007. Durant el segon trimestre del 2008, el de serveis va mostrar l'increment més acusat (2,2 %), tot i que el creixement va ser vuit dècimes inferior respecte al que es va produir en el segon trimestre del 2007. Quant al sector de la indústria i l'energia, s'estima que va augmentar un 1 %, cosa

GRÀFIC 1. TAXES DE VARIACIÓ DEL VAB A PREUS CONSTANTS (EN %), PER ILLES (2007-2008)

Font: elaboració pròpia a partir d'*El moment econòmic de les Illes Balears, setembre de 2008*

En el segon trimestre del 2008 el creixement del conjunt de l'Estat va ser de l'1,8 %, segons les dades publicades per l'INE

que implica una disminució sobre el primer trimestre del 2008 i sobre la mitjana del 2007, quan avançava a un ritme d'un 1,4 % i d'un 1,5 %, respectivament. Per contra, la construcció va experimentar un decreixement del -0,3 %. Cal recordar que en el segon trimestre del 2007 assolía un 4 % i mantenia encara un 1,4 % en el primer trimestre del 2008¹.

D'altra banda, segons les dades publicades per l'Institut Nacional d'Estadística (INE), en el segon trimestre del 2008 el creixement del país va ser de l'1,8 %. Si comparem les dades per sectors a les Illes² i en el conjunt d'Espanya³, observarem que a les Balears hi va haver un augment important en indústria i en energia (1 % davant el 0,4 % per a la mitjana nacional). En canvi, els sectors de serveis, de la construcció i de l'agricultura, ramaderia i pesca experimentaren evolucions més significatives en el conjunt d'Espanya.

De fet, en aquest segon trimestre Espanya va mantenir un creixement del 0,1 % intertrimestral, tres dècimes per sobre dels països de la Unió Econòmica i Monetària. Així, segons l'Eurostat⁴, els països de la Unió Europea varen decreixer de mitjana un -0,2 % i l'Europa dels 27 va sofrir un decrement del -0,1 % respecte al primer trimestre.

Més enllà, la darrera estimació del Ministeri d'Economia i Hisenda per al conjunt de l'any és de l'1,6 %, percentatge que davalla a l'1 % per al 2009.

De cara al futur i pel que fa a les Balears, la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació, en el projecte de pressuposts generals per a l'any 2009,

presenta la seva previsió de creixement. Per al 2007 es confirma un creixement del 3 % i es preveu acabar l'any 2008 amb un 1,5 % (una dècima inferior a la previsió corresponent al conjunt de l'Estat espanyol): les taxes esperades són de -0,5 % en construcció, 0,9 % en indústria i 1,9 % en serveis. Quant al 2009, les xifres es continuen moderant i es presenta una previsió de creixement del 0,8 %: -2 % en construcció, 0,5 % en indústria i 1,2 % en serveis.

Així, doncs, les Illes Balears continuen presentant taxes de creixement positives tant per al 2008 com per al 2009.

3.1.2. Agricultura

Segons les estimacions de la Direcció General d'Economia, el sector de l'agricultura, ramaderia i pesca va experimentar un creixement de l'1,1 % en el segon trimestre del 2008.

Un indicador de l'evolució del sector és el preu dels productes agrícoles. D'una banda, Mercapalma informa que al mes de juliol del 2008 el preu mitjà de la fruita va augmentar un 0,93 %, mentre que el de les hortalisses i les patates va disminuir un 13,89 % i un 3,45 %, respectivament, en relació amb el mateix període de l'any anterior. En aquesta conjuntura, es va experimentar una disminució de l'1,2 % en el volum de moviments del Mercat Central de Mallorca.

D'altra banda, el Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç ha informat de la relació de productes frescs i envasats, de la qual es pot ressaltar l'augment del preu de les llimones (57,39 %), les taronges (15,38 %), les bledes (13,31 %) i els ous (11,17 %), com també la dis-

minució del de les cebes (7,24 %), les anxoves (3,60 %) i els pebres verds (3,14 %), tot això al mes d'agost del 2008⁵.

Per analitzar el sector, també ens podem fixar en el nombre de tractors industrials matriculats. Segons la Direcció General de Trànsit, hi continua havent noves matriculacions: al mes d'agost es varen matricular tres tractors industrials a les Illes —el mateix nombre que al mes d'agost del 2007— i 795 en tot Espanya —un 46 % menys que en el mateix mes de l'any passat.

3.1.3. Indústria

Com ja s'ha esmentat, en aquest segon trimestre el sector va disminuir el ritme de creixement a les Illes Balears fins a un 1 %, davant l'1,4 % assolit tant en el primer trimestre del 2008 com en el mateix segon trimestre de fa un any.

Al mes d'agost del 2008⁶, l'índex de preus industrials va ser de 134,4 a les Illes, 0,2 punts per sobre de la mitjana nacional (134,2). Respecte a l'agost del 2007, va augmentar lleugerament a les Illes (0,2 %) i va disminuir en vuit dècimes quant a la mitjana nacional.

D'altra banda, l'índex de producció industrial (IPI) d'agost del 2008⁷ a les Illes va ser de 103,5, més elevat que el corresponent a la mitjana nacional (72); però l'índex ha experimentat aquí una variació interanual negativa del 13,8 %, mentre que per a la mitjana nacional ha disminuït un 11,2 %. L'INE ofereix les dades de la sèrie corregida per l'efecte calendari en l'àmbit nacional —però no per a les Illes Balears. Així, la taxa mitjana de l'IPI corre-

gida d'efectes calendari ha disminuït un 7 % en relació amb el mateix mes de l'any anterior. Descomptats els efectes calendari, en taxes interanuals tots els béns han registrat descensos excepte l'energia, amb un increment del 2,8 %.

3.1.4. Construcció

L'informe del primer quadrimestre feia referència a les previsions de la Direcció General d'Economia per al 2008, que xifrava el creixement del sector a les Illes en un 2,7 %⁸; això no obstant, aquesta estimació va ser revisada a la baixa per la mateixa Direcció General en l'informe *Conjuntura econòmica de les Illes Balears. Juliol 2008*.

El sector va passar de créixer un 3,9 % en el primer trimestre del 2007 a fer-ho un 0,2 % en el mateix període del 2008; quant al segon trimestre, les xifres mostren una davallada més acusada, ja que va ser del 4 % el 2007 i del -0,3 % el 2008.

Per analitzar amb més detall la situació del sector, es poden observar diferents variables d'interès.

Segons les dades del mes de juliol del 2008 publicades per l'INE, el nombre de finques amb hipoteca constituïda per cada 100.000 habitants continuava sent més elevat a les Balears que en relació amb la mitjana nacional (387 vs. 315, respectivament), però la variació interanual ha estat més negativa a les Illes (-30,38 %) que no en el conjunt de l'Estat (-21 %), tot i que aquestes variacions interanuals s'han moderat respecte al mes de juny, quan eren de -51,9 % i de -32,05 %, respectivament.

En el segon trimestre del 2008 el sector de la indústria va créixer un 1 % a les Illes, mentre que el de construcció va experimentar una variació de creixement del -0,3 %

La Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació preveu acabar l'any 2008 amb un creixement de l'1,5 %, una dècima inferior a la previsió del conjunt de l'Estat

1 Dades publicades en *Conjuntura econòmica de les Illes Balears, juliol 2008*. Direcció General d'Economia de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació.
2 Dades del VAB publicades en *El moment econòmic de les Illes Balears, setembre 2008*. Direcció General d'Economia de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació.
3 Dades del PIB. *Contabilidad nacional trimestral de España*, de 27 d'agost de 2008. INE.
4 Dades publicades per l'Eurostat el 3 de setembre de 2008.

5 Taxes interanuals.
6 Dades publicades per l'INE el 25 de setembre de 2008.
7 Dades publicades per l'INE el 3 d'octubre de 2008.
8 *Conjuntura econòmica de les Illes Balears. Març 2008*. Direcció General d'Economia de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació.

El sector de serveis va experimentar el creixement més important (2,2 %) en el segon trimestre del 2008

Amb tot, l'import mitjà de les hipoteques a les Illes va ser en el dit mes de juliol de 164.823 €, un 17,46 % menys que en el mateix mes del 2007, però quasi 8.500 € més respecte a la mitjana nacional (156.325 €).

En aquest sentit, el Ministeri d'Habitatge ha informat que el preu de l'habitatge lliure (base 2005) a les Illes va créixer un 2,6 % en el segon trimestre del 2008 respecte al segon trimestre del 2007 (2.427 €/m² davant els 2.364,6 €/m²). Tot i això, respecte al primer trimestre del 2008 els preus de l'habitatge lliure a les Illes quasi no varien (-0,27 %). Per municipis, cal destacar el preu de l'habitatge lliure a Calvià, on se situa en 3.128,3 €/m², mentre que a Palma és de 2.595,3 €/m².

Per completar aquest indicador que ofereix trimestralment el Ministeri d'Habitatge i atesa la necessitat de disposar-ne d'un compatible amb les exigències europees de l'Eurostat⁹, l'INE ha publicat per primera vegada¹⁰ l'índex de preus de l'habitatge. S'hi pot observar un lleuger increment de l'indicador: l'índex (base 2007) se situa en 101,2 per a les Balears en el segon trimestre, quan en el primer trimestre va ser de 100,25. D'altra banda, l'indicador per a la mitjana nacional va ser de 100,32 en el primer trimestre del 2008 i de 100,01 en el segon.

Tot i que per al Ministeri i per a l'INE els preus de l'habitatge a les Balears varen augmentar al llarg del primer semestre del 2008, les diferències entre les variacions que ens mostren els dos indicadors esmentats es deuen al fet que ambdós recorren a fonts diferents per a la seva creació.

9 Per la necessitat d'establir un sistema harmonitzat de mesurament dels preus de compra de l'habitatge als països de la UE.

10 L'1 d'octubre de 2008.

11 *Conjuntura econòmica de les Illes Balears, juliol 2008*. Direcció General d'Economia de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació.

12 Dades publicades el 29 de setembre de 2008.

D'altra banda, podem fixar-nos en la compravenda d'habitatges, que a les Illes va disminuir al mes de juliol del 2008 un 30,19 %. Aquesta disminució va ser major que la que es va donar de mitjana en tot l'àmbit nacional (-26,33 % en variació interanual). Finalment, cal esmentar que el COAIB va visar 8.900 projectes d'habitatge fins al mes de juny, xifra que implica una taxa de variació interanual del 3,5 %.

3.1.5. Serveis

És el sector que va experimentar el creixement més important (2,2 %) a les Illes Balears durant el segon trimestre del 2008. Amb tot, el ritme amb què ho va fer va ser menor que en el trimestre anterior (2,6 %) i vuit dècimes inferior que en el mateix trimestre del 2007¹¹.

En els apartats següents es desenvolupen algunes variables de referència per als subsectors de comerç i turisme.

3.1.5.1. Comerç

El comerç segueix la mateixa tendència a la baixa que el conjunt de l'economia. A l'agost del 2008, segons l'INE¹², les vendes al detall varen disminuir en totes les comunitats autònomes en variació interanual. A les Balears l'índex de comerç al detall en termes constants —eliminant l'efecte dels preus— va créixer un 10,2 % davant el descens del 7,5 % experimentat per la mitjana nacional —els productes alimentaris varen disminuir un 3,8 % i els no alimentaris, un 10,5 %.

A més, a l'agost el nombre de matriculacions de camions i de furgonetes va davallar un 61,40 % a les Illes

i un 57,61 % en el conjunt de l'Estat respecte al mateix mes del 2007, segons dades de la Direcció General de Trànsit.

3.1.5.2. Turisme

De les dades publicades per la Conselleria de Turisme¹³, se'n desprèn que el nombre de persones estrangeres que varen arribar a les Illes per via aèria i per via marítima va disminuir de mitjana un 2 % i un 45,3 %, respectivament, amb referència al juliol del 2007. Les davallades més acusades es produïren en les arribades per via aèria de suïssos (31,6 %), belgues (13,5 %) i italians (12,8 %). En canvi, varen augmentar les del mercat francès (43,8 %) i de l'espanyol (4,6 %), si bé en aquest darrer de manera desigual en cada illa. Així, mentre que a Menorca i a Eivissa i Formentera va créixer en un 22,9 % i en un 37,1 %, respectivament, el nombre de turistes espanyols a Mallorca va minvar en un 14,4 %.

Amb tot, les dades de conjuntura turística hotelera dels mesos de juny, juliol i agost¹⁴ evidencien que les Illes Balears són la principal destinació nacional elegida per les persones no residents: les pernoctacions d'estrangers a les Illes varen representar un 37,7 % del total nacional durant el juny i un 39 % als mesos de juliol i d'agost. A més, les Illes Balears varen ser la comunitat autònoma amb més grau d'ocupació per places en els dits tres mesos —del 88,66 % al mes d'agost—, encara que es registrà una lleugera disminució del 0,99 % respecte a l'agost del 2007 (per comparació, la mitjana nacional ha davallat un 3,11 %).

Amb més detall, Menorca va ser la zona turística amb un grau d'ocupa-

13 *Observatori turístic, juliol de 2008* (núm. 185).

14 Dades publicades per l'INE el 22 de juliol, el 22 d'agost i el 24 de setembre de 2008, respectivament.

15 *Elaborat per l'Institut de Crèdit Oficial (ICO)*.

ció més elevada al mes de juny (81,0 %) gràcies, en part, a les populars festes de Sant Joan. Mallorca va registrar en aquest mateix mes el grau d'ocupació més elevat en cap de setmana (79,0 %) i el nombre més alt de pernoctacions (5,5 milions). Als mesos de juliol i d'agost, Mallorca va ser la primera zona turística d'Espanya amb més grau d'ocupació per places (88,5 % i 89,07 %, respectivament) i Menorca, la quarta (88,04 % al mes d'agost).

Quant a la durada mitjana de l'estada turística, les Illes varen experimentar un petit increment interanual de l'1,21 % al mes d'agost (6,67 dies) davant el 0,26 % de la mitjana nacional (3,81 dies).

També l'índex de preus i l'índex d'ingressos hotelers del mes d'agost presenten increments interanuals majors a les Illes Balears que no quant a la mitjana nacional: el primer ha augmentat un 10,8 % en termes interanuals i el segon un 13,37 %, quan per a la mitjana nacional les variacions han estat del 2,3 % i del 3,0 %, respectivament.

3.1.6. Demanda i preus

Per al conjunt d'Espanya, l'INE ha informat que el consum final de les famílies espanyoles va créixer un 1,2 % en el segon trimestre del 2008, la qual cosa implica una desacceleració d'un punt respecte al trimestre anterior. Aquesta minoració s'explica tant per l'increment dels preus com per la baixa confiança dels consumidors en el desenvolupament de l'economia.

L'índex de confiança dels consumidors¹⁵ (ICC), tot i que al mes d'agost va ser cinc punts més alt que en el mes anterior, mostra una davallada del 40 %

Les Illes són la principal destinació nacional elegida pels turistes no residents

L'índex de confiança dels consumidors augmenta després de cinc mesos de descensos consecutius

El nombre d'empreses actives durant el 2007 va augmentar un 2,56 % en tot l'Estat i un 2,28 % a les Illes

respecte al mateix mes del 2007 i se situa en 51,4. L'increment de la confiança dels consumidors, després de cinc mesos de descensos consecutius, mostra una millora de les expectatives dels consumidors per als propers mesos.

D'altra banda, les matriculacions de turismes es varen reduir a les Illes un 36 % respecte a l'agost de l'any passat —en el conjunt de l'Estat ho feren un 40 %—, segons les dades de la Direcció General de Trànsit.

Quant a l'evolució dels preus, el creixement interanual de l'IPC¹⁶ a les Balears va ser del 4,5 % —si bé el més baix de totes les comunitats autònomes (la mitjana espanyola arribà al 4,9 %), molt per sobre del 2,2 % registrat a l'agost del 2007.

Pel que respecta al cost salarial¹⁷, a les Illes es va situar en 1.617,80 € per treballador i mes, un 5,5 % més que en el segon trimestre del 2007. Per sectors, construcció experimentà el creixement més important (12,2 %), seguida d'indústria (6 %) i de serveis (4,1 %). Per comparació, a Espanya augmentà quatre dècimes menys (5,1 %).

3.2. INDICADORS D'ACTIVITAT EMPRESARIAL A LES ILLES BALEARS

3.2.1. Empreses registrades en el Dirce l'1 de gener de 2008 (INE)

L'INE¹⁸ ha fet pública l'estructura i la demografia empresarial d'Espanya en data 1 de gener de 2008 a través del Directori Central d'Empreses (Dirce).

El Dirce és un sistema d'informació estadística que reuneix totes les empreses d'Espanya amb dades d'identificació, de localització, de distribució territorial i de classificació per grandària i per activitat econòmica. Les fonts per a la creació del Dirce són, principalment, la informació recopilada de l'impost sobre activitats econòmiques, de les retencions sobre rendes del treball i dels comptes de cotització de la Seguretat Social.

En resum, el nombre d'empreses actives en tot l'Estat va augmentar un 2,56 % durant el 2007; en el rànquing de comunitats autònomes destaquen les que tenen un teixit empresarial més desenvolupat: Catalunya, Andalusia i Madrid.

Com es pot comprovar en la taula 2, a les Illes Balears el nombre de registres va augmentar en 2.081, la qual cosa significa que l'1 de gener de 2008 hi havia un 2,28 % més d'empreses que un any abans. Respecte a l'1 de gener de 2007, el País Basc va ser la comunitat on més es va incrementar el nombre d'empreses (6,61 %), molt per sobre de la mitjana nacional (2,56 %). Cal ressaltar també les comunitats de Castella-la Manxa, Madrid i Aragó, on l'augment va ser superior al 3 %.

En la taula 3 apareix el total d'empreses registrades a les Illes per grups d'activitat més representatius i la seva variació respecte a l'1 de gener de 2007. Els onze grups detallats representen el 85,45 % del total d'empreses comptabilitzades. Les activitats que varen experimentar un creixement més important varen ser les immobiliàries (12,48 %), seguides d'altres activitats empresarials (5,18 %) i d'activitats recreatives, culturals i esportives (4,34%).

Cal tenir present que les dades mostren l'evolució de l'any 2007.

Pel que fa al grup d'altres activitats empresarials, que inclou, entre d'altres, activitats de comptabilitat, auditoria, assessoria fiscal, publicitat, selecció i col·locació de personal o anàlisis tècniques, cal dir que continuen creixent tot i que a un ritme un poc més pausat, ja que el 2006 varen experimentar un augment del 7 %. Respecte a les activitats recreatives, esportives i culturals, el nombre d'empreses d'aquest grup d'activitat va augmentar per tal com passà de 1.633 l'any 2000 a 2.500 l'1 de gener de 2008.

En canvi, la variació va ser lleugerament negativa en les activitats de comerç al detall (-1,51 %) —ja el 2006 havien descendit lleument (-1,2 %)— i d'hoteleria (-0,21 %), que va continuar amb una variació poc rellevant —igual que el 2006 (-0,3 %) ¹⁹. El nombre d'empreses en construcció al llarg del 2007 es va mantenir estable amb un lleuger augment del 0,8 %, ja que aquest sector va evolucionar de manera positiva fins que en el segon semestre del 2007 començà a notar els primers símptomes de desacceleració.

Respecte a la grandària de les empreses de les Illes Balears, mesurada en funció del nombre de persones assalariades, cal dir que es caracteritza per ser de dimensió reduïda: 83.581 de les 93.335 empreses de les Illes tenen menys de sis persones assalariades (89,55 %). Si s'observa la taula 4, es comprovarà que els percentatges més elevats de petites empreses es troben en els grups d'activitats immobiliàries (97,18 % de les empreses amb menys de sis assalariats), d'activitats diverses de serveis personals (95,95 %), de

transport terrestre (94,31 %) i en altres activitats empresarials (94,25 %).

3.2.2. Empreses d'alta i autònoms afiliats a la Seguretat Social

Segons les dades ofertes per la Tresoreria General de la Seguretat Social sobre empreses d'alta en els règims general, agrari i de la llar, les Illes Balears varen registrar un total de 53.342 empreses al mes d'agost del 2008. Tot just es registra un augment interanual del 0,47 %.

L'anàlisi per règims mostra que l'increment més acusat es va produir en el règim de la llar, que va créixer un 16,61 %. El règim agrari també va experimentar un augment del 4,84 % i va arribar a les 628 empreses, tot i que al mes anterior el nombre d'empreses d'alta en aquest règim era de 631. Per contra, el nombre d'empreses d'alta en el règim general va disminuir un 1,31 % —va baixar a 46.796 empreses.

La taula 5 mostra els dotze grups CNAE-93 que representen el 84,03 % del total d'activitats econòmiques inscrites en aquest règim general en el dit mes d'agost. Respecte al mateix mes del 2007, sis de les activitats dels dotze grups esmentats experimenten una variació positiva.

Pel que fa a aquests augments, s'ha de dir que el nombre d'empreses d'alta en el grup de transport terrestre al mes d'agost va augmentar un 3,99 % respecte al mateix mes del 2007. Aquest grup inclou, entre d'altres, les activitats de transport per ferrocarril, de transport per taxi, com també el transport de mercaderies per carreteres o mudances. De la mateixa manera que per a les empreses del Dirce, el

El nombre d'empreses d'alta en la Seguretat Social a les Illes al mes d'agost va registrar un increment interanual del 4,47 %. Per al mateix període, l'afiliació d'autònoms va augmentar un 4,22 %

Les activitats que varen experimentar un creixement més important en nombre d'empreses varen ser les immobiliàries (12,48 %), seguides d'altres activitats empresarials (5,18 %)

¹⁶ Dades de l'INE publicades al setembre i referides a l'agost del 2008.

¹⁷ Dades de l'enquesta trimestral de cost laboral (ETCL) del segon trimestre del 2008, publicades per l'INE el 19 de setembre de 2008.

¹⁸ Dirce-INE, publicat el 4 d'agost de 2008.

¹⁹ *Avanç de l'any 2007. Informe sobre el mercat de treball de les Illes Balears. 3Q 2007.* Observatori del Treball de les Illes Balears.

El nombre de societats mercantils creades segueix una tendència decreixent

nombre d'empreses d'alta en la Seguretat Social en el grup d'activitats recreatives, culturals i esportives va augmentar un 4,53 % i del gener a l'agost passà de 871 a 1.062.

D'altra banda i com semblava que es produiria d'acord amb els indicadors econòmics, experimenten la davallada més acusada en termes interanuals el nombre d'empreses d'alta del sector de la construcció, que disminueix un 7,61 %, i el de les dedicades a activitats immobiliàries, que minva un 6,46 %²⁰.

Quant a les afiliacions d'autònoms, es comptabilitzen 91.365 altes a l'agost del 2008, un 4,22 % més que en el mateix mes del 2007 (vegeu la taula 7). Augmenta especialment (180,98 %) l'activitat d'agricultura, ramaderia, caça i activitats relacionades, però s'ha de tenir present —com ja es va esmentar en l'informe del primer quadrimestre— que aquest fet es deu, en gran manera, a l'entrada en vigor de la Llei 18/2007, de 4 de juliol.

Registren també un increment interanual superior al 8 % les activitats sanitàries i veterinàries, serveis socials; les activitats culturals, recreatives i esportives, i altres activitats empresarials. Els grups en què augmenta més el nombre d'altres coincideixen amb les activitats que ja hem esmentat anteriorment quant a les empreses d'alta, tant en el Dirce com en la Seguretat Social.

Així mateix, experimenta també una minoració el nombre d'autònoms d'alta en activitats de comerç al detall (-1,43 %), d'hoteleria (-0,74 %) i en activitats immobiliàries (-1,03 %). Aquesta realitat és un reflex també de l'evolució de l'economia de les Illes en els diferents sectors, esmentada en la primera part de l'informe: la caiguda

de la construcció, de la confiança dels consumidors i, en conseqüència, de la despesa, com també la caiguda de la confiança dels empresaris, que s'anàlitzarà més endavant.

3.2.3. Societats mercantils (INE)

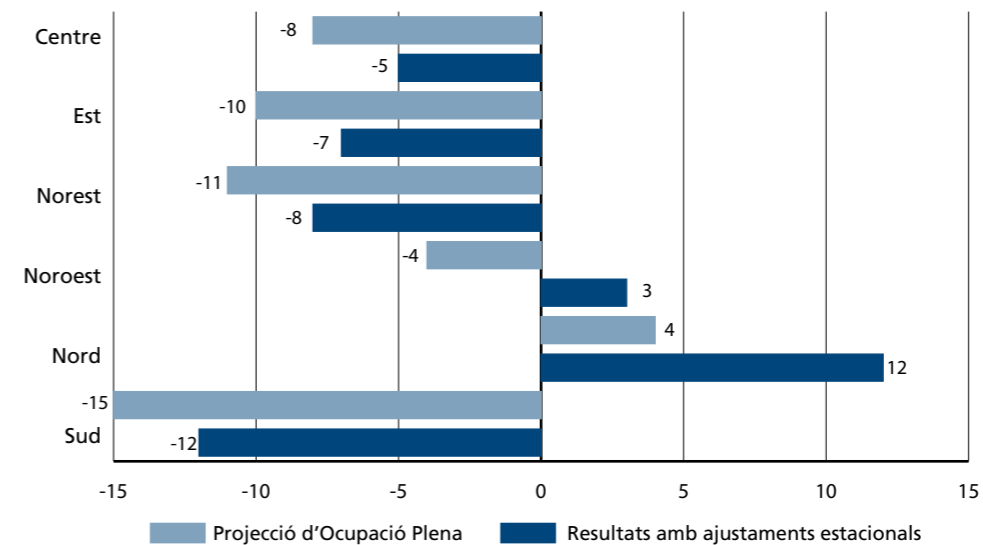
L'INE registra per a cada comunitat autònoma les variacions mensuals en el nombre de societats —inscrites en el Registre Mercantil Central— que s'han creat, han ampliat el capital o s'han dissolt. Les darreres dades disponibles²¹ són provisionals i corresponen al mes d'agost del 2008.

La taula 8 ens mostra l'evolució d'aquestes variables a les Illes des del gener a l'agost del 2008. El nombre de societats mercantils creades segueix una tendència decreixent. Tot i que del març al maig pareixia que remuntava, al mes de juny va tornar a disminuir. El nombre de societats creades a les Illes passa de 355 a 157. Així, a l'agost es va crear un 42 % menys de noves societats que en el mateix mes del 2007. Quant al capital subscrit, es passa de 18 milions d'euros aproximadament a un poc més de 4 milions. Així mateix, també el nombre de societats mercantils dissoltes ha caigut de 115 al mes de gener a 31 al d'agost.

Per comparació a l'agost del 2007, en el mateix mes del 2008 disminueixen el nombre de societats que amplien el capital (13 %) i el de les que es dissolgueren (63,64 %). També el capital subscrit en les noves societats mercantils va minvar un 44,28 %, mentre que augmentà un 214,45 % per a les societats que amplien el capital.

En aquest mes d'agost es varen crear en tot l'Estat 5.705 societats, 2.654 varen ampliar el capital i 728 es varen

GRÀFIC 2. COMPARACIONS REGIONALS MANPOWER

Font: Estudio Manpower de proyección de empleo en España Q4/2008

dissoldre. Respecte a l'agost del 2007, varen disminuir el nombre de societats creades (37,11 %) i el capital subscrit en la nova constitució de societats (71,82 %). En canvi, la disminució no va ser tan pronunciada per al nombre de societats que amplien el capital (11,44 %).

Pel que es desprèn de la taula 9, Catalunya és la comunitat autònoma on més societats mercantils es varen crear en aquest mes (1.340 noves societats), seguida de Madrid (971) i d'Andalusia (787). Les Illes se situen en la part baixa de la taula, en onzè lloc.

Amb tot, es tracta d'una anàlisi de dades provisionals; l'INE no ofereix aquestes dades desagregades per sector, per la qual cosa és necessari recórrer a l'estudi del nombre d'empreses inscrites en la Seguretat Social.

3.2.4. Indicadors de confiança empresarial

Segons l'enquesta efectuada pel Servei d'Estudis de les Cambres de Comerç²², l'indicador de confiança

empresarial (ICE) continua marcant mínims històrics i se situa, pel que fa al conjunt d'Espanya, en -12,6 punts. L'indicador mostra el deteriorament de l'activitat real que es va donar durant el segon trimestre del 2008.

La causa fonamental de la disminució de l'ICE, la trobam, una vegada més, en la desacceleració de la demanda que s'ha donat tant per part dels consumidors com per part de les mateixes empreses i que ha derivat en una disminució de la facturació d'aquestes últimes. En conseqüència, l'activitat de les empreses es reflecteix en les seves perspectives de futur i fa que es plantegin no augmentar les plantilles i, fins i tot en alguns casos, reduir-les.

A més, un altre factor que limita l'activitat de les empreses és la dificultat de finançament. En canvi, ha perdut força l'escassetat de personal qualificat i l'augment de la competència.

L'ICE es comporta millor en el sector de serveis que no en indústria i en construcció. Així mateix, en el sector de serveis s'esperen també lleugeres

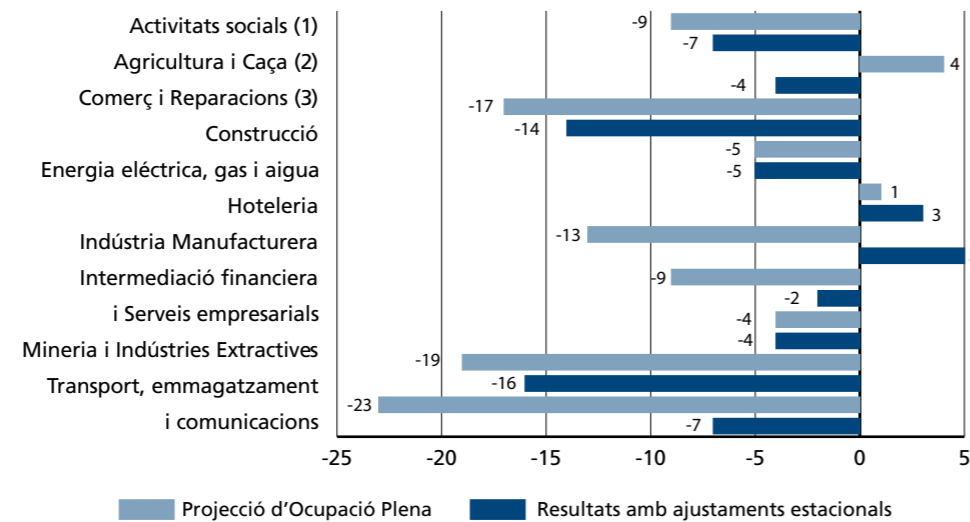
Segons la projecció d'ocupació de Manpower a les Illes Balears i a Catalunya, els directius es mostren pessimistes en les seves previsions de contractació

L'indicador de confiança empresarial del Servei d'Estudis de les Cambres de Comerç mostra el deteriorament de l'activitat real que es va donar durant el segon trimestre del 2008

²⁰ Tot i que del gener a l'agost del 2008 s'han mantingut més constants i han passat de 1.856 a 1.825.
²¹ Publicades per l'INE el 8 d'octubre de 2008.

²² Publicació núm. 22-2008, del mes de juliol, del Servei d'Estudis de les Cambres de Comerç.

GRÀFIC 3. COMPARACIONS MANPOWER PER SECTORS

Font: Estudio Manpower de proyección de empleo en España Q4/2008

Segons la Fundació Gadeso, l'índex de confiança de l'empresariat del sector de l'allotjament per al 2009 davalla un punt respecte al del 2008

reduccions quant al nombre de contractacions.

Aquest indicador evidencia les expectatives empresarials per al conjunt d'Espanya: ens podem acostar una mica més a la nostra realitat si ens fixam en l'*Estudio Manpower de proyección de empleo en España Q4/2008*. D'aquest estudi se'n desprèn que a la regió nord-est, que inclou les Illes Balears i Catalunya, els directius es mostren pessimistes en les seves previsions de contractació i registren projeccions d'un -8 % en dades ajustades per l'estacionalitat, quan en el tercer trimestre del 2008 era del -2 %.

Si ens fixam en els altres resultats, observarem que hi ha dues regions que destaquen amb una projecció positiva d'ocupació: la nord i la nord-oest, que varen registrar un 3 % i un 12 %, respectivament. Les regions del centre i de l'est presentaren projeccions negatives, però millors que la nostra, del -5 % i -7 %. La projecció és especialment baixa per a la regió sud (-12 %).

En el gràfic 3 es compara la projecció neta d'ocupació per sectors. Els

directius de vuit dels deu sectors preveuen una reducció del personal per al pròxim trimestre. Els de comerç estimen una projecció d'ocupació del -14 %. La construcció també presenta la mateixa tendència, amb una projecció d'ocupació del -5 %. D'altra banda, l'hoteleria mostra una projecció d'ocupació positiva del 5 %.

Per conèixer amb més detall les perspectives del sector de l'hoteleria, crucial a les Illes, podem referir-nos a l'informe de perspectives turístiques d'Exceltur, del 22 de juliol de 2008, que constata que en el segon trimestre la debilitat de la demanda a Espanya va repercutir sobre la contractació de la despesa dels turistes espanyols. Per això, i a causa de l'augment d'alguns dels principals costos —el preu del petroli, els aliments i el tipus d'interès—, les empreses turístiques espanyoles declaren que han començat a veure minvar els seus beneficis.

Tot i això, cal recordar que segons els indicadors econòmics que s'han estudiat en la primera part de l'informe, es varen donar variacions positives de l'índex de preus hotelers i d'ingressos

hotelers (10,85 % i 13,37 %, respectivament) al mes d'agost.

Finalment, i en aquest mateix sentit, el número 130 de *Quaderns Gadeso* inclou una enquesta de clima empresarial entre els empresaris del sector turístic a les Illes, segons la qual el saldo global per a l'any 2008 seria positiu en les activitats d'allotjament (2,8) i negatiu en les d'oferta complementària (-6,2). Cal ressenyar que aquesta darrera ja mostrava una ten-

dència negativa en les seves enquestes d'anys anteriors (-6,6 el 2007 i -6,4 el 2006). Per illes, i de cara al 2009, l'índex de confiança (1,8) dels empresaris del sector de l'allotjament davalla un punt per sota del de l'any 2008, si bé és més alt a Mallorca i a Eivissa (2) que a Menorca (+1,5). Les perspectives de l'oferta complementària per al 2009 també baixen un punt en relació amb les del 2008, fins al -7,2 de mitjana: en detall, -7 a Mallorca i a Menorca i -7,5 a Eivissa.

4. EL MERCAT DE TREBALL DE LES ILLES BALEARS EN EL 2Q 2008

4.1. INDICADORS D'ACTIVITAT, D'OCUPACIÓ I D'ATUR

4.1.1. Evolució de la població activa, ocupada i en atur de les Illes Balears respecte a Espanya

L'anàlisi de les dades de l'enquesta de població activa (EPA), que elabora trimestralment l'INE, ens permet enriquir la visió del mercat de treball balear i establir comparacions amb les dades nacionals i amb les de la resta de comunitats autònomes. En el moment d'elaborar aquest informe hi havia disponibles les dades dels dos primers trimestres del 2008.

La població activa —és a dir, la que treballa o que està en disposició de fer-ho— va augmentar a les Illes un 3,2 % durant el segon trimestre del 2008 respecte al mateix trimestre del 2007 i es va situar en 573.500 persones. Pel que fa a diferències per sexe, no se'n perceben; d'altra banda, els trams

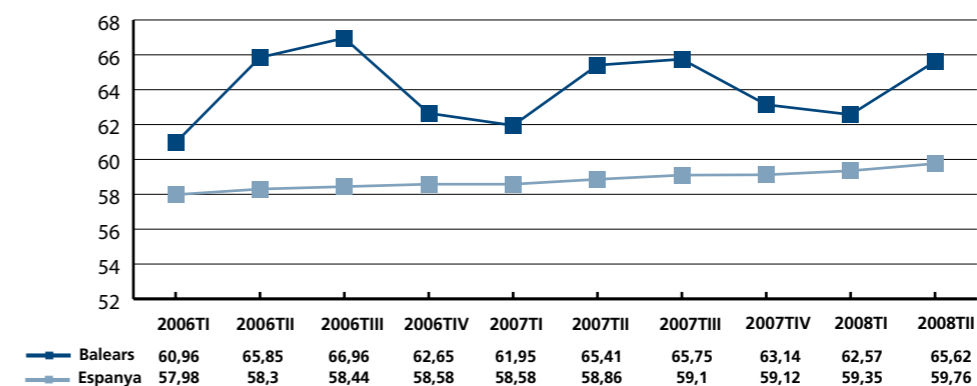
d'edat que experimenten el principal increment són el de persones majors de 55 anys (+4,6 %) i el de persones que tenen entre 25 i 54 anys (+3,4 %). Així mateix, hi ha més població activa en tots els sectors econòmics, excepte en el d'indústria, en què ha disminuït un 6,1 % en variació interanual.

Pel que fa a la taxa d'activitat, les Balears presentaren durant el segon trimestre de l'any la taxa més alta de l'Estat amb un 65,6 %, molt per sobre de la mitjana estatal (59,8 %). La comparació de les taxes d'activitat, que es reflecteix en el gràfic 4, mostra el diferencial que es dona entre les taxes de les Balears i les del conjunt de l'Estat des de l'any 2006, que en el segon trimestre del 2008 es va concretar en 5,8 punts.

D'altra banda, la comparació entre les taxes d'activitat masculina i d'activitat femenina de les Balears i del conjunt d'Espanya evidencia, una vegada més, que les Illes presenten les més elevades per a cada un dels col·lectius. En

Durant el segon trimestre del 2008, a les Illes Balears la població activa augmenta un 3,2 % i es dona la taxa d'activitat més alta de l'Estat (65,6 %)

GRÀFIC 4. EVOLUCIÓ DE LA TAXA D'ACTIVITAT A LES ILLES BALEARS I A ESPANYA (2006-2008)

Font: elaboració a partir de dades de l'INE

El ritme de creació d'ocupació es mostra lent, tot i que de moment no s'ha perdut població ocupada

el cas dels homes, el diferencial entre les Balears i Espanya és de 4,9 punts per a aquest segon trimestre de l'any; en el cas de les dones, el diferencial suposa 6,4 punts (vegeu els gràfics 11 i 12 de l'annex). Pel que fa als rànquings per comunitats autònomes, les Illes se situen en primera posició tant en el cas de la taxa d'activitat masculina com en el cas de la taxa d'activitat femenina (taula 16).

També segons l'EPA, la població ocupada de les Illes va assolir la xifra de 525.400 persones durant el segon trimestre del 2008. Aquesta dada representa tot just un augment del 0,06 % respecte al mateix trimestre del 2007. Es pot afirmar que el ritme de creació d'ocupació es mostra baix, tot i que de moment no s'ha perdut població ocupada.

Amb tot, es donen diferències per sexe: així, mentre que les dones ocupades presenten un increment interanual del 0,9 %, el col·lectiu masculí mostra un descens del 0,6 % sobre el segon trimestre del 2007. D'altra banda, els trams d'edat més joves mostren descensos importants en el nombre de persones ocupades: un 29,1 % menys en el tram d'edat de 16 a 19 anys i un descens del 7,7 % en el grup de persones de 20 a 24 anys. En canvi, els grups de més edat presenten aug-

ments en el nombre de població ocupada: un 1,4 % en el grup de persones de 25 a 54 anys i un 1,2 % en el grup de majors de 55 anys.

Així com ja passava amb la població activa, el nombre de persones ocupades disminueix en el sector de la indústria un 9,2 %. També es dona un descens d'efectius ocupats en el sector de l'agricultura (6,3 %), mentre que la resta de sectors presenta un augment en el nombre de població ocupada.

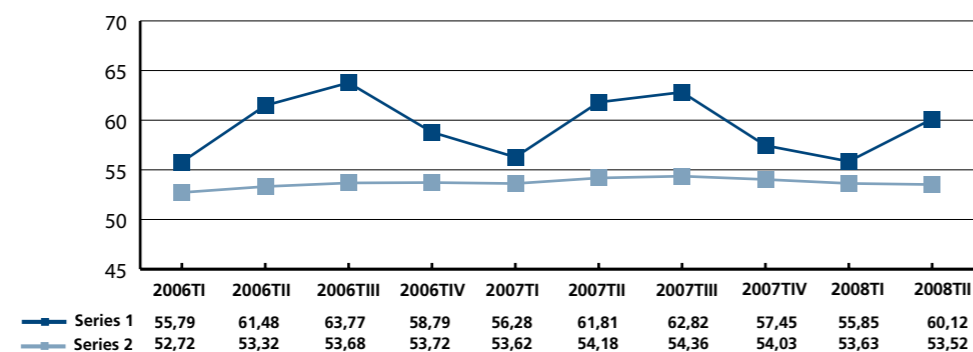
Pel que fa a la taxa d'ocupació de les Balears, cal dir que se situa en el 60,1 %, 1,7 punts per sota de la del segon trimestre del 2007. Amb tot, les Illes són la comunitat autònoma amb la taxa d'ocupació més elevada de l'Estat.

En el gràfic 5, que reproduïx l'evolució de la taxa d'ocupació a Espanya i a les Balears, s'observa l'estacionalitat pròpia de les Illes i es constata com presenten, durant tots els trimestres estudiats, unes taxes que se situen per sobre de la mitjana nacional. En concret, durant el segon trimestre del 2008 es va donar un diferencial de 6,6 punts.

D'altra banda, la comparació entre les taxes d'ocupació masculina i d'ocupació femenina de les Balears i del conjunt d'Espanya mostra de nou que les Illes tenen les més eleva-

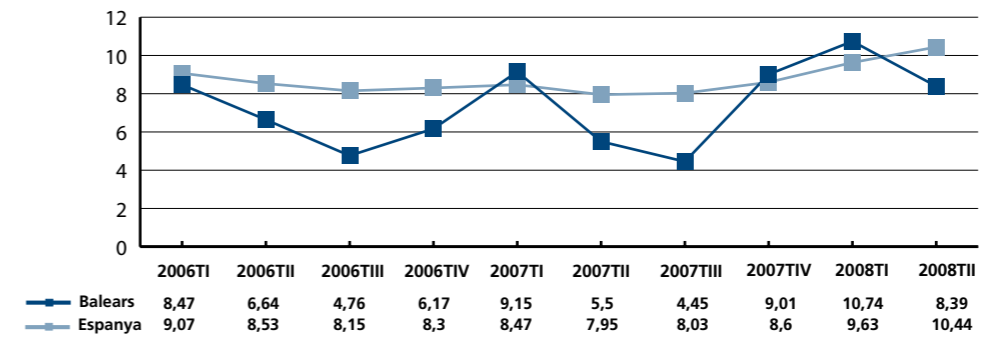
La taxa d'ocupació se situa en el 60,1 %, 1,7 punts per sota de la del segon trimestre del 2007

GRÀFIC 5. EVOLUCIÓ DE LA TAXA D'OCUPACIÓ A LES ILLES BALEARS I A ESPANYA (2006-2008)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

GRÀFIC 6. EVOLUCIÓ DE LA TAXA D'ATUR A LES ILLES BALEARS I A ESPANYA (2006-2008)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

des per a cada un dels col·lectius. En el cas dels homes, el diferencial entre les Balears i Espanya és de 5,6 punts per a aquest segon trimestre de l'any. Per a les dones, el diferencial suposa 7,3 punts (vegeu els gràfics 13 i 14 de l'annex). Pel que fa als rànquings per comunitats autònomes, les Illes se situen en la primera posició tant en el col·lectiu masculí com en el femení (taula 11).

Pel que fa a l'atur, cal assenyalar que es va assolir la xifra de 48.100 persones desocupades a les Balears durant el segon trimestre del 2008. Aquesta dada suposa un descens del 17,5 % respecte al primer trimestre de l'any, però un increment del 57,2 % respecte al segon trimestre del 2007. L'atur puja tant en el col·lectiu masculí com en el femení, tot i que el principal increment es dona entre el primer (+93,7 %) i en els trams de més edat (+222 % en els majors de 55 anys) i en el grup dels més joves (+76,2 %) (vegeu la taula 12 de l'annex).

Per sectors econòmics, el nombre de persones aturades puja en cada un i són agricultura (+400 %) i construcció (+131,4 %) els que registren els increments més importants.

Amb tot, la taxa d'atur se situa en el 8,4 %, 2,4 punts per sota de la del

primer trimestre del 2008, però 2,9 punts per sobre de la del segon trimestre del 2007. Per comparació a la taxa nacional (10,4 %), les Illes es varen situar en aquest segon trimestre dos punts per sota, quan en el primer trimestre ho havien fet més d'un punt per sobre, tal com podem observar en el gràfic 6.

La comparació entre les taxes d'atur masculí i d'atur femení de les Balears i del conjunt de l'Estat palesa uns valors més baixos a les Illes per a cada un dels col·lectius. En el cas dels homes, el diferencial entre les Balears i Espanya és d'1,5 punts; en el cas de les dones, aquest diferencial suposa 2,9 punts (vegeu la taula 18 de l'annex).

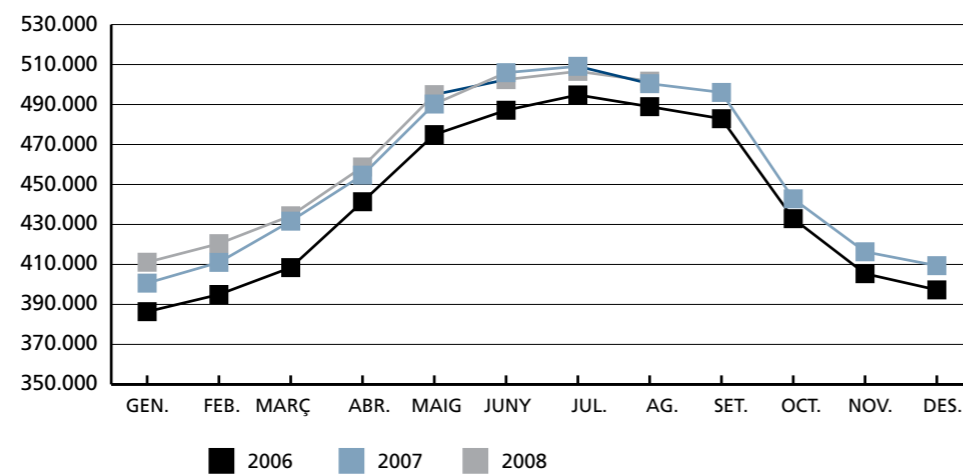
Finalment, en el rànquing per comunitats autònomes (taula 15), les Illes han ocupat una posició intermèdia per taxa d'atur més baixa durant el segon trimestre del 2008: la novena, concretament. Per sexe, les dones ocupen la setena posició del rànquing, mentre que els homes ocupen la desena.

4.1.2. Evolució de l'afiliació a la Seguretat Social

Segons les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social corresponents a l'agost del 2008, aquest mes es va tancar amb 501.698 treballa-

Durant el segon trimestre del 2008, hi ha hagut 48.100 persones desocupades a les Illes. Això representa un descens del 17,5 % respecte al primer trimestre de l'any, però un increment del 57,2 % respecte al segon trimestre del 2007

GRÀFIC 7. EVOLUCIÓ DELS TREBALLADORS D'ALTA EN LA SEGURETAT SOCIAL A LES ILLES BALEARS (2006-2008)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

S'han perdut llocs de treball durant els mesos de juny i de juliol del 2008 respecte al 2007, tant a les Illes com en el conjunt de l'Estat

dors i treballadores d'alta. Aquesta xifra implica 1.270 persones més que en el mateix mes de l'any 2007, la qual cosa, en termes relatius, representa un increment del 0,25 %. De tota manera, és important remarcar que durant els mesos de juny i de juliol del 2008 es varen perdre llocs de treball: en concret, al mes de juny hi va haver un descens interanual del 0,69 % en el nombre de treballadors d'alta en la Seguretat Social i al mes de juliol, del 0,5 %.

En el conjunt de l'Estat, per comparació, la variació en el nombre de treballadors d'alta en la Seguretat Social durant el mes d'agost es va concretar en un augment del 0,04 %. També es varen produir descensos interanuals en el nombre de treballadors afiliats durant els mesos de juny i de juliol —en concret, del 0,9 % i del 0,69 %, respectivament.

Es donen diferències significatives segons el règim de cotització dels treballadors d'alta (taula 19). Així, les variacions interanuals mostren un descens de treballadors en el règim

general (-0,4 %) i en el règim especial agrari²³. D'altra banda, el nombre de treballadors d'alta en el règim d'autònoms, en el règim especial del mar (+0,2 %) i, sobretot, en el règim especial de la llar (+12,4 %) s'incrementa.

L'anàlisi per illes mostra com l'ocupació augmenta en gairebé totes, tret de Menorca, on es registra un descens de l'1,54 %. Formentera (+5,4 %) i Eivissa (+2,3 %) mostren els creixements més acusats, mentre que Mallorca tot just no varia (+0,03 %). Si analitzam les dades per illes i règims de cotització (taula 20), observarem com Formentera, amb un 25,4 %, i Menorca, amb un 21,3 %, es caracteritzen per tenir un percentatge més elevat de treballadors autònoms que la mitjana de les Balears (18,2 %). D'altra banda, Mallorca és l'illa amb més pes de persones assalariades, o treballadors que cotitzen en el règim general (79,5 %), i amb el percentatge més baix de treballadors del règim d'autònoms (17,5 %).

Pel que fa als treballadors estrangers, el mes d'agost es va tancar amb

99.902 treballadors d'alta, 4.315 més que en el mateix mes del 2007, la qual cosa, en termes relatius, suposa un increment del 4,5 %. D'aquests treballadors, 46.091 són d'algun país membre de la Unió Europea dels 27 (és a dir, un 46,1 %) i 53.811 procedeixen d'algun país extracomunitari (representen el 53,9 % sobre el total de treballadors estrangers). Durant aquest mes d'agost, els treballadors estrangers sumen el 19,9 % del total de treballadors d'alta en la Seguretat Social de les Illes, 0,8 punts més que a l'agost del 2007.

Els estats de la Unió Europea dels 27 que aporten més treballadors al mercat de treball de les Illes són, en aquest ordre, els següents: Alemanya (representa un 11,4 % del total d'estrangers i un 24,8 % dels comunitaris), Regne Unit (un 8 % i un 17,3 %, respectivament) i Itàlia (un 7,9 % i un 17,1 %, en aquest cas). D'altra banda, la nacionalitat que ha experimentat el principal increment respecte al 2007 és la romanesa, la qual, amb 721 treballadors més d'alta, presenta un increment relatiu del 27,2 % (vegeu la taula 21 de l'annex).

Pel que fa als països no comunitaris, cal dir que els que aporten un nombre més elevat de treballadors d'alta són: Equador (representen un 9,3 % del total d'estrangers i un 17,3 % dels no comunitaris), Marroc (un 7,8 % i un 14,5 %, respectivament) i Colòmbia (un 6,6 % i un 12,2 %, respectivament). En aquest cas, és important remarcar que els equatorians han experimentat un descens en el nombre de treballadors d'alta respecte al mateix mes del 2007, en concret un 5,2 % menys. En canvi, els colombians (+8,5 %) i els argentins (+5 %) presenten els augments més acusats, mentre que el nombre de marroquins continua incrementant-se, tot i que a un ritme més suau (+3,5 %).

4.1.3. Evolució de la contractació a les Illes Balears (SOIB)

El mes d'agost del 2008 es va tancar a les Balears amb un total de 23.286 contractes registrats, 7.630 menys que en el mateix mes de l'any 2007, cosa que, en termes relatius, significa un descens del 24,7 %.

La taula 22 mostra l'evolució mensual de les contractacions registrades en cada una de les illes durant l'any 2008. Als mesos d'abril i de maig, coincidint amb els inicis de la temporada turística, es varen disparar les contractacions i se superà, al maig, la xifra de 50.000 contractacions. No obstant això, la taxa de contractació es mostra inferior a la del 2007 i el total acumulat del gener a l'agost del 2008 suposa un descens del 10 % respecte al mateix període del 2007 per al conjunt de les Balears. Sobre el mes d'agost del 2007, la contractació baixa en cada una de les illes; a Menorca (-26,6 %) i a Mallorca (-25 %) es donen els descensos més acusats.

Per sectors econòmics (taula 23), la distribució de la contractació manté els patrons habituals. Serveis aglutina el 85 % dels nous contractes registrats, seguit de construcció, amb un 10,6 %, i, finalment, d'agricultura i d'indústria, que sumen el 4,4 % del total de la contractació registrada al mes d'agost. En relació amb el mateix mes de l'any anterior, han disminuït els contractes en tots els sectors tret del d'agricultura, en què es produeix un augment del 8,9 %. El sector que pateix el principal descens és construcció (-45,6 %), que, juntament amb un augment notable de l'atur, com es veurà en el pròxim apartat, es converteix en el sector econòmic amb més dificultats laborals.

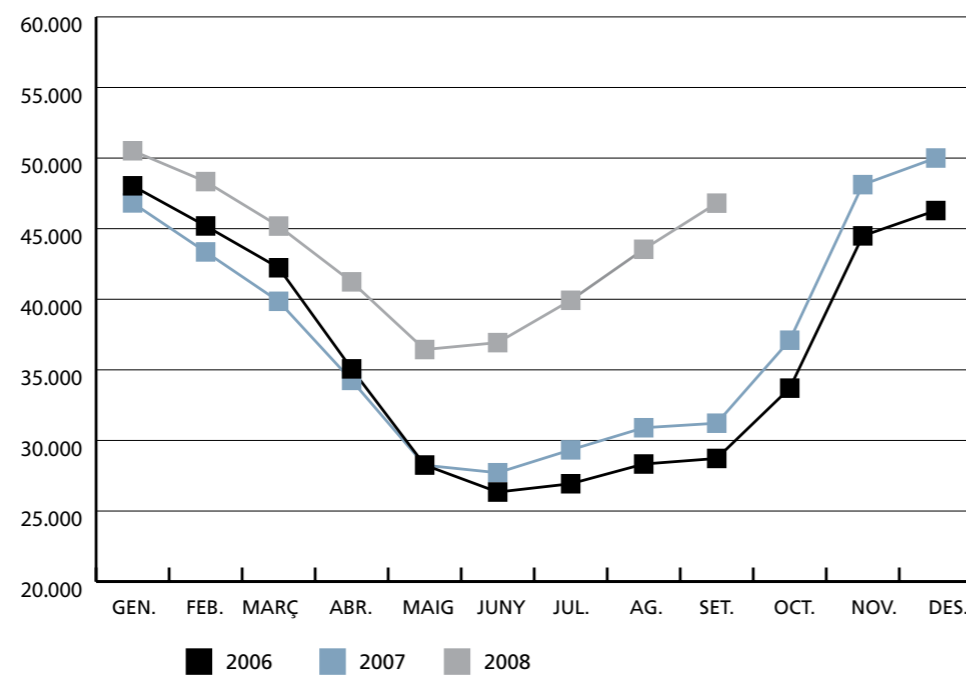
Pel que fa a la modalitat, l'11,8 % dels contractes registrats durant el mes

Les treballadores i els treballadors estrangers representen el 19,9 % del total de treballadors d'alta en la Seguretat Social de les Illes durant el mes d'agost del 2008, 0,8 punts més que a l'agost del 2007

Al mes d'agost es dona un descens interanual del 24,7 % en el nombre de contractes registrats

23 Cal recordar que en data 1 de gener de 2008 es va produir un canvi de classificació dels treballadors en els diferents règims de cotització arran de l'entrada en vigor de la Llei 18/2007, de 4 de juliol. A partir d'aquesta data, els treballadors per compte propi del règim especial agrari s'integraren en el d'autònoms, per la qual cosa aquest règim acusa un increment, mentre que el règim especial agrari pateix l'efecte invers.

GRÀFIC 8. EVOLUCIÓ DE L'ATUR REGISTRAT A LES ILLES BALEARS (2006-2008)

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

L'evolució mensual de l'atur registrat mostra com durant el 2008 s'han donat uns registres superiors als dels anys 2006 i 2007

d'agost del 2008 són de caràcter indefinit, mentre que el 88,2 % restant són de duració temporal. Una vegada més, les Illes se situen entre les comunitats autònomes amb més percentatge de contractació indefinida: al mes d'agost ocupen la tercera posició, només per darrere de Madrid (17,6 %) i de Catalunya (13,3 %). Respecte al mes d'agost del 2007, com s'aprecia en la taula 24, s'ha donat un descens en totes les modalitats contractuals.

Finalment, la distribució de la contractació entre sexes mostra més equitat que alguns mesos enrere; així, durant el mes d'agost un 51 % dels contractes varen correspondre al col·lectiu masculí i el 49 % restant, al femení. D'aquesta manera, tot i que es produeix un descens de la contractació per a ambdós col·lectius, és sobretot en el cas dels homes (-28,1 %) en què el descens és més acusat. Aquest fet està condicionat especialment pel descens de la contractació en el sector de la construcció, sector —com sabem— fortament masculinitzat.

4.1.4. Evolució de l'atur registrat a les Illes Balears (SOIB)

El mes d'agost del 2008 es va tancar amb 43.540 persones en atur a les Balears, 12.640 més que en el mateix mes del 2007, cosa que, en termes relatius, representa un increment del 40,9 %.

L'evolució mensual de l'atur registrat observable en el gràfic 8 mostra com durant el 2008 s'han donat uns registres superiors als dels anys 2006 i 2007. Però el que és important remarcar és que així com passen els mesos la situació empitjora i els augments interanuals són més elevats. Mentre que durant els tres primers mesos de l'any l'augment interanual no superava el 14 %, durant els mesos d'estiu aquests increments s'han situat per sobre del 35 % i del 40 %.

En el conjunt de l'Estat, per comparació, el mes d'agost del 2008 es va tancar amb un increment interanual del 24,7 %, menys acusat que en el cas

de les Illes. De fet, els registres d'atur augmenten en totes les comunitats autònomes, especialment a Múrcia (+51,7 %), les Balears (+40,9 %), la Comunitat Valenciana (+37,3 %) i les Canàries (+32,8 %).

La distribució de la desocupació per illes (taula 25) mostra que a Mallorca es concentra el 80,3 % de les persones en atur durant el mes d'agost; a Eivissa, l'11,8 %; a Menorca, el 7,4 %, i, finalment, a Formentera, el 0,5 % restant. Totes presenten un augment en el nombre de persones desocupades respecte al mes d'agost del 2007; el més acusat es dona a Menorca (52,8 %) i a Mallorca (40,8 %). En canvi, les Pitiüses registren creixements de l'atur més moderats: Eivissa un 36,2 % i Formentera un 15,5 %.

Per sexe (taula 26), les dones sumen el 42,1 % de l'atur registrat al mes d'agost i els homes, el 57,9 % restant. El fet d'haver-hi un nombre més elevat d'homes que de dones en situació d'atur a les Illes durant aquest mes d'agost és una circumstància nova que es pot relacionar, un altre cop, amb la situació de crisi que viu el sector de la construcció. Aquest fet es dona en cada una de les illes, tot i que de forma més accentuada a les Pitiüses: així, a Eivissa un 64,5 % de les persones en atur són homes i en el cas de Formentera el percentatge s'eleva al 72,2 %.

D'altra banda, la distribució de l'atur per sector econòmic (taula 27) mostra l'habitual concentració en el sector de serveis (61,4 %), tot i que no tan forta com mesos enrere, atès que la construcció aglutina en aquests moments el 30 % del total de persones desocupades. Els sectors industrial i agrícola, amb un 4,8 % i un 0,9 %, respectivament, tenen un pes poc significatiu. Finalment, les persones sense ocupació anterior representen el 3 %. Respecte

al mes d'agost del 2007, els augments relatius de l'atur més importants apareixen en construcció (77,4 %) i en el col·lectiu de persones sense ocupació anterior (124,2 %).

El mes d'agost es va tancar amb 10.694 persones estrangeres en atur a les Balears. Aquest col·lectiu representa un 24,6 % sobre el total d'atur registrat. D'aquestes persones, un 26 % són d'origen comunitari i el 74 % restant procedeix d'algun país de fora de la Unió Europea. Per illes, són les Pitiüses les que mostren un percentatge més elevat de persones estrangeres en atur: Eivissa un 33,3 % i Formentera un 42,6 %. Respecte al mes d'agost del 2007, hi ha 4.345 persones estrangeres desocupades més a les Balears, cosa que, en termes relatius, implica un augment del 68,4 %. L'augment és més acusat entre el col·lectiu d'estrangers extracomunitaris (75,6 %) que no en el cas dels estrangers comunitaris (50,9 %).

En la taula 28 s'aprecien algunes diferències entre els treballadors nacionals i els estrangers segons l'activitat econòmica en què han treballat. Així com un 57,2 % de les persones estrangeres extracomunitàries en situació d'atur es troben en la construcció, aquest percentatge baixa al 23,8% en el cas dels nacionals i al 25,8% en el de les persones procedents de la Unió Europea. En canvi, en el sector de serveis predominen els estrangers comunitaris i els nacionals en un 62,8 % i un 67,9 %, respectivament, mentre que quant als extracomunitaris el percentatge es redueix a un 34,1 %.

4.1.5. Evolució de les persones demandants inscrites a les Illes Balears (SOIB)

La taula 29 mostra l'evolució del nombre de persones demandants de treball inscrites en les oficines del

Les dones representen el 42,1 % del total d'atur registrat durant el mes d'agost del 2008, circumstància poc habitual ja que solen ser majoria en les llistes d'atur

El sector de la construcció és el que experimenta l'increment interanual més important de les xifres d'atur (+77,4 %)

Les taules 30 i 31 de l'annex presenten la informació que ha aportat la Direcció General de Treball sobre els convenis col·lectius d'àmbit superior a l'empresa i d'àmbit empresarial (2008)

SOIB durant els vuit primers mesos del 2008. En l'evolució mensual s'observa com el nombre de demandants baixa de gener a juny —ja ben entrada la temporada turística— per tornar a pujar a partir del mes de juliol. El mes d'agost —darrer mes disponible de la sèrie en el moment del tancament d'aquest informe— va acabar amb 57.636 demandants, cosa que suposa un increment del 37,2 % respecte al mateix mes del 2007.

La distribució dels demandants per sectors econòmics mostra un esquema similar a la distribució de l'atur registrat. D'aquesta manera, el 65,2 % dels demandants es troben en el sector de serveis, seguit del de la construcció, amb un 25,3 %, que, com ja s'ha comentat en el cas de l'atur, ha vist incrementar el seu pes sobre el total de demandants. Finalment, indústria, agricultura i el col·lectiu sense ocupació anterior aglutinen el 9,4 % restant.

Respecte al mes d'agost del 2007, els sectors que més augmenten el nombre de demandants són construcció (+72 %) i el col·lectiu sense ocupació anterior (+135,9 %), fet que ja es donava en els registres d'atur.

4.2. INDICADORS DE CONDICIONS DE TREBALL I RELACIONS LABORALS

4.2.1. Informació relativa a la vigència dels convenis col·lectius de treball de caràcter estatutari

Les taules 30 i 31 de l'annex recullen la informació sobre els convenis col·lectius d'àmbit superior a l'empresa i d'àmbit empresarial (2008) que ha aportat la Direcció General de Treball. Aquesta Direcció General con-

sidera que la informació més òptima en matèria de convenis col·lectius ha de tenir la forma d'un inventari en el qual se'n determini la vigència i, en tot cas, si és una vigència prorrogada, la publicació i els elements quantitius principals: empreses i treballadors i treballadores afectats, jornada pactada i augment salarial.

Segons informa la Direcció General de Treball, el gruix de la regulació de la negociació col·lectiva de caràcter estatutari es pot trobar en el títol III de l'Estatut dels treballadors, aprovat per mitjà del Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març (ET, d'ara endavant); per tant, cal examinar la normativa esmentada per tal d'entendre les peculiaritats de la matèria de què és objecte aquest epígraf pel que fa a la vigència dels pactes assolits.

En primer terme, cal assenyalar que d'acord amb el que estableix l'article 86.1 ET, correspon a les parts negociadores determinar la vigència temporal del conveni que negociïn, sense fixar-hi cap límit.

Per tant, les parts determinen lliurement la vigència del conveni; així mateix, l'article 86.2 ET preveu com a regla general que la vigència dels acords col·lectius s'ha de prorrogar anualment, llevat de denúncia expressa de les parts en els termes de la normativa vigent i de les previsions del mateix conveni aplicable.

No obstant això, encara que el conveni col·lectiu es denunciï vàlidament, en els termes abans esmentats, la normativa determina, llevat de pacte en contra, que la part normativa del conveni (la que regula les relacions entre les parts incloses en l'àmbit d'aplicació del conveni: les empreses i els treballadors i treballadores vinculats pels pactes assolits) continuarà en vigor fins que les parts legitimades a aquest efecte asso-

leixin un acord exprés sobre el nou text que ha de substituir el pacte prorrogat.

En definitiva, atesa la legislació esmentada, segons la Direcció General de Treball la vigència temporal dels convenis col·lectius és potencialment indefinida, ja que, per tal d'evitar el buit normatiu que suposaria la derogació automàtica de les previsions normatives del pacte col·lectiu en qüestió, es prorroga fins que hi hagi un nou conveni la vigència de la part essencial de l'anterior, ja que no s'ha d'oblidar que els convenis a què es fa referència tenen la consideració de norma jurídica.

4.2.2. Expedients de regulació de treball

4.2.2.1. Expedients de regulació de treball per sector i tipus de mesures tramitats i resolts per la Direcció General de Treball

La Direcció General de Treball de la Conselleria de Treball i Formació, en qualitat d'autoritat laboral, és competent per tramitar i resoldre els expedients de regulació de l'ocupació que afectin empreses i treballadors i treballadores que desenvolupin, principalment, la seva activitat al territori de les Illes Balears. No obstant això, en el cas dels expedients que afectin plantilles o empreses de dins i de fora de l'àmbit autonòmic, la competència per instruir i resoldre l'expedient recau en l'Administració de l'Estat, la qual ha de sol·licitar l'informe d'aquesta Comunitat Autònoma.

En conseqüència, la Direcció General de Treball de la Conselleria de Treball i Formació recull les dades referents als expedients de regulació d'ocupació presentades per empreses de les Illes Balears. A més, se sol·licita informació des del Ministeri de Treball i Immigració sobre les empreses amb centres

de treball i/o treballadors afectats ubicats en dues o més comunitats autònomes, una de les quals sigui la de les Illes Balears.

En la taula 32 es poden observar les dades del conjunt d'expedients autoritzats en el període comprès entre el gener i l'agost del 2008, desagregades per sector econòmic i causa de l'expedient. En el transcurs d'aquest període s'han autoritzat 19 expedients: 5 han estat per mesures d'acomiadament col·lectiu i 14 per mesures de suspensió temporal dels contractes.

Aquests expedients autoritzats han afectat un total de 284 treballadors de les Illes Balears: 156 per mesures d'extinció i 128 per mesures de suspensió. El gruix de treballadors afectats per mesures de suspensió (74), el trobam en 5 empreses de calçat de Mallorca. D'aquestes empreses, 3 varen al·legar causes econòmiques i 2, causes tecnològiques o de producció. Pel que fa als 156 treballadors afectats per mesures d'extinció, cal ressaltar que 85 treballaven en una empresa de lloguer de cotxes que va al·legar causes econòmiques en la presentació de l'expedient.

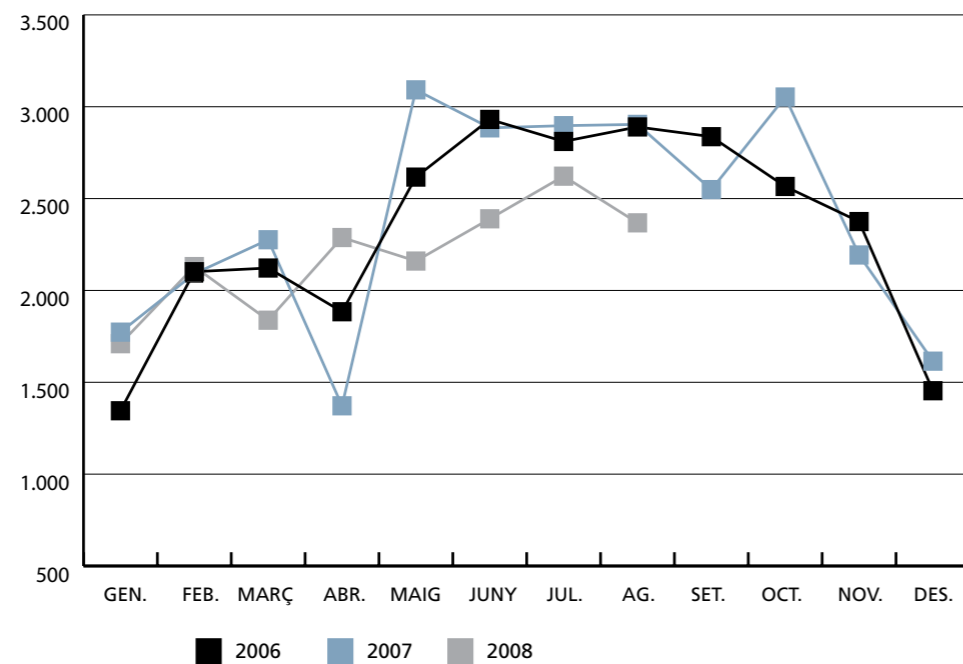
D'altra banda, cal ressaltar que tots els expedients autoritzats en aquest període afecten empreses de Mallorca, excepte un, d'una empresa de pesca de Ciutadella, a la qual es va autoritzar un expedient per mesures de suspensió que afectà 6 treballadors.

4.2.2.2. Expedients de regulació de treball per sector i tipus de mesures tramitats i resolts pel Ministeri de Treball i Immigració

Com s'ha indicat, quan l'expedient de regulació d'ocupació afecta plantilles o empreses de dins i de fora de l'àmbit de les Illes Balears, la competència per instruir i resoldre l'expedient recau en

En la taula 32 es poden observar les dades del conjunt d'expedients de regulació autoritzats entre el gener i l'agost del 2008, desagregades per sector econòmic i causa de l'expedient

GRÀFIC 9. EVOLUCIÓ DELS ACCIDENTS DE TREBALL EN JORNADA A LES ILLES BALEARS (2006-2008)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Treball i Formació

En la taula 33 es poden observar les dades del conjunt d'expedients de regulació tramitats entre el gener i l'agost del 2008, desagregades per sector econòmic i causa de l'expedient

L'Administració de l'Estat, la qual sol·licita un informe a aquesta Comunitat Autònoma.

En la taula 33 es poden observar les dades del conjunt d'expedients tramitats en el període comprès entre el gener i l'agost del 2008, desagregades per sector econòmic i causa de l'expedient. En el transcurs d'aquest període s'han sol·licitat informes referents a 13 expedients: tots els expedients han estat per mesures d'acomiadament col·lectiu.

Segons la informació facilitada pel Ministeri, aquests expedients podrien afectar més de 100 treballadors arrelats a les Illes Balears, d'un total de 2.214 treballadors d'aquestes empreses.

Per altra banda, cal ressaltar el caràcter heterogeni dels sectors d'activitat

a què pertanyen les empreses afecta des per aquests expedients de caire pluriprovincial.

4.2.3. Accidents laborals per gravetat i sector econòmic

La Conselleria de Treball i Formació fa un seguiment mensual dels accidents de treball en el conjunt de les Illes Balears; en el tancament de l'informe, es disposava de les dades fins al mes d'agost del 2008.

El gràfic 9 mostra l'evolució mensual en el nombre d'accidents durant els anys 2006, 2007 i 2008. En general, la seva distribució al llarg de l'any respon als efectes de l'estacionalitat, però també es poden donar fluctuacions causades pels procediments administratius de mecanització de dades²⁴. Per això, l'anàlisi de la sinistralitat a partir de

²⁴ Al mes d'abril de 2007 s'observa una forta davallada en el nombre d'accidents. Aquest descens tan acusat es deu al fet que durant aquest mes les autoritats laborals provincials varen tenir dificultats per rebre els informes d'accident de treball, com a conseqüència de la implantació de la nova versió Delt@2 (declaració electrònica de treballadors accidentats).

²⁵ Nombre d'accidents de treball per cada 1.000 treballadors amb les contingències per accident cobertes.

l'índex d'incidència²⁵ esdevé un sistema més ajustat de seguiment. De tota manera, en el gràfic sí que s'hi pot veure com durant l'any 2008 es produeix un descens generalitzat en el nombre d'accidents respecte als anys 2006 i 2007, sobretot a partir del mes de maig.

En aquest sentit, el gràfic 10 mostra l'evolució de l'índex d'incidència per a un període complet de dotze mesos, composició que permet anul·lar els efectes estacionals de l'activitat econòmica i altres de caire administratiu que poden tenir sobre les xifres. Així, s'observa un índex d'incidència del 72,7 —és a dir, gairebé 73 accidents per cada 1.000 treballadors exposats al risc— des del mes de setembre del 2007 fins al mes d'agost del 2008, índex inferior als dos mateixos períodes anteriors reflectits en el gràfic.

D'altra banda, la taula 34 desglossa els accidents de treball en jornada per gravetat i illa per als vuit primers mesos del 2008. Durant aquest període, es comptabilitza un total de 17.506 accidents de treball en jornada, dels quals 17.381 són de caràcter lleu, 114 greus i 11 mortals. Per comparació al

mateix període del 2007, es dona un descens del 9,2 % en el nombre d'accidents. Es produeix un descens en totes les illes tret de Formentera, on s'ha registrat un increment del 16,9 %²⁶. En canvi, es donen descensos significatius a Mallorca (-9,7 %), Menorca (-8,7 %) i Eivissa (-8,1 %).

Per sectors econòmics (taula 33), el 58,9 % del total d'accidents del període analitzat correspon al de serveis; el 28,6 %, a construcció; el 10,8 %, a indústria, i l'1,7 % restant, a agricultura. Respecte als vuit primers mesos del 2007 han disminuït els accidents en tots els sectors: construcció experimenta el principal descens (-18,2 %), seguida d'indústria (-12,1 %).

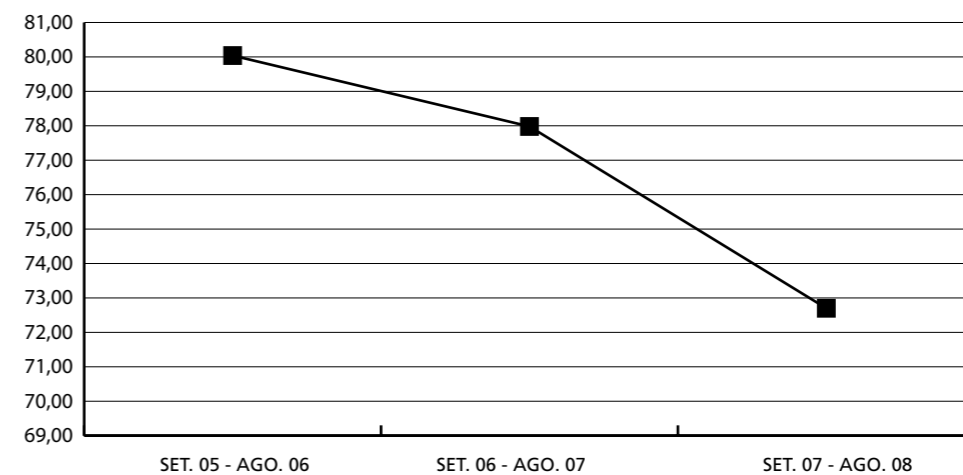
4.3. INDICADORS DE POLÍTiques ACTIVES DESENVOLUPADES PER LA CONSELLERIA DE TREBALL I FORMACIÓ

4.3.1. Direcció General de Treball

La Direcció General de Treball gestiona anualment ajuts públics en diverses

En els vuit primers mesos del 2008 es dona un descens del 9,2 % en el nombre d'accidents respecte al mateix període del 2007

GRÀFIC 10. EVOLUCIÓ DE L'ÍNDEX D'INCIDÈNCIA DELS ACCIDENTS EN JORNADA A LES ILLES BALEARS, (SETEMBRE-AGOST 2005-2008)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Treball i Formació

²⁶ Aquest augment tan acusat a Formentera pot ser degut al fet que dels 23 accidents que es comptabilitzen al mes de març del 2008, 13 eren accidents d'anys anteriors que no s'havien comunicat.

La Direcció General de Treball ha assignat un crèdit de 2,4 milions d'euros a subvencions adreçades a promoure l'autoocupació i un altre crèdit d'1,8 milions d'euros a ajuts per a nous filons d'ocupació

línies d'actuació. Per a la integració laboral de persones amb discapacitat, per exemple, s'han assignat 3,8 milions d'euros. Així mateix, també es concedeixen ajuts per a l'ocupació autònoma i l'economia social. Es pretén fomentar l'autoocupació de treballadores i treballadors desocupats mitjançant la concessió de subvencions per a l'establiment com a treballador autònom o per a la incorporació de socis en cooperatives i societats laborals, de subvencions financeres sobre préstecs, de subvencions per a assistència tècnica i de subvencions per a formació. La quantia de les subvencions adreçades a establir-se com a autònom i la de les financeres es fixen tenint en compte els diferents col·lectius: persones desocupades en general, joves de 30 anys o menors, dones, persones amb discapacitat i dones víctimes de violència de gènere. Igualment, les adreçades a incorporació de socis en cooperatives i societats laborals es fixen en funció del col·lectiu de què es tracti (dones o homes, persones en situació d'exclusió social o persones amb discapacitat). A l'assoliment d'aquest objectiu, s'hi ha assignat un crèdit de 2,4 milions d'euros.

D'altra banda, la Direcció General gestiona unes altres subvencions, destinades a fomentar la conciliació de la vida laboral i la familiar, per mitjà de les quals es pretén donar suport a treballadors i treballadores que reduïxin la seva jornada de treball o que passin a la situació d'excedència voluntària per a atenció de fills o d'altres persones dependents en els termes que preveuen els articles 37.5 i 46.3, respectivament, de l'Estatut dels treballadors; amb aquests ajuts també es pretén fomentar la contractació de treballadores per substituir el personal en situació de reducció de jornada o d'excedència voluntària. Per

a aquesta activitat s'han assignat 1,4 milions d'euros.

A més, s'ofereixen ajuts per a noves línies d'ocupació i per millorar la relació laboral: ajuts per crear ocupació en l'àmbit dels nous filons d'ocupació, per fomentar la desestacionalització de l'ocupació en zones turístiques o l'estabilitat de l'ocupació per mitjà de la contractació indefinida i ajuts a projectes d'I+D. A aquestes subvencions s'ha destinat un crèdit d'1,8 milions d'euros.

D'altra banda, s'han assignat 0,3 milions d'euros als ajuts per a la jubilació ordinària de treballadors afectats per processos de reestructuració d'empreses.

Finalment, també s'ha disposat d'un crèdit d'1,4 milions d'euros en ajuts per a associacions sindicals i empresarials.

4.3.2. Direcció General de Responsabilitat Social Corporativa

Des de la Direcció General de Responsabilitat Social Corporativa, aplicant la responsabilitat social empresarial en l'àmbit de la igualtat d'oportunitats, es desenvolupa un programa que, amb el lema "A les empreses, igualtat es eficiència", se centra bàsicament a fomentar l'establiment de plans d'igualtat en les empreses i el lideratge femení en el camp de l'economia, la negociació col·lectiva i la representació social.

En aquest sentit i des del començament de l'any s'han dut a terme diverses accions, com per exemple: conferències i jornades formatives sobre plans d'igualtat en les empreses; atorgament de subvencions a empreses de menys de 250 persones treballadores per implantar plans

d'igualtat; patrocini a la UIB per al curs de postgrau d'expert/a universitari/ària en plans d'igualtat; un curs d'habilitats i bones pràctiques directives —previst per al mes de novembre—, i, finalment, quatre cursos d'introducció a l'empresa adreçats a dones en atur amb esperit emprenedor —aquests cursos han de començar a mitjan novembre a Mallorca, Menorca i Eivissa.

4.3.3. Direcció General de Salut Laboral

La Direcció General de Salut Laboral, durant el 2008, ha dut a terme el seguiment de les empreses que varen presentar un índex elevat de sinistralitat durant el 2007. S'ha fet un total de 536 visites a empreses, principalment del sector de la construcció i del de serveis.

Val a dir que el Pla de Xoc contra la Sinistralitat Laboral, el va aprovar el Consell Balear de Salut Laboral el 21 de desembre de 2007. Una de les mesures que s'hi preveuen per reduir la sinistralitat és la incorporació de 6 tècnics més a Mallorca, 3 a Menorca i 3 a Eivissa.

D'altra banda, durant el 2008 s'ha dut a terme una campanya massiva d'investigació d'accidents lleus, amb un total de 393 accidents investigats.

Durant els mesos de juliol, agost i setembre del 2008, s'ha desenvolupat una campanya de condicions materials als hotels de les Illes, amb un total de 364 visites.

Al març del 2008, d'altra banda, es va posar en marxa una campanya centrada en les condicions materials existents en les empreses ubicades als polígons industrials: fonamentalment, comprovació de les condicions

de la maquinària utilitzada per tal d'adaptar-la a la normativa de prevenció.

Durant els mesos de juliol, agost i setembre, la Direcció General de Salut Laboral va desenvolupar a les illes de Menorca, Eivissa i Formentera una acció encaminada a la formació de treballadores i treballadors immigrants del sector de l'hoteleria —formació bàsicament de caràcter pràctic en el mateix lloc de treball, de la qual s'ha beneficiat un total de 164 persones.

Cal destacar, també, que en el transcurs del 2008 s'ha dut a terme a Menorca una campanya sobre higiene industrial en el sector de bijuteria, en la qual ha participat un total de 16 empreses. Al marge de la dita actuació, el Departament d'Higiene ha continuat desenvolupant la campanya sobre l'amiant —s'han visitat 82 obres i s'han aprovat 78 plans de treball. Així mateix, continua en marxa la campanya adreçada a empreses de calçat.

Quant al Departament de Vigilància de la Salut, cal destacar la campanya per investigar malalties professionals juntament amb la Inspecció Provincial de Treball i Seguretat Social.

En data 1 d'agost de 2008 va entrar en vigor el Decret 84/2008, de 25 de juliol, pel qual es crea el Registre d'Empreses Acreditades en el Sector de la Construcció de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. En el moment de tancar aquest informe s'havia presentat un total de 1.350 sol·licituds i s'hi havien inscrit 415 empreses.

D'altra banda, en data 31 de juliol de 2008 es va publicar el Decret 83/2008, de 25 de juliol, sobre el règim d'habilitació i organització de personal tècnic en prevenció de riscos laborals de la Di-

Fins a l'agost del 2008 s'havien presentat 1.350 sol·licituds en el Registre d'Empreses Acreditades en el Sector de la Construcció de les Illes Balears

Un total de 62 estudiants d'Eivissa i Formentera han començat les pràctiques en l'àmbit del programa "Posa't a prova"

recció General de Salut Laboral per a l'exercici de la funció de comprovació de les condicions de seguretat i salut en les empreses i centres de treball.

Des de la Direcció General de Salut Laboral s'ha promogut la realització de diferents reunions amb els serveis de prevenció aliens amb l'objecte de millorar-ne la qualitat i de fixar uns criteris per a la comunicació de memòries anuals.

Per tal de mantenir els agents socials informats degudament sobre l'evolució i els resultats del Pla de Xoc contra la Sinistralitat Laboral, s'han dut a terme diverses reunions, tant a Mallorca, com a Menorca i a Eivissa, per fer un seguiment del dit Pla.

Durant el darrer trimestre del 2008 es continuarà treballant en la campanya d'investigació d'accidents lleus (interrompuda durant els mesos de juliol, agost i setembre), com també en la realització de visites a empreses dels polígons industrials, i es reprendran les activitats habituals quant a visites d'obres de construcció. Així mateix, es pretén iniciar el procediment administratiu relatiu a l'habilitació dels tècnics de la Direcció General i publicar el decret pel qual es regularà el procediment relatiu a la publicació de sancions per infraccions molt greus en matèria de prevenció de riscos laborals.

4.3.4. Direcció General d'Ocupació i Formació

Pel que fa a la Direcció General d'Ocupació i Formació, cal destacar el programa "Posa't a prova", que enguany es planteja dos objectius.

En primer lloc, millorar les condicions laborals dels joves de les Illes mitjan-

çant la realització de pràctiques formatives en empreses. Aquest programa està dividit en dues actuacions: beques d'una durada de dos a tres mesos d'estiu per millorar l'ocupabilitat d'estudiants universitaris o de cicles formatius, i beques d'una durada de sis a dotze mesos per millorar l'ocupabilitat de persones titulades, universitàries o de formació professional, i de treballadors i treballadores en actiu que ja s'hagin incorporat en el mercat de treball. El 2008 la convocatòria s'ha restringit, com a projecte pilot, a Eivissa i a Formentera, on 62 estudiants ja han començat les pràctiques. El seu perfil és el següent: 30 són dones i 32 són homes, un 32,2 % es menor de 20 anys, un 58,1 % té entre 20 i 24 anys i el 88,8 % desenvolupa les pràctiques a la mateixa illa d'Eivissa. Aquest pla de beques es farà extensiu el 2009 als estudiants de Menorca i el 2010 als de Mallorca.

Val a dir que el passat 25 de setembre es va publicar al BOIB la convocatòria d'hivern de "Posa't a prova", que dóna cobertura a persones titulades i a treballadores i treballadors d'Eivissa i de Formentera.

En segon lloc, "Posa't a prova" estableix també ajuts adreçats a qui hagi abandonat la formació reglada prematurament i desitgi reincorporar-s'hi mitjançant les proves d'accés a la universitat per a majors de 25 anys o a través dels exàmens d'accés a la formació professional. En ambdós casos, amb l'acreditació de la matrícula en el curs escollit, aquestes persones poden sol·licitar una subvenció de 600 euros com a ajut per pagar la matrícula i els llibres. La convocatòria del 2008 s'adreçarà també a Eivissa i a Formentera, en aplicació dels mateixos criteris del pla pilot esmentats.

5. ANNEX: TAULES I GRÀFICS

Taula 1. Resum dels principals indicadors de conjuntura econòmica de les Illes Balears i Espanya

Resumen de los principales indicadores de coyuntura económica de las Illes Balears y España

INDICADORS	BALEARS		ESPANYA		Font	Període
	Dada abs.	% var. interanual	Dada abs.	% var. interanual		
PIB A PREUS CONSTANTS		1,8 (a)		1,80	INE	TII 2008
Oferta						
Agricultura, ramaderia i pesca		1,10	1,90	3,00	Cons. Econ.	TII 2008
Indústria i energia		1,00	-0,60	0,40	Cons. Econ.	TII 2008
Construcció		-0,30	1,70	1,40	Cons. Econ.	TII 2008
Serveis		2,20	1,50	3,70	Cons. Econ.	TII 2008
Demanda						
Despesa en consum final de les famílies				1,20	INE	TII 2008
Despesa en consum final de les ISFLSH				3,70	INE	TII 2008
Despesa en consum final de les AP				3,80	INE	TII 2008
Formació bruta de capital fix				-0,20	INE	TII 2008
Béns d'equipament				2,30	INE	TII 2008
Construcció				-2,40	INE	TII 2008
Altres productes				3,30	INE	TII 2008
Variació d'existències				0,10	INE	TII 2008
Demanda nacional				1,50	INE	TII 2008
Exportacions				4,10	INE	TII 2008
Importacions				2,30	INE	TII 2008
AGRICULTURA						
Matriculació de tractors industrials	3	0,00	795	-46,43	DGT	Agost 2008
Moviments de fruites i hortalisses	85.162.743	-1,20			Mercapalma	Gener-juliol 2008
Preu mitjà ponderat (€/kg)	0,95	-5,94			Mercapalma	Gener-juliol 2008
Fruita	1,08	0,93			Mercapalma	Gener-juliol 2008
Hortalisses	0,93	-13,89			Mercapalma	Gener-juliol 2008
Patata	0,56	-3,45			Mercapalma	Gener-juliol 2008
INDÚSTRIA						
Índex de producció industrial	103,5	-13,80	72	-11,20	INE	Agost 2008
Índex de preus industrials	134,4	0,20	134,2	-0,80	INE	Agost 2008
CONSTRUCCIÓ						
Preu de l'habitatge lliure (€/m². Base 2005)	2.427,0	2,60	2.095,7	2,00	M. Habitatge	TII 2008
Índex de preus de l'habitatge	101,19		100,01		INE	TII 2008
Projectes d'habitatge visats pel COAIB	8.900	3,50			Cons. Econ.	Gener-juny 2008
Licitació oficial (milers d'euros)	41.917	16,13	1.367.434	-67,42	M. Foment	Maig 2008
Finques hipotecades per 100.000 habitants	387	-30,38	315	-21,00	INE	Juliol 2008
Import mitjà hipotecat (euros)	164.823	-17,46	156.325	-10,55	INE	Juliol 2008
Compravenda d'habitatges	1.052	-30,19	46.467	-26,33	INE	Juliol 2008

Taula 1. Resum dels principals indicadors de conjuntura econòmica de les Illes Balears i Espanya
Resumen de los principales indicadores de coyuntura económica de las Illes Balears y España

INDICADORS	BALEARIS		ESPANYA		Font	Període
	Dada abs.	% var. interanual	Dada abs.	% var. interanual		
SERVEIS						
Comerç						
Índex de comerç al detall (deflectit)	114,10	-10,20	91,00	-7,50	INE	Agost 2008
Matriculacions de camions i furgonetes	247	-61,40	10.880	-57,61	DGT	Agost 2008
Turisme						
Grau d'ocupació hotelera per places (%)	88,66	-0,99	71,89	-3,11	INE	Agost 2008
Índex de preus hotelers (IPH)	153,3	10,85	132,8	2,30	INE	Agost 2008
Índex d'ingressos hotelers (IIH)	156,9	13,37	133,6	3,01	INE	Agost 2008
Estada mitjana	6,67	1,21	3,81	0,26	INE	Agost 2008
Pernoctacions en establiments hotelers	9.491.237	-0,27	37.922.603	-0,55	INE	Agost 2008
PREUS I SALARIS						
Cost salarial per treballador i mes. Total (euros)	1.617,8	5,50	1.772,12	5,10	INE	TII 2008
Cost salarial per treballador i mes. Indústria (euros)	1.704,1	6,00	2.004,67	5,10	INE	TII 2008
Cost salarial per treballador i mes. Construcció (euros)	1.509,5	12,20	1.705,19	6,50	INE	TII 2008
Cost salarial per treballador i mes. Serveis (euros)	1.628,9	4,10	1.723,97	4,80	INE	TII 2008
Índex de preus de consum		4,50		4,90	INE	Agost 2008
Matriculacions de turismes	1.809	-36,44	60.723	-39,75	DGT	Agost 2008
Indicador de confiança dels consumidors			51,4	-40,58	ICC-ICO	Agost 2008

Taula 2. Rànquing de comunitats autònomes per empreses registrades al Dirce en data 1 de gener de 2008. Comparació 1/1/2007-1/1/2008

Ranking de comunidades autónomas por empresas registradas en el Dirce a 1 de enero de 2008. Comparación 1/1/2007-1/1/2008

DIRCE. RÀNQUING NACIONAL. TOTAL GRUPS CNAE-93	2007	2008	DIFERÈNCIA	VAR. 08-07
Total nacional	3.336.657	3.422.239	85.582	2,56
Catalunya	612.404	626.020	13.616	2,22
Andalusia	511.728	522.815	11.087	2,17
Madrid	503.000	519.307	16.307	3,24
Comunitat Valenciana	368.586	376.093	7.507	2,04
Galícia	200.020	203.374	3.354	1,68
País Basc	164.431	175.303	10.872	6,61
Castella i Lleó	170.319	173.209	2.890	1,70
Canàries	140.414	143.471	3.057	2,18
Castella-la Manxa	132.906	137.823	4.917	3,70
Múrcia	97.374	100.075	2.701	2,77
Aragó	92.162	94.931	2.769	3,00
Illes Balears	91.254	93.335	2.081	2,28
Astúries	72.276	73.124	848	1,17
Extremadura	66.232	67.852	1.620	2,45
Navarra	43.142	43.847	705	1,63
Cantàbria	39.560	40.393	833	2,11
La Rioja	23.404	23.834	430	1,84
Ceuta i Melilla	7.445	7.433	-12	-0,16

Font: elaboració pròpia a partir del Directori Central d'Empreses de l'INE en data 1/1/2008

Taula 3. Nombre d'empreses registrades a les Illes Balears segons el Dirce en data 1 de gener de 2008, per activitat econòmica. Variació respecte al 2007

Número de empresas registradas en las Illes Balears según el Dirce a 1 de enero de 2008, por actividad económica. Variación respecto a 2007

	2007	2008	VARIACIÓ 08-07	% VAR. 08-07
Total grups CNAE-93	91.254	93.335	2.081	2,28
Total 11 grups CNAE-93	77.976	79.827	1.851	2,37
45 Construcció	15.798	15.926	128	0,81
50 Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor, motocicletes i ciclomotors	1.881	1.894	13	0,69
51 Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte vehicles de motor i motocicletes	4.515	4.551	36	0,80
52 Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor, motocicletes i ciclomotors	13.560	13.355	-205	-1,51
55 Hoteleria	10.374	10.352	-22	-0,21
60 Transport terrestre; transport per canonades	4.116	4.197	81	1,97
70 Activitats immobiliàries	7.222	8.123	901	12,48
74 Altres activitats empresarials	12.212	12.845	633	5,18
85 Activitats sanitàries i veterinàries, servei social	3.298	3.392	94	2,85
92 Activitats recreatives, culturals i esportives	2.396	2.500	104	4,34
93 Activitats diverses de serveis personals	2.604	2.692	88	3,38

Font: elaboració pròpia a partir del Directori Central d'Empreses de l'INE en data 1/1/2008

Taula 4. Nombre d'empreses registrades a les Illes Balears segons el Dirce en data 1 de gener de 2008, per nombre d'assalariats

Número de empresas registradas en las Illes Balears según el Dirce a 1 de enero de 2008, por número de asalariados

	TOTAL	0-5 ASSAL.	6 A 9 ASSAL.	10 A 19 ASSAL.	20 A 49 ASSAL.	50 A 99 ASSAL.	100 O MÉS ASSAL.
Total grupos CNAE-93	93.335	83.581	4.589	2.974	1.527	320	344
45 Construcció	15.926	13.509	1.059	806	440	74	38
50 Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor, motocicletes i ciclomotors	1.894	1.620	113	96	51	11	3
51 Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte vehicles de motor i motocicletes	4.551	3.751	335	285	148	23	9
52 Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor, motocicletes i ciclomotors	13.355	12.432	638	192	70	15	8
55 Hosteleria	10.352	8.759	828	400	205	48	112
60 Transport terrestre; transport per canonades	4.197	3.958	118	69	39	7	6
70 Activitats immobiliàries	8.123	7.894	131	66	20	4	8
74 Altres activitats empresarials	12.845	12.106	365	273	59	15	27
85 Activitats sanitàries i veterinàries, servei social	3.392	3.183	60	63	46	14	26
92 Activitats recreatives, culturals i esportives	2.500	2.158	121	118	60	19	24
93 Activitats diverses de serveis personals	2.692	2.583	72	26	8	2	1

Font: elaboració pròpia a partir del Directori Central d'Empreses de l'INE en data 1/1/2008

Taula 5. Empreses d'alta en la Seguretat Social per règims i mesos a les Illes Balears (2008)

Empresas de alta en la Seguridad Social por regímenes y meses en las Illes Balears (2008)

EMPRESAS D'ALTA EN LA SEGURETAT SOCIAL PER RÈGIMS									
	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	% var. agost 07
Total	47.043	47.626	48.867	50.531	53.433	53.821	53.662	53.342	0,47
General	41.236	41.763	42.954	44.537	47.257	47.541	47.248	46.796	-1,31
Agrari	563	581	590	595	610	620	631	628	4,84
Llar	5.244	5.282	5.323	5.399	5.566	5.660	5.783	5.918	16,61

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

Taula 6. Empreses d'alta en el règim general de la Seguretat Social per activitat econòmica a les Illes Balears (2008)

Empresas de alta en el régimen general de la Seguridad Social por actividad económica en las Illes Balears (2008)

ACTIVITATS DEL RÈGIM GENERAL DE LA SEGURETAT SOCIAL. CNAE-93									
	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	% var. agost 07
Total activitats CNAE-93	41.236	41.763	42.954	44.537	47.257	47.541	47.248	46.796	-1,31
Total 12 activitats CNAE-93	34.116	34.597	35.700	37.175	39.704	40.010	39.732	39.324	-1,62
45 Construcció	7.855	7.946	7.920	7.917	7.870	7.719	7.311	7.003	-7,61
50 Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor, motocicletes i ciclomotors	1.253	1.253	1.250	1.252	1.254	1.259	1.257	1.262	0,72
51 Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte vehicles de motor i motocicletes	2.085	2.087	2.103	2.123	2.148	2.158	2.142	2.137	-1,79
52 Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor, motocicletes i ciclomotors	6.487	6.545	6.848	7.300	7.954	8.120	8.175	8.143	-0,90
55 Hosteleria	5.299	5.561	6.220	6.976	8.395	8.617	8.688	8.674	-0,46
60 Transport terrestre; transport per canonades	1.309	1.339	1.405	1.535	1.734	1.777	1.818	1.823	3,99
70 Activitats immobiliàries	1.856	1.871	1.881	1.884	1.904	1.881	1.852	1.825	-6,46
74 Altres activitats empresarials	3.778	3.776	3.804	3.827	3.913	3.933	3.923	3.911	1,66
85 Activitats sanitàries i veterinàries, servei social	1.164	1.168	1.177	1.185	1.218	1.221	1.217	1.213	1,93
91 Activitats associatives	931	940	939	944	949	924	922	919	-1,08
92 Activitats recreatives, culturals i esportives	871	887	896	936	1.027	1.048	1.062	1.062	4,53
93 Activitats diverses de serveis personals	1.228	1.224	1.257	1.296	1.338	1.353	1.365	1.352	0,37

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social.

Taula 7. Treballadors d'alta en el règim d'autònoms de la Seguretat Social per activitat econòmica a les Illes Balears (2008)

Trabajadores de alta en el régimen de autónomos de la Seguridad Social por actividad económica en las Illes Balears (2008)

ACTIVITATS DEL RÈGIM D'AUTÒNOMS DE LA SEGURETAT SOCIAL. CNAE 93.									
	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	% var. agost 07
Total activitats CNAE-93	85.026	85.562	86.829	88.381	90.849	91.816	91.663	91.365	4,22
Total 12 activitats CNAE-93	73.844	74.300	75.484	76.953	79.272	80.214	80.073	79.791	4,70
01 Agricultura, ramaderia, caça i activitats relacionades	3.783	3.806	3.815	3.815	3.805	3.796	3.754	3.737	180,98
45 Construcció	17.763	17.991	18.102	18.152	18.111	17.937	17.607	17.334	2,20
50 Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor, motocicletes i ciclomotors	2.120	2.116	2.128	2.137	2.143	2.150	2.145	2.140	0,47
51 Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte vehicles de motor i motocicletes	3.379	3.375	3.413	3.439	3.460	3.478	3.479	3.471	0,78
52 Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor, motocicletes i ciclomotors	15.765	15.777	16.080	16.545	17.327	17.642	17.714	17.703	-1,40
55 Hoteleria	10.933	11.023	11.528	12.130	13.273	13.671	13.730	13.756	-0,30
60 Transport terrestre; transport per canonades	4.395	4.411	4.429	4.490	4.561	4.613	4.665	4.681	3,22
70 Activitats immobiliàries	2.419	2.412	2.429	2.435	2.427	2.414	2.401	2.382	-2,30
74 Altres activitats empresarials	6.665	6.714	6.806	6.899	7.048	7.166	7.262	7.267	8,54
85 Activitats sanitàries i veterinàries, servei social	1.741	1.762	1.782	1.815	1.851	1.868	1.872	1.877	9,06
92 Activitats culturals, recreatives i esportives	1.724	1.755	1.789	1.877	1.987	2.138	2.100	2.097	8,20
93 Activitats diverses de serveis personals	3.157	3.158	3.183	3.219	3.279	3.341	3.344	3.346	2,42

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

Taula 8. Societats mercantils creades, que amplien capital i dissoltes a les Illes Balears (gener-agost 2008)

Societades mercantiles creadas, que amplian capital y disueltas en las Illes Balears (enero-agosto 2008)

SOCIETATS MERCANTILS A LES ILLES BALEARS										
	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Agost 07	Dif.% agost 07-08
Societats mercantils creades										
Nombre	355	385	268	294	312	233	258	157	272	-42,28
Capital subscrit (milers d'euros)	18.153	49.206	5.054	6.217	5.891	10.311	5.571	4.351	7.788	-44,13
Societats mercantils: ampliació de capital										
Nombre	186	187	125	95	129	88	85	87	100	-13,00
Capital subscrit (milers d'euros)	88.770	105.271	111.312	38.868	72.030	43.387	50.086	122.675	39.013	214,45
Societats mercantils dissoltes										
Nombre	115	69	39	46	45	30	38	32	88	-63,64

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Taula 9. Societats mercantils creades, que amplien capital i dissoltes per comunitats autònomes (agost 2008)

Societades mercantiles creadas, que amplian capital y disueltas por comunidades autónomas (agosto 2008)

SOCIETATS MERCANTILS PER COMUNITATS AUTÒNOMES				
Rànquing per societats creades	Societats creades	Capital subscrit (milers d'€)	Amplien capital	Societats dissoltes
TOTAL COMUNITATS AUTÒNOMES	5.705	366.147	2.654	728
Catalunya	1.340	35.283	672	114
Madrid	971	112.856	463	168
Andalusia	787	69.581	320	119
Comunitat Valenciana	634	53.202	252	53
Galícia	264	20.514	110	50
Canàries	229	5.862	115	24
Múrcia	229	10.510	84	16
País Basc	201	15.639	110	32
Castella-la Manxa	177	2.955	78	12
Castella i Lleó	167	5.007	96	29
Illes Balears	157	4.351	87	32
Astúries	149	6.938	45	12
Aragó	115	11.561	110	42
Navarra	107	3.779	40	3
Extremadura	69	7.425	30	11
Cantàbria	55	330	14	11
La Rioja	52	342	23	-
Ceuta i Melilla	2	9	5	-

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Taula 10. Població activa per sexe, edat i sector econòmic i taxa d'activitat a les Illes Balears 2008 i variacions 2007

Población activa por sexo, edad y sector económico y tasa de actividad en las Illes Balears 2008 y variaciones 2007

POBLACIÓ ACTIVA	TII 08	TI 08	% VAR. TRIM.	TII 07	% VAR. INTER
Taxa d'activitat	65,62	62,57	4,87	65,41	0,32
Actius en valors absoluts	573.500	543.100	5,60	555.700	3,20
Per sexes					
Homes	325.400	312.200	4,23	315.300	3,20
Dones	248.100	230.900	7,45	240.400	3,20
Trams d'edat					
16-19 anys	14.700	12.200	20,49	14.500	1,38
20-24 anys	48.300	42.700	13,11	48.000	0,63
25-54 anys	449.200	429.200	4,66	434.500	3,38
55 i més anys	61.300	59.000	3,90	58.600	4,61
Sectors econòmics					
Agricultura	12.000	9.800	22,45	11.500	4,35
Indústria	45.000	51.100	-11,94	47.900	-6,05
Construcció	93.000	91.100	2,09	87.500	6,29
Serveis	410.400	378.100	8,54	400.400	2,50
No consta	13.000	13.100	-0,76	8.500	52,94

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Taula 11. Població ocupada per sexe, edat i sector econòmic i taxa d'ocupació a les Illes Balears 2008 i variacions 2007

Población ocupada por sexo, edad y sector económico y tasa de empleo en las Illes Balears 2008 y variaciones 2007

POBLACIÓ OCUPADA	TII 08	TI 08	% VAR. TRIM.	TII 07	% VAR. INTER
Taxa d'ocupació	60,12	55,85	7,65	61,81	-2,73
Ocupats en valors absoluts	525.400	484.800	8,37	525.100	0,06
Per sexes					
Homes	300.600	284.300	5,73	302.500	-0,63
Dones	224.800	200.500	12,12	222.700	0,94
Trams d'edat					
16-19 anys	7.300	7.400	-1,35	10.300	-29,13
20-24 anys	39.300	35.500	10,70	42.600	-7,75
25-54 anys	420.300	386.600	8,72	414.400	1,42
55 i més anys	58.400	55.300	5,61	57.700	1,21
Sectors econòmics					
Agricultura	10.500	8.800	19,32	11.200	-6,25
Indústria	42.500	48.600	-12,55	46.800	-9,19
Construcció	84.900	81.300	4,43	84.100	0,95
Serveis	387.500	346.100	11,96	383.000	1,17

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Taula 12. Població aturada per sexe, edat i sector econòmic i taxa d'atur a les Illes Balears 2008 i variacions 2007

Población en paro por sexo, edad y sector económico y tasa de paro en las Illes Balears 2008 y variaciones 2007

POBLACIÓ ATURADA	TII 08	TI 08	% VAR. TRIM.	TII 07	% VAR. INTER
Taxa d'atur	8,39	10,74	-21,88	5,5	52,55
Aturats en valors absoluts	48.100	58.300	-17,50	30.600	57,19
Per sexes					
Homes	24.800	27.900	-11,11	12.800	93,75
Dones	23.300	30.400	-23,36	17.800	30,90
Trams d'edat					
16-19 anys	7.400	4.700	57,45	4.200	76,19
20-24 anys	9.000	7.200	25,00	5.300	69,81
25-54 anys	28.800	42.700	-32,55	20.100	43,28
55 i més anys	2.900	3.700	-21,62	900	222,22
Sectors econòmics					
Agricultura	1.500	900	66,67	300	400,00
Indústria	2.500	2.500	0,00	1.100	127,27
Construcció	8.100	9.800	-17,35	3.500	131,43
Serveis	22.900	32.000	-28,44	17.300	32,37
Sense ocupació anterior	13.000	13.100	-0,76	8.500	52,94

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Taula 13. Rànquing de la taxa d'activitat per comunitats autònomes (TII 2008)

Ranking de la tasa de actividad por comunidades autónomas (TII 2008)

COMUNITATS AUTÒNOMES	
Illes Balears	65,6
Madrid	64,7
Catalunya	63,3
Múrcia	62,0
Comunitat Valenciana	61,2
Navarra	61,1
Canàries	60,8
La Rioja	59,9
Mitjana Espanya	59,8
Aragó	59,5
País Basc	58,1
Castella-la Manxa	57,3
Andalusia	57,1
Cantàbria	56,8
Galícia	54,9
Castella i Lleó	54,2
Extremadura	53,6
Astúries	52,8

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Taula 14. Rànquing de la taxa d'ocupació per comunitats autònomes (TII 2008)

Ranking de la tasa de empleo por comunidades autónomas (TII 2008)

COMUNITATS AUTÒNOMES	
Illes Balears	60,1
Madrid	59,0
Catalunya	58,4
Navarra	57,7
La Rioja	55,8
Aragó	55,4
Múrcia	55,0
País Basc	54,8
Comunitat Valenciana	54,1
Mitjana Espanya	53,5
Cantàbria	52,8
Castella-la Manxa	51,3
Canàries	51,1
Galícia	50,3
Castella i Lleó	49,2
Astúries	48,6
Andalusia	47,8
Extremadura	46,2

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Taula 15. Rànquing de la taxa d'atur per comunitats autònomes (2T 2008)
Ranking de la tasa de paro por comunidades autónomas (2T 2008)

COMUNITATS AUTÒNOMES	
País Basc	5,6
Navarra	5,6
Aragó	6,8
La Rioja	6,8
Cantàbria	7,0
Catalunya	7,6
Astúries	7,8
Galícia	8,3
Illes Balears	8,4
Madrid	8,8
Castella i Lleó	9,3
Mitjana Espanya	10,4
Castella-la Manxa	10,5
Múrcia	11,3
Comunitat Valenciana	11,6
Extremadura	13,9
Canàries	16,0
Andalusia	16,3

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Taula 16. Rànquing de la taxa d'activitat per comunitats autònomes i sexe (TII 2008)
Ranking de la tasa de actividad por comunidades autónomas y sexo (TII 2008)

RÀNQUING DE LA TAXA D'ACTIVITAT (DONES)		RÀNQUING DE LA TAXA D'ACTIVITAT (HOMES)	
Comunitats autònomes		Comunitats autònomes	
Illes Balears	56,7	Illes Balears	74,6
Madrid	56,6	Madrid	73,4
Catalunya	54,4	Catalunya	72,4
Múrcia	51,8	Múrcia	72,0
Navarra	51,8	Comunitat Valenciana	71,4
Comunitat Valenciana	51,2	Canàries	70,7
Canàries	51,0	Navarra	70,5
Mitjana Espanya	50,3	La Rioja	70,3
Aragó	49,9	Mitjana Espanya	69,6
La Rioja	49,4	Aragó	69,2
País Basc	49,3	Castella-la Manxa	68,8
Cantàbria	47,3	Andalusia	68,4
Galícia	46,8	País Basc	67,4
Andalusia	46,2	Cantàbria	66,8
Castella-la Manxa	45,8	Extremadura	65,1
Astúries	44,9	Castella i Lleó	64,3
Castella i Lleó	44,5	Galícia	63,7
Extremadura	42,4	Astúries	61,5

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Taula 17. Rànquing de la taxa d'ocupació per comunitats autònomes i sexe (TII 2008)
Ranking de la tasa de empleo por comunidades autónomas y sexo (TII 2008)

RÀNQUING DE LA TAXA D'OCUPACIÓ (DONES)		RÀNQUING DE LA TAXA D'OCUPACIÓ (HOMES)	
Comunitats autònomes		Comunitats autònomes	
Illes Balears	51,4	Illes Balears	68,9
Madrid	51,0	Madrid	67,7
Catalunya	50,3	Navarra	67,2
Navarra	48,2	Catalunya	66,8
País Basc	45,8	La Rioja	66,3
Aragó	45,5	Aragó	65,5
Múrcia	45,3	País Basc	64,5
La Rioja	45,3	Múrcia	64,4
Comunitat Valenciana	44,5	Comunitat Valenciana	63,9
Mitjana Espanya	44,1	Castella-la Manxa	63,7
Cantàbria	42,9	Mitjana Espanya	63,3
Canàries	42,4	Cantàbria	63,2
Galícia	41,8	Castella i Lleó	60,3
Astúries	40,5	Canàries	59,8
Castella-la Manxa	38,9	Galícia	59,6
Castella i Lleó	38,4	Extremadura	59,2
Andalusia	37,1	Andalusia	58,9
Extremadura	33,6	Astúries	57,7

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Taula 18. Rànquing de la taxa d'atur per comunitats autònomes i sexe (TII 2008)

Ranking de la tasa de paro por comunidades autónomas y sexo (TII 2008)

RÀNQUING DE LA TAXA D'ATUR (DONES)		RÀNQUING DE LA TAXA D'ATUR (HOMES)	
Comunitats autònomes		Comunitats autònomes	
Navarra	6,9	País Basc	4,3
País Basc	7,2	Navarra	4,6
Catalunya	7,5	Aragó	5,3
La Rioja	8,4	Cantàbria	5,4
Aragó	8,7	La Rioja	5,7
Cantàbria	9,2	Castella i Lleó	6,2
Illes Balears	9,4	Astúries	6,2
Astúries	9,9	Galícia	6,4
Madrid	9,9	Castella-la Manxa	7,4
Galícia	10,7	Illes Balears	7,6
Mitjana Espanya	12,3	Catalunya	7,7
Múrcia	12,5	Madrid	7,8
Comunitat Valenciana	13,2	Mitjana Espanya	9,1
Castella i Lleó	13,6	Extremadura	9,1
Castella-la Manxa	15,1	Comunitat Valenciana	10,4
Canàries	16,9	Múrcia	10,5
Andalusia	19,7	Andalusia	13,9
Extremadura	20,9	Canàries	15,4

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Taula 19. Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règims a les Illes Balears (2008)

Trabajadores de alta en la Seguridad Social por regímenes en las Illes Balears (2008)

AFILIATS PER RÈGIMS	GENER	FEBRER	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY	JULIOL	AGOST	% VAR. INTERMENSUAL	AGOST 07	% VAR. AGOST 07
General	313.553	322.011	334.410	357.112	390.098	396.329	400.332	395.652	-1,17	397.200	-0,39
Autònom	85.026	85.562	86.829	88.381	90.849	91.816	91.663	91.365	-0,33	87.662	4,22
De la llar	8.759	8.818	8.941	9.030	9.298	9.397	9.526	9.644	1,24	8.577	12,44
Agrari	2.080	2.241	2.287	2.323	2.397	2.445	2.485	2.476	-0,36	4.433	-44,15
Del mar	1.683	1.757	1.866	1.916	2.308	2.473	2.586	2.561	-0,97	2.556	0,20
Total	411.101	420.389	434.333	458.762	494.950	502.460	506.592	501.698	-0,97	500.428	0,25

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

Taula 20. Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règim i illes a les Illes Balears (agost 2008)

Trabajadores de alta en la Seguridad Social por regímenes e islas en las Illes Balears (agosto 2008)

AFILIATS PER RÈGIMS	GENERAL	AUTÒNOM	DE LA LLAR	AGRARI	DEL MAR	TOTAL	% VAR. AGOST 07
Mallorca	319.175	70.359	8.053	2.051	1.721	401.359	0,03
Menorca	28.373	7.897	422	198	281	37.171	-1,54
Eivissa	45.094	11.735	1.105	141	464	58.539	2,29
Formentera	2.837	1.007	20	11	95	3.970	5,36
Altres províncies	173	367	44	75	0	659	55,06
Total	395.652	91.365	9.644	2.476	2.561	501.698	0,25

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

Taula 21. Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règim i zona de procedència a les Illes Balears (agost 2008)

Trabajadores de alta en la Seguridad Social por régimen y zona de procedencia en las Illes Balears (agosto 2008)

AFILIATS ESTRANGERS PER RÈGIMS	GENERAL	AUTÒNOM	DE LA LLAR	AGRARI	DEL MAR	TOTAL	% VAR. AGOST 07
Unió Europea	32.351	12.665	828	110	137	46.091	4,82
Alemanya	6.965	4.291	110	7	38	11.411	4,21
Regne Unit	5.154	2.729	41	5	24	7.953	1,73
Itàlia	6.506	1.346	25	6	20	7.903	7,60
Romania	1.794	1.372	178	27	3	3.374	27,18
França	1.950	720	24	5	17	2.716	1,68
Bulgària	1.707	575	350	29	4	2.665	3,05
Extracomunitaris	42.959	3.470	5.863	1.432	87	53.811	4,25
Equador	7.615	150	1.415	116	2	9.298	-5,24
Marroc	6.254	419	412	669	24	7.778	3,49
Colòmbia	4.966	219	963	423	8	6.579	8,49
Argentina	4.930	578	377	11	13	5.909	5,03
Total estrangers	75.310	16.135	6.691	1.542	224	99.902	4,51

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

Taula 22. Contractes registrats a les Illes Balears segons l'illa de destinació (2008)

Contratos registrados en las Illes Balears según la isla de destino (2008)

CONTRACTACIÓ	GENER	FEBRER	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY	JULIOL	AGOST	% VAR. AGOST 07
Total Illes Balears	30.476	31.263	29.809	40.604	50.253	39.350	40.920	23.286	-24,68
Mallorca	24.127	25.766	24.487	32.042	35.815	28.124	30.440	18.255	-24,97
Menorca	1.902	1.875	1.770	3.045	5.396	3.221	3.682	1.615	-26,62
Eivissa	4.273	3.469	3.289	5.067	8.125	7.447	6.299	3.058	-22,93
Formentera	134	123	138	306	809	511	435	310	-8,01
Altres comunitats	40	30	125	144	108	47	64	48	-39,24

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 23. Contractes registrats a les Illes Balears segons el sector econòmic i l'illa (agost 2008)

Contratos registrados en las Illes Balears según el sector económico y la isla (agosto 2008)

CONTRACTACIÓ	TOTAL	AGRICULTURA	% VAR. 07	INDÚSTRIA	% VAR. 07	CONSTRUCCIÓ	% VAR. 07	SERVEIS	% VAR. 07
Total Illes Balears	23.286	343	8,89	668	-18,24	2.472	-45,61	19.803	-21,54
Mallorca	18.255	308	13,65	496	-19,22	1.964	-46,06	15.487	-21,80
Menorca	1.615	19	-5,00	95	-12,84	178	-42,21	1.323	-25,00
Eivissa	3.058	8	-42,86	66	-26,67	307	-46,52	2.677	-18,63
Formentera	310	8	-20,00	4	33,33	21	5,00	277	-8,88
Altres comunitats	48	0	-	7	-	2	-	39	-

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 24. Contractes registrats a les Illes Balears segons el tipus de contracte i el sexe (agost 2008)

Contratos registrados en las Illes Balears según el tipo de contrato y el sexo (agosto 2008)

DURADA CONTRACTACIÓ	TOTAL IB	% HOMES	% DONES	% VAR. 07
Total Illes Balears	23.286	-28,14	-20,70	-24,68
Indefinits	1.367	-27,52	-22,33	-25,10
Temporals	20.549	-28,29	-21,37	-25,07
Convertits	1.370	-26,28	-7,81	-17,77

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 25. Atur registrat per illes (2008)

Paro registrado por islas (2008)

ATUR REGISTRAT	GENER	FEBRER	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY	JULIOL	AGOST	VAR. % AGOST 07
Total Illes Balears	50.518	48.335	45.184	41.233	36.439	36.929	39.927	43.540	40,91
Mallorca	39.284	37.658	35.014	32.247	29.103	29.656	31.953	34.945	40,80
Menorca	4.138	3.907	3.799	3.425	2.676	2.736	2.949	3.233	52,79
Eivissa	6.714	6.410	6.038	5.272	4.461	4.357	4.811	5.146	36,21
Formentera	382	360	333	289	199	180	214	216	15,51

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 26. Atur registrat per illes, sexe i edat (agost de 2008)

Paro registrado por islas, sexo y edad (agosto de 2008)

ATUR REGISTRAT	TOTAL IB		MALLORCA		MENORCA		EIVISSA		FORMENTERA	
	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes
Total Illes Balears	18.349	25.191	15.120	19.825	1.342	1.891	1.827	3.319	60	156
<25	2.093	3.524	1.683	2.853	199	275	203	386	8	10
25-44	10.081	13.903	8.177	10.752	786	1.100	1.083	1.946	35	105
>=45	6.175	7.764	5.260	6.220	357	516	541	987	17	41

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 27. Atur registrat per sector d'activitat (2008)

Paro registrado por sector de actividad (2008)

ATUR REGISTRAT	GENER	FEBRER	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY	JULIOL	AGOST	VAR. % AGOST 07
Total sector econòmic	50.518	48.335	45.184	41.233	36.439	36.929	39.927	43.540	40,91
Agricultura	559	548	470	450	381	375	373	384	52,38
Indústria	1.980	1.927	1.871	1.805	1.738	1.789	1.898	2.090	34,66
Construcció	7.019	6.899	6.932	7.128	7.630	8.764	10.885	13.050	77,41
Serveis	40.206	38.075	34.975	30.837	25.690	24.854	25.553	26.729	26,28
Sense ocupació anterior	754	886	936	1.013	1.000	1.147	1.218	1.287	124,22

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 28. Atur registrat per illes, sector d'activitat i zona de procedència (agost de 2008)

Paro registrado por islas, sector de actividad y zona de procedencia (agosto de 2008)

ATUR REGISTRAT	MALLORCA			MENORCA			EIVISSA			FORMENTERA		
	Nacionals	UE	No UE	Nacionals	UE	No UE	Nacionals	UE	No UE	Nacionals	UE	No UE
Sector econòmic												
Agricultura	216	13	107	11	0	8	15	3	9	1	0	1
Indústria	1.377	67	200	209	9	24	140	23	35	6	0	0
Construcció	6.186	451	3.085	529	65	509	1.048	197	885	38	4	53
Serveis	18.492	1.393	2.249	1.549	87	176	2.167	245	259	79	19	14
Sense ocupació anterior	681	154	274	39	7	11	63	39	18	0	0	1
TOTAL	26.952	2.078	5.915	2.337	168	728	3.433	507	1.206	124	23	69

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 29. Demandants per sector econòmic (2008)

Demandantes por sector económico (2008)

DEMANDANTS	GENER	FEBRER	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY	JULIOL	AGOST	VAR. % AGOST 07
Total sector econòmic	89.268	82.684	76.313	65.802	51.807	52.269	54.041	57.636	37,19
Agricultura	814	761	703	676	579	564	545	560	36,25
Indústria	3.034	2.973	3.048	3.024	2.635	2.660	2.758	3.171	32,96
Construcció	8.609	8.323	8.573	8.776	9.175	10.326	12.379	14.586	72,00
Serveis	75.941	69.617	62.834	52.030	38.082	37.044	36.668	37.604	25,31
Sense ocupació anterior	870	1.010	1.155	1.296	1.336	1.675	1.691	1.715	135,90

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB

Taula 30. Convenis col·lectius d'àmbit superior a l'empresa (2008)

Convenios colectivos de ámbito superior a la empresa (2008)

DENOMINACIÓ	VIGÈNCIA	BOIB NÚM.	PERSONAL AFECTAT	EMPRESES	JORNADA	AUGMENT SALARIAL (%)	OBSERVACIONS
Begudes refrescants, xarops i orxates	1/1/2003 - 31/12/2005	116, de 16/8/2003	8	452	1.811 h/any	IPCr + 2	Vigència prorrogada
Comerç	1/4/2006 - 31/3/2009	122, de 29/08/2006	20.000	50.000	1.789 h/any	4	
Consignatàries de vaixells i agents de duanes de la CAIB	1/3/2001 - 31/12/2003	62, de 24/5/2001	25	120	39 h/set.	4	Vigència prorrogada
Construcció	1/1/2007 - 31/12/2011	159, de 25/10/2007	8.035	54.238	1.746 h/any	3,5	
Derivats del ciment	1/1/2007 - 31/12/2010	42, de 27/03/2008	112	1.610	1.740h/any	3,4	
Despatxos d'advocats de les Illes Balears	1/5/2006 - 31/12/2010	70, de 10/05/2007	800	2.000	IPCr + 1	1	
Empleats de notaries	1/1/1992 - 31/12/1993	137, d'11/11/1993	54	190	1.827 h/any	5	Vigència prorrogada
Empreses organitzadores del joc de bingo	1/1/2007 - 31/12/2007	152, de 9/10/2007	9	256	1.792 h/any	3,9	Vigència prorrogada
Establiments sanitaris	1/1/2004 - 31/12/2007	37, de 5/3/2005	36	3.780	1.728 h/any	4	Vigència prorrogada
Estibadors portuaris del Port d'Eivissa	1/4/2004 - 31/3/2009	135, de 13/9/2005	5	20	40 h/set.	2,2	
Estibadors portuaris del Port de Maó	12/6/2002 - 12/6/2005	81, de 10/6/2004	4	20	40 h/set.	1,74	Vigència prorrogada
Estibadors portuaris del Port de Palma	10/4/2001 - 10/4/2006	85, de 17/6/2003	5	105	1.820 h/any	2	Vigència prorrogada
Exhibició cinematogràfica	1/1/2006 - 31/12/2007	122, de 29/8/2006	6	450	1.760 h/any	3	Vigència prorrogada
Feina al camp	1/1/2002 - 31/12/2004	21, de 15/2/2003	1.500	2.200	40 h/set.	5	Vigència prorrogada
Graduats socials	1/1/2003 - 31/12/2005	55, de 22/4/2004	300	600	1.789 h/any	4	Vigència prorrogada
Hoteleria	1/4/2008 - 31/3/2012	119, de 26/8/2008	10.225	99.258	1.776 h/any	5	
Indústria de la fusta i del moble de la CAIB	1/1/2007 - 31/12/2011	42, de 27/3/2008	728	3.306	1.760 h/any	3,3	
Indústries del forn i la pastisseria	1/1/2004 - 31/12/2008	169, de 10/11/2005	2.000	450	1.802 h/any	8	
Indústries vinícoles	1/1/2006 - 31/12/2008	78, d'1/6/2006	40	300	40 h/set.	2,5	
Laboratoris de pròtesis dentals	10/10/2001 - 31/12/2003	140, de 22/11/2001	70	200	1.740 h/any	IPCr + 1	Vigència prorrogada
Lloguer de vehicles sense conductor	1/1/2007 - 31/12/2010	76, de 18/12/2007	234	1.596	1.784 h/any	3	
Marroquineria, confecció en pell i indústries afins de la CAIB	1/1/2006 - 31/12/2008	71, de 12/5/2007	42	125	1.768 h/any	2,3	
Metall	1/1/2008 - 31/12/2008	126, de 9/9/2008	6.000	8.500	1.770 h/any	4,5	
Neteja d'edificis i locals	1/4/2005 - 31/3/2010	163, de 29/10/2005	300	6.927	1.755 h/any	4	
Servei d'ajuda a domicili	1/1/2004 - 31/12/2007	31, de 22/2/2005	15	1.000	40 h/set.	4	Vigència prorrogada
Transport de malalts i accidentats en ambulància	1/1/2007 - 31/12/2010	139, de 15/9/2007	6	500	1.800 h/any	IPCr + 2	
Transport discrecional i turístic de viatgers per carretera	25/10/2007 - 31/12/2010	159, de 25/10/2007	70	2.758	1.800 h/any	4,5	
Transport de mercaderies	1/1/2008 - 31/12/2010	130 ext., de 17/9/2008	1.599	3.326	1.800 h/any	5	
Transport regular de viatgers per carretera	1/1/2007 - 31/12/2010	161, de 27/10/2007	21	275	1.794 h/any	4	

Font: Direcció General de Treball. Conselleria de Treball i Formació

Taula 31. Convenis col·lectius d'àmbit empresarial (2008)

Convenios colectivos de ámbito empresarial (2008)

DENOMINACIÓ	VIGÈNCIA	BOIB NÚM.	PERSONAL AFECTAT	JORNADA	AUGMENT SALARIAL (%)	OBSERVACIONS
Aeri, SL	1/2/2004 - 31/1/2007	87, de 22/6/2004	15	40 h/set.	No previst	Vigència prorrogada
Agama, SA	1/1/2007 - 31/12/2008	69, de 20/5/2008	23	40 h/set.	3	
Calvià 2000, SA	1/1/2004 - 30/6/2007	78, de 3/6/2004	325	35 h/set.	IPCr	Vigència prorrogada
Casino de Mallorca, SA	4/10/2005 - 31/12/2008	169, de 10/11/2005	128	39 h/set.	2	
Casino Marítim, SA	1/1/2006 - 31/12/2008	116, de 17/8/2006	26	1.826 h/any	IPCr	
Cemex España, SA (Lloseta)	1/1/2006 - 31/12/2008	173, de 7/12/2006	116	1.760 h/any	5,24	
CESPA Ingeniería Urbana, SA, Formentera	1/1/2003 - 31/12/2007	34, de 9/3/2004	17	38 h/set.	IPCr + 1	Vigència prorrogada
Club Marítimo San Antonio de la Playa	1/1/2005 - 31/12/2007	74, de 14/5/2005	20	40 h/set.	IPCr + 2	Vigència prorrogada
Club Nàutic s'Arenal	1/1/2005 - 31/12/2007	55, de 9/4/2005	30	40 h/set.	IPCr + 1	Vigència prorrogada
COBEGA, SA	1/1/2006 - 31/12/2007	44, de 22/3/2007	222	40 h/set.	2,45	Vigència prorrogada
Comercial Citroën, SA	1/1/2004 - 31/12/2007	91, de 29/6/2004	65	1.760 h/any	IPCr + 0,5	Vigència prorrogada
Creu Roja Espanyola a les Illes Balears, personal laboral	1/1/2006 - 31/12/2008	113, de 24/7/2007	350	1.686 h/any	IPCr + 0,25	
Emaya (Aigües)	1/1/2004 - 31/12/2007	126, de 9/9/2004	385	1.554 h/any	IPCr + 0,50	Vigència prorrogada
Emaya (Medi Ambient)	1/1/2004 - 31/12/2007	104, de 27/7/2004	739	1.554 h/any	IPCr + 0,75	Vigència prorrogada
Empresa Funerària Municipal, SA	1/1/2005 - 31/12/2007	98, de 28/6/2005	83	37,5 h/set.	IPC + 1	Vigència prorrogada
Empresa Municipal de Transports de Palma (EMT)	1/1/2007 - 31/12/2010	78 ext., de 4/6/2008	563	1.575 h/any	IPCr	
EMSER 2002 SLU	1/7/2005 - 31/12/2007	64, de 4/5/2006	44	37,5 h/set.	IPC CAIB	Vigència prorrogada
Ferrocarril del Tren de Sóller	1/1/2006 - 31/12/2008	31, de 1/3/2007	95	35 h/set.	IPCr + 1,25	
Fomento de Construcciones y Contratas, SA (Sant Antoni de Portmany)	1/1/2005 - 31/12/2007	38, de 16/3/2006	61	1.802 h/any	IPCr + 1	Vigència prorrogada
Font Teix, SA	1/1/2005 - 31/12/2008	125, de 25/8/2005	49	1.792 h/any	2,7	
Fundació Institut Socioeducatiu S'Estel	14/7/2006 - 14/7/2010	155, de 4/11/2006	78	35 h/set.	3,9	
Fundació Pública de les Balears per a la Música	1/5/2006 - 30/4/2009	11, de 20/1/2007	83	35 h/set.	IPC	
Globalia, SLU	1/1/2006 - 31/12/2009	123, de 31/8/2006	45	1.800 h/any	IPCr	
Herbusa	1/1/2004 - 31/12/2007	6, d'11/1/2005	109	1.768 h/any	IPCr	Vigència prorrogada
Hogar El Temple	1/1/2006 - 31/12/2008	3, d'1/7/2006	25	1.800 h/any	IPC	
Institut Balear de la Natura (IBANAT)	1/1/2007 - 31/12/2010	139, de 15/9/2007	366	35 h/set.	IPC CAIB	

Font: Direcció General de Treball. Conselleria de Treball i Formació

Taula 31. Convenis col·lectius d'àmbit empresarial (2008)

Convenios colectivos de ámbito empresarial (2008)

DENOMINACIÓ	VIGÈNCIA	BOIB NÚM.	PERSONAL AFECTAT	JORNADA	AUGMENT SALARIAL (%)	OBSERVACIONS
Institut Balear d'Infraestructures i Serveis Educatius i Culturals (IBISEC)	1/1/2006 - 31/12/2008	126, de 7/9/2006	40	35 h/set.	2	
Institut Municipal de l'Esport de l'Ajuntament de Palma (IME)	1/1/2005 - 31/12/2010	164, d'1/11/2005	99	35 h/set.	Segons LPGE	
Institut Municipal d'Educació i Biblioteques de Calvià (IMEB)	1/1/2007 - 31/12/2010	157, de 20/10/2007	95	35 h/set.	Segons conveni	
Institut Municipal d'Informàtica Palma, IMI	1/1/2004 - 31/12/2007	41, de 12/03/2005	107	35 h/set.	Segons LPGE	Vigència prorrogada
Kraft Foods España, SLU	1/1/2006 - 31/12/2007	66, de 3/5/2007	170	1.760 h/any	3	
La Vajilla Enériz, SA	1/1/2005 - 31/12/2008	98, de 28/6/2005	8	1.800/any	IPCp + 0,4	
Llar de Calvià	29/12/2005 - 31/12/2009	56, de 18/4/2006	53	35 h/set.	3,487	
Llucmajor, Empresa Municipal de Serveis, SA (LLEMSA)	Data de signatura - 31/12/2007	161, de 24/10/2007	366	37,5 h/set.	1.760/any	
LSG Sky Chefs España, SA (centres de treball Palma i Maó)	1/3/2006 - 29/2/2008	55, de 12/4/2007	64	1.776 h/any	3,7	Vigència prorrogada
McDonald's, Sistemas de España	1/4/2005 - 31/3/2007	125, de 25/8/2005	236	1.776 h/any	4	Vigència prorrogada
Mercapalma, SA	1/1/2004 - 31/12/2008	70, de 7/5/2005	35	1.712 h/any	IPCr	
Personal flota transp. marítim, Alcúdia	1/1/2005 - 31/12/2007	112, de 28/7/2005	45	1.824 h/any	2	
Personal laboral de l'Ajuntament d'Andratx	1/1/2005 - 31/12/2008	78, de 1/6/2006	50	1.537,20 h/any	Segons LPGE	
Personal laboral de l'Ajuntament d'Eivissa	26/3/2005 - 31/12/2007	48, de 26/3/2005	57	35 h/set.	Segons LPGE	Vigència prorrogada
Personal laboral de l'Ajuntament de Ferreries	24/2/2005 - 24/2/2008	144, de 29/9/2005	15	37,5 h/set.	IPC	Vigència prorrogada
Personal laboral de l'Ajuntament de Pollença	1/1/2004 - 31/12/2007	187, de 28/12/2006	78	37,5 h/set.	2	Vigència prorrogada
Personal laboral de l'Ajuntament de Sant Josep de sa Talaia	1/1/2006 - 31/12/2007	86, de 9/6/2007	46	37,5 h/set.	No es preveu	Vigència prorrogada
Personal laboral de la CAIB	1/1/2005 - 31/12/2008	155, de 18/10/2005	1.659	35 h/set.	No es preveu	
Personal laboral del Consell Insular d'Eivissa i Formentera	24/4/2006 - 22/3/2010	131, de 19/9/2006	263	35 h/set.	No es preveu	
Personal laboral de la UIB	1/1/2005 - 31/12/2007	121, de 16/8/2005	251	35 h/set.	Segons LPGE	Vigència prorrogada
Salinera Española Eivissa	1/1/2006 - 31/12/2007	111, de 8/8/2006	19	1.752 h/any	4	Vigència prorrogada
Tirme, SA	1/1/2005 - 31/12/2009	127, de 30/8/2005	236	1.704 h/any	IPC + 0,5	
UTE R. Bosch, V. Altes i G. Pons (Ciutadella de Menorca)	1/1/2007 - 31/12/2010	77, de 3/6/2008	25	1.693,50 h/any	IPC + 1,5	

Font: Direcció General de Treball. Conselleria de Treball i Formació

Taula 32. Expedients de regulació d'ocupació autoritzats per la Direcció General de Treball, gener-agost 2008

Expedientes de regulación de empleo autorizados por la Dirección General de Trabajo, enero-agosto 2008

SECTOR ECONÒMIC	EXPEDIENT PER MESURES D'EXTINCIÓ	EXPEDIENT PER MESURES DE SUSPENSIO
Total		
Nombre d'expedients	5	14
Treballadors afectats a les Illes Balears	156	128
Agricultura		
Nombre d'expedients	-	2
Treballadors afectats a les Illes Balears	-	8
Indústria		
Nombre d'expedients	-	7
Treballadors afectats a les Illes Balears	-	85
Construcció		
Nombre d'expedients	3	2
Treballadors afectats a les Illes Balears	31	12
Serveis		
Nombre d'expedients	2	3
Treballadors afectats a les Illes Balears	125	23

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Direcció General de Treball de la Conselleria de Treball i Formació

Taula 33. Expedients de regulació d'ocupació sobre els quals ha informat la Direcció General de Treball, gener-agost 2008

Expedientes de regulación de empleo sobre los que ha informado la Dirección General de Trabajo, enero-agosto 2008

SECTOR ECONÒMIC	EXPEDIENT PER MESURES D'EXTINCIÓ	EXPEDIENT PER MESURES DE SUSPENSIO
Total		
Nombre d'expedients	13	-
Treballadors afectats a les Illes Balears	107	-
Agricultura		
Nombre d'expedients	-	-
Treballadors afectats a les Illes Balears	-	-
Indústria		
Nombre d'expedients	2	-
Treballadors afectats a les Illes Balears	12	-
Construcció		
Nombre d'expedients	2	-
Treballadors afectats a les Illes Balears	12	-
Serveis		
Nombre d'expedients	9	-
Treballadors afectats a les Illes Balears	83	-

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Direcció General de Treball de la Conselleria de Treball i Formació

Taula 34. Accidents de treball en jornada per mes, illa i gravetat (2008)

Accidentes de trabajo en jornada por mes, isla y gravedad (2008)

ACCIDENTS DE TREBALL 2008									
ILLES	GRAVETAT	GENER	FEBRER	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY	JULIOL	AGOST
Mallorca	Lleus	1.410	1.770	1.472	1.866	1.752	1.920	2.007	1.834
	Greus	11	12	14	13	11	11	9	11
	Mortals	1	0	2	1	1	1	0	2
	Total	1.422	1.782	1.488	1.880	1.764	1.932	2.016	1.847
Menorca	Lleus	116	124	121	153	130	172	207	171
	Greus	0	0	0	2	1	1	3	1
	Mortals	0	0	0	0	1	0	0	0
	Total	116	124	121	155	132	173	210	172
Eivissa	Lleus	157	212	194	219	243	268	363	316
	Greus	2	0	1	0	3	1	3	4
	Mortals	0	0	0	1	0	0	0	1
	Total	159	212	195	220	246	269	366	321
Formentera	Lleus	2	3	23	14	6	4	10	7
	Greus	0	0	0	0	0	0	0	0
	Mortals	0	0	0	0	0	0	0	0
	Total	2	3	23	14	6	4	10	7
No consta	Lleus	11	9	11	19	12	12	20	21
	Greus	0	0	0	0	0	0	0	0
	Mortals	0	0	0	0	0	0	0	0
	Total	11	9	11	19	12	12	20	21
Total Illes Balears	Lleus	1.696	2.118	1.821	2.271	2.143	2.376	2.607	2.349
	Greus	13	12	15	15	15	13	15	16
	Mortals	1	0	2	2	2	1	0	3
	Total	1.710	2.130	1.838	2.288	2.160	2.390	2.622	2.368

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Treball i Formació

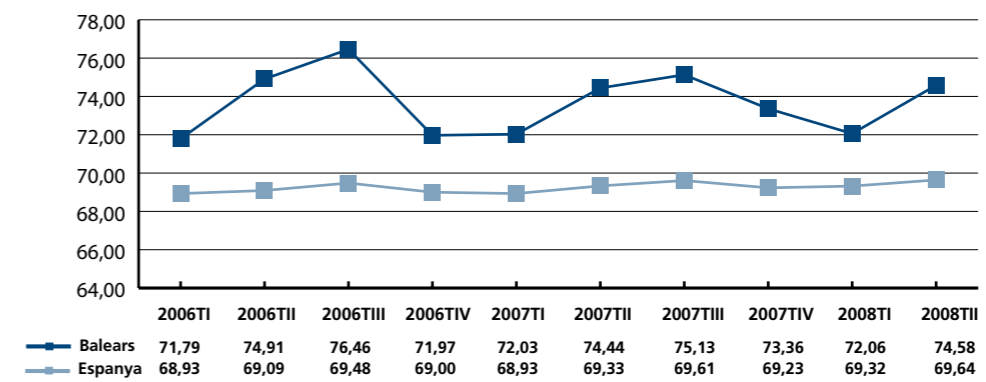
Taula 35. Accidents de treball en jornada per sector i gravetat, acumulat gener-agost 2008

Accidentes de trabajo en jornada por sector y gravedad, acumulado enero-agosto 2008

ACCIDENTS DE TREBALL	LLEUS	GREUS	MORTALS	TOTAL	% VAR. 07
Total	17.381	114	11	17.506	-9,25%
Agricultura	301	6	1	308	-2,84%
Indústria	1.869	18	3	1.890	-12,13%
Construcció	4.965	37	1	5.003	-18,16%
Serveis	10.246	53	6	10.305	-3,77%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Treball i Formació

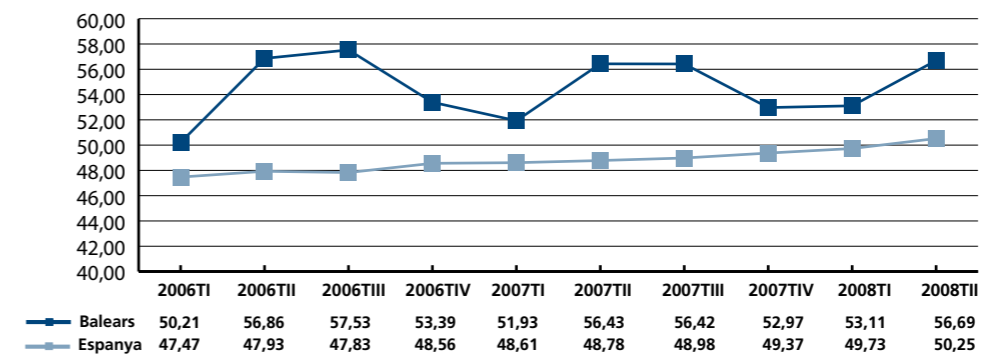
GRÀFIC 11. EVOLUCIÓ DE LA TAXA D'ACTIVITAT MASCULINA A LES ILLES BALEARS I ESPANYA (2006-2008)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

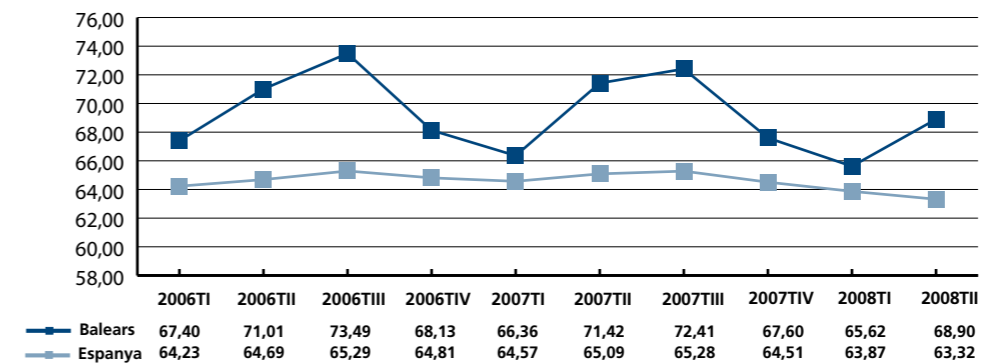
El diferencial entre Balears i Espanya pel que fa a la taxa d'activitat masculina és de 4,9 punts per aquest segon trimestre de l'any; en el cas de les dones el diferencial suposa 6,4 punts

GRÀFIC 12. EVOLUCIÓ DE LA TAXA D'ACTIVITAT FEMENINA A LES ILLES BALEARS I ESPANYA (2006-2008)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

GRÀFIC 13. EVOLUCIÓ DE LA TAXA D'Ocupació MASCULINA A LES ILLES BALEARS I ESPANYA (2006-2008)

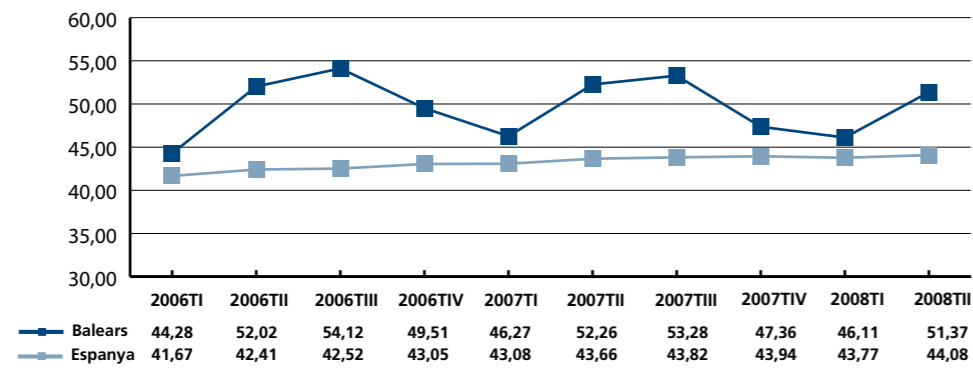

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

El diferencial entre les taxes d'ocupació masculina de les Balears i el conjunt d'Espanya és de 5,6 punts per aquest segon trimestre de l'any

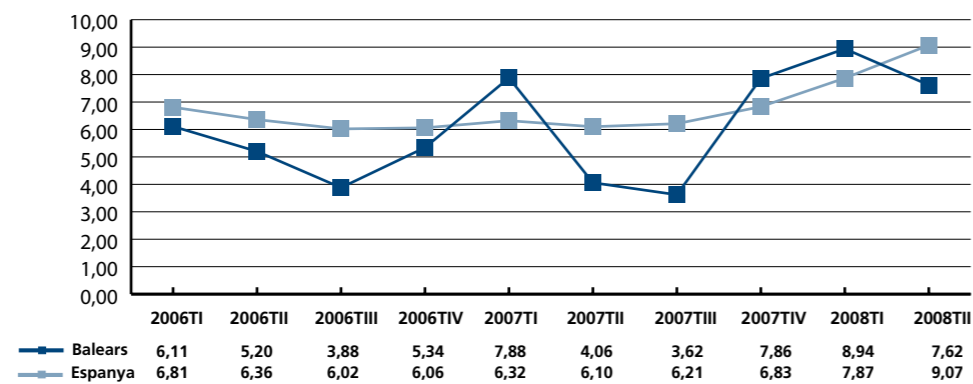
El diferencial entre les taxes d'ocupació femenina de les Balears i el conjunt d'Espanya és de 7,3 punts per aquest segon trimestre de l'any

GRÀFIC 14. EVOLUCIÓ DE LA TAXA D'OCUPACIÓ FEMENINA A LES ILLES BALEARS I ESPANYA (2006-2008)

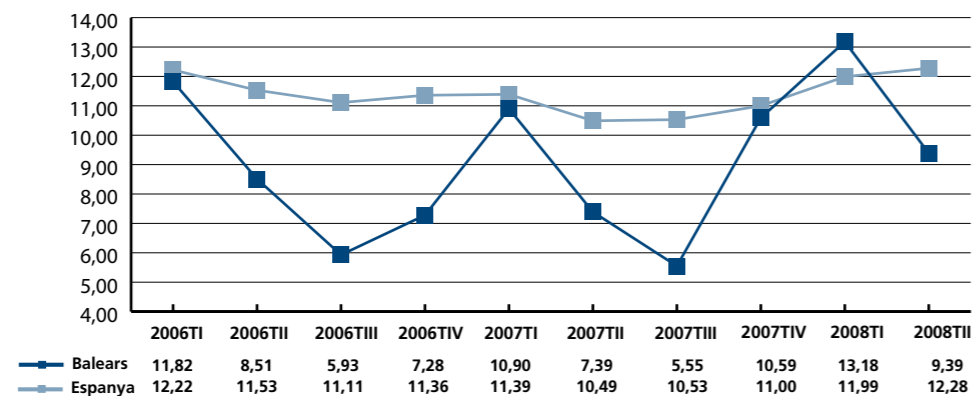
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

GRÀFIC 15. EVOLUCIÓ DE LA TAXA D'ATUR MASCULÍ A LES ILLES BALEARS I ESPANYA (2006-2008)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

GRÀFIC 16. EVOLUCIÓ DE LA TAXA D'ATUR FEMENÍ A LES ILLES BALEARS I ESPANYA (2006-2008)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

La comparació entre les taxes d'atur masculí i d'atur femení de les Balears i del conjunt d'Espanya evidencien uns índex més baixos a les illes per a cada un dels col·lectius

6. ÍNDEX DE TAULES I GRÀFICS

- Taula 01 Resum dels principals indicadors de conjuntura econòmica de les Illes Balears i Espanya
- Taula 02 Rànquing de comunitats autònomes per empreses registrades en el Dirce en data 1 de gener de 2008. Comparació 1/1/2007-1/1/2008
- Taula 03 Nombre d'empreses registrades a les Illes Balears segons el Dirce en data 1 de gener de 2008, per activitat econòmica. Variació respecte al 2007
- Taula 04 Nombre d'empreses registrades a les Illes Balears segons el Dirce en data 1 de gener de 2008, per nombre d'assalariats
- Taula 05 Empreses d'alta en la Seguretat Social per règims i mesos a les Illes Balears (2008)
- Taula 06 Empreses d'alta en el règim general de la Seguretat Social per activitat econòmica a les Illes Balears (2008)
- Taula 07 Treballadors d'alta en el règim d'autònoms de la Seguretat Social per activitat econòmica a les Illes Balears (2008)
- Taula 08 Societats mercantils creades, que amplien capital i dissoltes a les Illes Balears (gener-agost 2008)
- Taula 09 Societats mercantils creades, que amplien capital i dissoltes per comunitats autònomes (agost 2008)
- Taula 10 Població activa per sexe, edat i sector econòmic i taxa d'activitat a les Illes Balears 2008 i variacions 2007
- Taula 11 Població ocupada per sexe, edat i sector econòmic i taxa d'ocupació a les Illes Balears 2008 i variacions 2007
- Taula 12 Població aturada per sexe, edat i sector econòmic i taxa d'atur a les Illes Balears 2008 i variacions 2007
- Taula 13 Rànquing de la taxa d'activitat per comunitats autònomes (TII 2008)
- Taula 14 Rànquing de la taxa d'ocupació per comunitats autònomes (TII 2008)
- Taula 15 Rànquing de la taxa d'atur per comunitats autònomes (TII 2008)
- Taula 16 Rànquing de la taxa d'activitat per comunitats autònomes i sexe (TII 2008)
- Taula 17 Rànquing de la taxa d'ocupació per comunitats autònomes i sexe (TII 2008)
- Taula 18 Rànquing de la taxa d'atur per comunitats autònomes i sexe (TII 2008)
- Taula 19 Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règims a les Illes Balears (2008)
- Taula 20 Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règim i illes a les Illes Balears (agost 2008)
- Taula 21 Treballadors d'alta en la Seguretat Social per règim i zona de procedència a les Illes Balears (agost 2008)
- Taula 22 Contractes registrats a les Illes Balears segons l'illa de destinació (2008)
- Taula 23 Contractes registrats a les Illes Balears segons el sector econòmic i l'illa (agost 2008)
- Taula 24 Contractes registrats a les Illes Balears segons el tipus de contracte i el sexe (agost 2008)
- Taula 25 Atur registrat per illes (2008)
- Taula 26 Atur registrat per illes, sexe i edat (agost de 2008)
- Taula 27 Atur registrat per sector d'activitat (2008)
- Taula 28 Atur registrat per illes, sector d'activitat i zona de procedència (agost de 2008)
- Taula 29 Demandants per sector econòmic (2008)
- Taula 30 Convenis col·lectius d'àmbit superior a l'empresa a les Illes Balears (2008)
- Taula 31 Convenis col·lectius d'àmbit empresarial (2008)
- Taula 32 Expedients de regulació d'ocupació autoritzats per la Direcció General de Treball (gener-agost de 2008)
- Taula 33 Expedients de regulació d'ocupació sobre els quals ha informat la Direcció General de Treball (gener-agost de 2008)

- Taula 34 Accidents de treball en jornada per mes, illa i gravetat (2008)
 Taula 35 Accidents de treball en jornada per sector i gravetat (acumulat gener-agost de 2008)

GRÀFICS

- Gràfic 01 Taxes de variació del VAB a preus constants (en %) per illes (2007-2008)
 Gràfic 02 Comparacions regionals Manpower
 Gràfic 03 Comparacions de Manpower per sectors
 Gràfic 04 Evolució de la taxa d'activitat a les Illes Balears i a Espanya (2006-2008)
 Gràfic 05 Evolució de la taxa d'ocupació a les Illes Balears i a Espanya (2006-2008)
 Gràfic 06 Evolució de la taxa d'atur a les Illes Balears i a Espanya (2006-2008)
 Gràfic 07 Evolució del nombre de treballadors d'alta en la Seguretat Social a les Illes Balears (2006-2008)
 Gràfic 08 Evolució de l'atur registrat a les Illes Balears (2006-2008)
 Gràfic 09 Evolució del nombre d'accidents de treball en jornada a les Illes Balears (2006-2008)
 Gràfic 10 Evolució de l'índex d'incidència dels accidents en jornada a les Illes Balears (setembre-agost 2005-2008)
 Gràfic 11 Evolució de la taxa d'activitat masculina a les Illes Balears i a Espanya (2006-2008)
 Gràfic 12 Evolució de la taxa d'activitat femenina a les Illes Balears i a Espanya (2006-2008)
 Gràfic 13 Evolució de la taxa d'ocupació masculina a les Illes Balears i a Espanya (2006-2008)
 Gràfic 14 Evolució de la taxa d'ocupació femenina a les Illes Balears i a Espanya (2006-2008)
 Gràfic 15 Evolució de la taxa d'atur masculí a les Illes Balears i a Espanya (2006-2008)
 Gràfic 16 Evolució de la taxa d'atur femení a les Illes Balears i a Espanya (2006-2008)

7. RELACIONS DE FONTS I INDICADORS

Per elaborar aquest informe s'han consultat les fonts següents:

Per als indicadors de conjuntura econòmica i activitat empresarial:

- *Conjuntura econòmica de les Illes Balears. Juliol 2008*. Informe de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació
- *El moment econòmic de les Illes Balears. Setembre de 2008*. Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació
- *Contabilidad Nacional Trimestral de España. Segundo trimestre de 2008*. INE
- *Previsiones de crecimiento de la economía española 2008*. Ministeri d'Economia i Hisenda.
- *Estadística de matriculación de vehículos*. DGT. Ministeri d'Interior. Agost de 2008
- *Moviments de fruites i hortalisses*. Mercapalma. Juliol de 2008
- *Precios de los productos alimentarios*. Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç. Agost de 2008
- *Índice de producción industrial*. INE. Agost de 2008
- *Índice de precios industriales*. INE. Agost de 2008
- *Precio de la vivienda libre*. Ministeri d'Habitatge. Segon trimestre de 2008
- *Licitación oficial*. Ministeri de Foment. Maig de 2008
- *Estadística de hipotecas*. INE. Juliol de 2008
- *Índice de precios de vivienda*. Primer y segundo trimestre de 2008. INE
- *Índice de comercio al por menor (ICM)*. INE. Agosto de 2008
- *Encuestas de ocupación en alojamientos turísticos extrahoteleros (EOH)*. INE. Agost de 2008
- *Coyuntura turística hotelera (EOH/IPH/IIP)*. Agost de 2008
- *Encuesta trimestral de coste laboral*. INE. Segon trimestre de 2008
- *Estadística de sociedades mercantiles*. INE. Agost de 2008
- *Estructura y demografía empresarial*. Directorio Central de Empresas (Dirce) a 1 de enero de 2008. INE
- *Índice de precios al consumo (IPC)*. INE. Agost de 2008
- *Indicador de confianza del consumidor ICC-ICO*. Resultats d'agost de 2008
- *Indicador de confianza empresarial núm. 22-2008. Resultados del segundo trimestre. Perspectivas del tercer trimestre*. Cambres de Comerç
- *Estudio Manpower de proyección de empleo Q4/2008*.
- Dades d'afiliació de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Per als indicadors de mercat de treball:

- Enquesta de població activa de l'INE
- Dades d'afiliació de la Tresoreria General de la Seguretat Social
- Registre d'atur, demandants i contractes del SOIB
- Accidents de treball de la Direcció General de Salut Laboral de la Conselleria de Treball i Formació
- Convenis col·lectius de treball del Ministeri de Treball i Immigració
- Expedients de regulació de la Direcció General de Treball de la Conselleria de Treball i Formació

1. PRESENTACIÓN

A fines de 2008 parece claro que éste será un año de transición en todos los países desarrollados. En efecto, la conjunción del estallido de la crisis inmobiliaria en EEUU, la crisis financiera y la importante inflación de los precios de las materias primas y del petróleo han quebrantado la fase de expansión económica vivida en los últimos años y han hecho revisar a la baja las previsiones de crecimiento económico para el 2009, hasta tal punto que se insinúa la posibilidad de que una importante parte de los países europeos entren en recesión.

En lo que respecta a la economía balear, debe decirse que también experimenta una notable reducción en el ritmo de crecimiento económico, pese a que éste se mantiene similar al del conjunto español y al de la UE-15. En concreto, de acuerdo con el Ibestat el crecimiento ha pasado de un 3 % en el último trimestre de 2007 a un 2,2 % y un 1,8 % en el primer y el segundo trimestres de 2008, respectivamente. Dicha coyuntura tan cambiante justifica, más que nunca, la existencia de un informe de carácter cuatrimestral —en este caso, referente a la situación en la parte central del año, de mayo a agosto.

En cuanto a la evolución del mercado laboral, hay que remarcar también que experimenta un proceso acelerado de cambio de ciclo. Así, el número de personas empleadas ha pasado de crecer un 2,6 % en términos interanuales en el mes de enero a hacerlo un 0,9 % y un 0,2 % en los meses de mayo y de agosto del presente año, respectivamente. Pero esta evolución global durante el segundo cuatrimestre muestra, en un nivel de desagregación, toda una serie de evoluciones diversas. Por sectores económicos, así como el agrícola y el industrial presentan una situación estable, el de la construcción destruye empleo y el de servicios continúa generando, aunque a un ritmo de cada vez más lento. También se observan diferencias en función de la edad —el único grupo que no aumenta el empleo es el de los jóvenes—, del género o del régimen de contratación (asalariados/autónomos). En cambio, el dibujo general del número de personas paradas y de la tasa de paro, marcado por una tendencia a crecer en el tiempo para ambos indicadores, es extensible a todos los colectivos, aunque con diferentes intensidades.

Por su parte, el nexo entre el empleo y el paro, es decir, la población activa, presenta un comportamiento bastante particular, dada la ralentización del crecimiento económico vivida durante el 2008. En efecto, las cifras de población que entra en el mercado laboral son semejantes a las observadas en la última fase en alza del ciclo. Este hecho, junto con una tendencia al estancamiento del empleo, está en la raíz del aumento del paro en este segundo cuatrimestre. Sin duda, el mantenimiento del ritmo de crecimiento de la población activa es un hecho singular que demanda el inicio de un proceso particularizado de análisis al objeto de conocer a fondo sus causas explicativas.

En definitiva, en estos tiempos de cambio creemos que el análisis de la coyuntura del mercado laboral balear ofrecido en este informe cuatrimestral de la parte central del año 2008 dará pistas sobre cuál será la evolución futura y, sobretodo, permitirá entender con una dimensión más amplia el conjunto de cambios que se producen en nuestro mercado de trabajo.

SR. LLORENÇ POU GARCÍAS
Director general de Planificación Estratégica

HBLE. SRA. JOANA M. BARCELÓ MARTÍ
Consejera de Trabajo y Formación

2. RESUMEN EJECUTIVO

Los últimos datos sobre la evolución de la economía balear ponen de manifiesto una moderación progresiva de su ritmo de crecimiento. En el segundo trimestre de 2008, la tasa de variación del valor añadido bruto (VAB) a precios constantes fue del 1,8 %, cifra positiva —e idéntica a la del conjunto del Estado— pero inferior en 1,2 puntos a la registrada en el mismo período de 2007. Mallorca y las Pitiusas alcanzaron un crecimiento del 2 %, el cual en Menorca fue del 0,5 %. Por sectores, el de servicios presentó la mejor evolución (2 %), mientras que en el de la construcción ésta fue negativa (-0,3 %).

Por lo que respecta al cierre del año, la Consejería de Economía, Hacienda e Innovación prevé un crecimiento global del 1,5 %, un punto por debajo del previsto para España.

Dicha desaceleración en el ritmo de la evolución económica tiene una clara repercusión en el mercado de trabajo balear. Así como evidencian los datos de la encuesta de población activa del Instituto Nacional de Estadística, se aprecia una estabilización en el número de personas ocupadas (525.400 en el segundo trimestre de 2008) alcanzando la tasa de empleo el 60,1 %, inferior en 1,7 puntos a la del mismo período de 2007. Los grupos de hombres y de edad más joven son los más afectados por este descenso. Con todo, las Balears fueron la primera comunidad autónoma del Estado por tasa de actividad y de empleo, tanto en lo que respecta al colectivo masculino como al femenino, durante dicho segundo trimestre de 2008.

También los registros de la Seguridad Social mostraron durante los meses de junio y de julio descensos en el número de trabajadoras y trabajadores en situación de alta, a pesar de que los últimos datos del mes de agosto evidenciaron un incremento interanual del 0,25 %. En el conjunto del Estado la tendencia fue la misma; igualmente se produjeron descensos en el número de trabajadoras y trabajadores ocupados durante el verano.

La ralentización económica se manifiesta, sobre todo, en las cifras de paro registradas por el SOIB, que cerró el mes de agosto con 43.540 personas desempleadas, un 40,9 % más en variación interanual. En el conjunto del Estado, en comparación, el aumento se produjo de manera menos acusada, ya que el mismo mes se cerró con una variación interanual del 24,7 %. Por islas, se dejó notar especialmente en Menorca (52,8 %) y en Mallorca (40,8 %) y por sectores, en el de la construcción, que aglutina en estos momentos el 30 % del total de personas en paro; por ello, durante el mes de agosto se registró un mayor número de hombres en paro que no de mujeres desempleadas, circunstancia poco habitual.

De forma paralela, la contratación registrada durante los ocho primeros meses de 2008 es inferior a la del mismo período de 2007: construcción experimenta el mayor descenso (-45,6 % en dicho mes de agosto), seguida de servicios (-21,5 %), que hasta el momento había dibujado una evolución más positiva. El mejor dato lo aporta el porcentaje de nueva contratación indefinida, que en las Balears fue del 11,8 % en agosto ante una media nacional del 9,3 %, cifra que situó a las Illes en tercer lugar en el ranking de comunidades autónomas.

Debe mencionarse también que hasta el mes de julio de 2008 se habían autorizado 26 expedientes de regulación de trabajo, que afectaron a 354 trabajadores y trabajadoras. A pesar de que se da un descenso en el número de expedientes con respecto a 2007, el número de trabajadoras y trabajadores afectados aumenta significativamente.

Finalmente, y en relación con la evolución de la siniestralidad, se registró un descenso del 9,2 % en el número de accidentes de trabajo en jornada en las Illes Balears durante los ocho primeros meses de 2008.

3. EL ENTORNO DEL MERCADO DE TRABAJO EN EL 2C 2008: INDICADORES DE ACTIVIDAD ECONÓMICA Y EMPRESARIAL

3.1. INDICADORES DE ACTIVIDAD ECONÓMICA EN LAS ILLES BALEARS

3.1.1. Variación del PIB

Por lo que se desprende de la tabla resumen de los principales indicadores económicos, se han cumplido las perspectivas de disminución del ritmo de crecimiento que se anunciaron en el análisis del primer cuatrimestre de 2008. Los últimos datos disponibles sobre la evolución de la economía balear, los presenta la Dirección General de Economía en su publicación *El moment econòmic de les Illes Balears, setembre 2008*. Se estima que la tasa de variación del valor añadido bruto (VAB) a precios constantes fue del 1,8 % en el segundo trimestre de 2008, 1,2 puntos más baja que en el mismo período de 2007. Dicha cifra supone una moderación del crecimiento, que fue del 2,2 % en el primer trimestre de

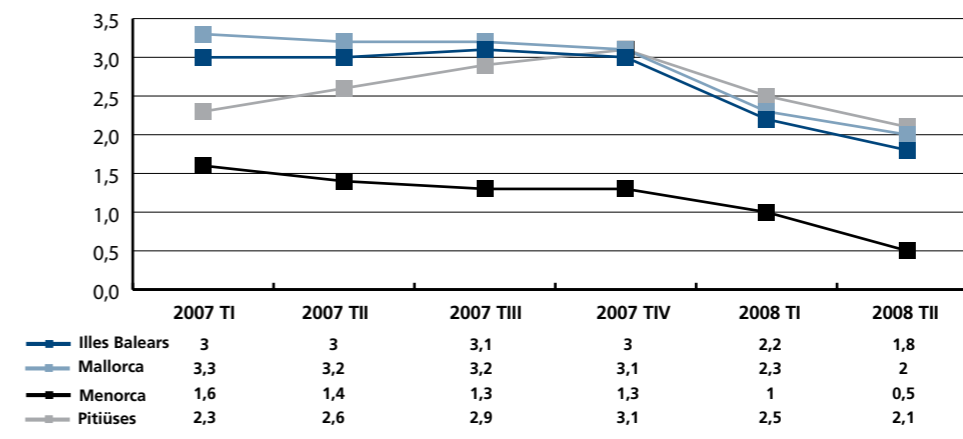
2008 y del 3,0 % de media durante el 2007.

El gráfico 1 muestra las tasas de crecimiento del VAB a precios constantes. Por islas, en este segundo trimestre de 2008 las Pitiusas presentaron el mayor crecimiento (2,1 %) y la menor variación con respecto al mismo trimestre de 2007. Menorca experimentó un crecimiento del 0,5 %, inferior en 1,3 puntos a la media de las Illes —esta diferencia, sin embargo, fue menor que hace un año. Por su parte, Mallorca creció un 2,0 %, lo cual supone 1,2 puntos menos que en el mismo trimestre del año precedente y tres décimas menos que en el primer trimestre de 2008.

Por sectores, el crecimiento de todos fue inferior al del mismo trimestre de 2007. Durante el segundo trimestre de 2008, el de servicios mostró el mayor incremento (2,2 %), a pesar de que el crecimiento fue ocho décimas inferior con respecto al que se produjo en el

Se estima que el crecimiento de las Illes Balears en el segundo trimestre de 2008 fue del 1,8 %, 1,2 puntos más bajo que en el mismo período de 2007

GRÁFICO 1. TASAS DE VARIACIÓN DEL VAB A PRECIOS CONSTANTES (EN %), POR ISLAS (2007-2008)

Fuente: elaboración propia a partir de *El moment econòmic de les Illes Balears, setembre de 2008*

En el segundo trimestre de 2008 el crecimiento del conjunto del Estado fue del 1,8 %, según los datos publicados por el INE

segundo trimestre de 2007. En cuanto al sector de la industria y la energía, se estima que aumentó un 1 %, lo cual implica una disminución sobre el primer trimestre de 2008 y sobre la media de 2007, cuando avanzaba a un ritmo de un 1,4 % y de un 1,5 %, respectivamente. Por el contrario, la construcción experimentó un decrecimiento del -0,3 %. Debe recordarse que en el segundo trimestre de 2007 alcanzaba un 4 % y mantenía aún un 1,4 % en el primer trimestre de 2008¹.

Por su parte, según los datos publicados por el Instituto Nacional de Estadística (INE), en el segundo trimestre de 2008 el crecimiento del país fue del 1,8 %. Si comparamos los datos por sectores en las Illes² y en el conjunto de España³, observaremos que en las Balears hubo un importante aumento en industria y en energía (1 % ante el 0,4 % para la media nacional). En cambio, los sectores de servicios, de la construcción y de la agricultura, ganadería y pesca experimentaron evoluciones más significativas en el conjunto de España.

De hecho, en este segundo trimestre España mantuvo un crecimiento del 0,1 % intertrimestral, tres décimas por encima de los países de la Unión Económica y Monetaria. Así, según la Eurostat⁴, los países de la Unión Europea decrecieron de media un -0,2 % y la Europa de los 27 sufrió un decremento del -0,1 % con respecto al primer trimestre.

Más allá, la última estimación del Ministerio de Economía y Hacienda para el conjunto del año es del 1,6 %, porcentaje que desciende al 1 % para el 2009.

De cara al futuro y en lo que respecta a las Balears, la Consejería de Economía, Hacienda e Innovación, en el proyecto de presupuestos generales para el año 2009, presenta su previsión de crecimiento. Para el 2007 se confirma un crecimiento del 3 % y se prevé acabar el año 2008 con un 1,5 % (una décima inferior a la previsión correspondiente al conjunto del Estado español): las tasas esperadas son de -0,5 % en construcción, +0,9 % en industria y +1,9 % en servicios. En cuanto a 2009, las cifras continúan moderándose presentando una previsión de crecimiento del 0,8 %: -2 % en construcción, +0,5 % en industria y +1,2 % en servicios.

Así, pues, las Illes Balears continúan presentando tasas de crecimiento positivas tanto para el 2008 como para el 2009.

3.1.2. Agricultura

Según las estimaciones de la Dirección General de Economía, el sector de la agricultura, ganadería y pesca experimentó un crecimiento del 1,1 % en el segundo trimestre de 2008.

Un indicador de la evolución del sector es el precio de los productos agrícolas. Por una parte, Mercapalma informa que en el mes de julio de 2008 el precio medio de la fruta aumentó un 0,93 %, mientras que el de las hortalizas y las patatas disminuyó un 13,89 % y un 3,45 %, respectivamente, en relación con el mismo período del año anterior. En esta coyuntura, se experimentó una disminución del 1,2 % en el volumen de movimientos del Mercado Central de Mallorca.

Por otra, el Ministerio de Industria, Turismo y Comercio ha informado de la relación de productos frescos y envasados, de la que se puede resaltar el aumento del precio de los limones (57,39 %), las naranjas (15,38 %), las acelgas (13,31 %) y los huevos (11,17 %), así como la disminución del de las cebollas (7,24 %), las anchoas (3,60 %) y los pimientos verdes (3,14 %), todo ello en el mes de agosto de 2008⁵.

Para analizar el sector, también podemos fijarnos en el número de tractores industriales matriculados. Según la Dirección General de Tráfico, continúa habiendo nuevas matriculaciones: en el mes de agosto se matricularon tres tractores industriales en las Illes —el mismo número que en el mes de agosto de 2007— y 795 en toda España —un 46 % menos que en el mismo mes del año pasado.

3.1.3. Industria

Como ya se ha indicado, en este segundo trimestre el sector disminuyó su ritmo de crecimiento en las Illes Balears hasta un 1 %, frente al 1,4 % alcanzado tanto en el primer trimestre de 2008 como en el mismo segundo trimestre de hace un año.

En el mes de agosto de 2008⁶, el índice de precios industriales fue de 134,4 en las Illes, 0,2 puntos por encima de la media nacional (134,2). Con respecto al mes de agosto de 2007, aumentó ligeramente en las Illes (0,2 %) y disminuyó en ocho décimas en cuanto a la media nacional.

Por su parte, el índice de producción industrial (IPI) de agosto de 2008⁷ en las Illes fue de 103,5, más elevado que

el correspondiente a la media nacional (72); pero el índice ha experimentado aquí una variación interanual negativa del 13,8 %, mientras que para la media nacional ha disminuido un 11,2 %. El INE ofrece los datos de la serie corregida por el efecto calendario en el ámbito nacional —pero no para las Illes Balears. Así, la tasa media del IPI corregida de efectos calendario ha disminuido un 7 % en relación con el mismo mes del año anterior. Descontados los efectos calendario, en tasas interanuales todos los bienes han registrado descensos excepto la energía, con un incremento del 2,8 %.

3.1.4. Construcción

El informe del primer cuatrimestre hacía referencia a las previsiones de la Dirección General de Economía para el 2008, que cifraba el crecimiento del sector en las Illes en un 2,7 %⁸; sin embargo, esta estimación fue revisada a la baja por la misma Dirección General en el informe *Conjuntura econòmica de les Illes Balears. Juliol 2008*.

El sector pasó de crecer un 3,9 % en el primer trimestre de 2007 a hacerlo un 0,2 % en el mismo período de 2008; en cuanto al segundo trimestre, las cifras muestran un mayor descenso, ya que fue del 4 % en 2007 y del 0,3 % en 2008.

Para analizar con más detalle la situación del sector, se pueden observar diferentes variables de interés.

Según los datos del mes de julio de 2008 publicados por el INE, el número de fincas con hipoteca constituida por cada 100.000 habitantes continuaba siendo mayor en las Balears que en

En el segundo trimestre de 2008 el sector de la industria creció un 1 % en las Illes, mientras que el de construcción experimentó una variación de crecimiento del -0,3 %

La Consejería de Economía, Hacienda e Innovación prevé finalizar el año 2008 con un crecimiento del 1,5 %, una décima inferior a la previsión del conjunto del Estado

1 Datos publicados en *Conjuntura econòmica de les Illes Balears, juliol 2008*. Dirección General de Economía de la Consejería de Economía, Hacienda e Innovación.
2 Datos del VAB publicados en *El moment econòmic de les Illes Balears, setembre 2008*. Dirección General de Economía de la Consejería de Economía, Hacienda e Innovación.
3 Datos del PIB. *Contabilidad nacional trimestral de España*, de 27 de agosto de 2008. INE.
4 Datos publicados por la Eurostat el 3 de septiembre de 2008.

5 Tasas interanuales.
6 Datos publicados por el INE el 25 de septiembre de 2008.
7 Datos publicados por el INE el 3 de octubre de 2008.
8 *Conjuntura econòmica de les Illes Balears. Març 2008*. Dirección General de Economía de la Consejería de Economía, Hacienda e Innovación.

El sector de servicios experimentó el mayor crecimiento (2,2 %) en el segundo trimestre de 2008

relación con la media nacional (387 vs. 315, respectivamente), pero la variación interanual ha sido más negativa en las Illes (-30,38 %) que no en el conjunto del Estado (-21 %), a pesar de que estas variaciones interanuales se han moderado con respecto al mes de junio, cuando eran de -51,9 % y de -32,05 %, respectivamente.

Con todo, el importe medio de las hipotecas en las Illes fue en dicho mes de julio de 164.823 €, un 17,46 % menos que en el mismo mes de 2007, pero casi 8.500 € más con respecto a la media nacional (156.325 €).

En este sentido, el Ministerio de Vivienda ha informado que el precio de la vivienda libre (base 2005) en las Illes creció un 2,6 % en el segundo trimestre de 2008 con respecto al segundo trimestre de 2007 (2.427 €/m² frente a los 2.364,6 €/m²). A pesar de ello, con respecto al primer trimestre de 2008 los precios de la vivienda libre en las Illes casi no varían (-0,27 %). Por municipios, hay que destacar el precio de la vivienda libre en Calvià, donde se sitúa en 3.128,3 €/m², mientras que en Palma es de 2.595,3 €/m².

Para completar este indicador ofrecido trimestralmente por el Ministerio de Vivienda y dada la necesidad de disponer de uno compatible con las exigencias europeas de la Eurostat⁹, el INE ha publicado por primera vez¹⁰ el índice de precios de la vivienda. Se puede observar un ligero incremento del indicador: el índice (base 2007) se sitúa en 101,2 para las Balears en el segundo trimestre, cuando en el primer trimestre fue de 100,25. Por otra parte, el indicador para la media nacional fue de 100,32 en el primer

trimestre de 2008 y de 100,01 en el segundo.

Pese a que para el Ministerio y para el INE los precios de la vivienda en las Balears aumentaron a lo largo del primer semestre de 2008, las diferencias entre las variaciones que nos muestran los dos indicadores mencionados se deben al hecho de que ambos recurren a fuentes diferentes para su creación.

Por otra parte, podemos fijarnos en la compraventa de viviendas, que en las Illes disminuyó en el mes de julio de 2008 un 30,19 %. Esta disminución fue mayor que la que se dio de media en todo el ámbito nacional (-26,33 % en variación interanual). Finalmente, debe mencionarse que el COAIB visó 8.900 proyectos de vivienda hasta el mes de junio, cifra que supone una tasa de variación interanual del 3,5 %.

3.1.5. Servicios

Es el sector que experimentó el mayor crecimiento (2,2 %) en las Illes Balears durante el segundo trimestre de 2008. Con todo, el ritmo con el que lo hizo fue menor que en el trimestre anterior (2,6 %) y ocho décimas inferior que en el mismo trimestre de 2007¹¹.

En los apartados siguientes se desarrollan algunas variables de referencia para los subsectores de comercio y turismo.

3.1.5.1. Comercio

El comercio sigue la misma tendencia a la baja que el conjunto de la economía. En agosto de 2008, según el INE¹², las ventas al por menor dismi-

nuyeron en todas las comunidades autónomas en variación interanual. En las Balears el índice de comercio al por menor en términos constantes —eliminando el efecto de los precios— decreció un 10,2 % frente al descenso del 7,5 % experimentado por la media nacional —los productos alimentarios disminuyeron un 3,8 % y los no alimentarios, un 10,5 %.

Además, en agosto el número de matriculaciones de camiones y de furgonetas descendió un 61,40 % en las Illes y un 57,61 % en el conjunto del Estado con respecto al mismo mes de 2007, según datos de la Dirección General de Tráfico.

3.1.5.2. Turismo

De los datos publicados por la Consejería de Turismo¹³, se desprende que el número de personas extranjeras que llegaron a las Illes por vía aérea y por vía marítima disminuyó de media un 2 % y un 45,3 %, respectivamente, con referencia a julio de 2007. Los mayores descensos se produjeron en las llegadas por vía aérea de suizos (31,6 %), belgas (13,5 %) e italianos (12,8 %). En cambio, aumentaron las del mercado francés (43,8 %) y del español (4,6 %), si bien en este último de manera desigual en cada isla. Así, mientras que en Menorca y en Eivissa y Formentera creció en un 22,9 % y en un 37,1 %, respectivamente, el número de turistas españoles en Mallorca menguó un 14,4 %.

Con todo, los datos de coyuntura turística hotelera de los meses de junio, julio y agosto¹⁴ evidencian que las Illes Balears son el principal destino nacional elegido por las personas no residentes: las pernoctaciones de extranjeros en las Illes representaron un 37,7 % del total nacional durante el mes de

junio y un 39 % en los meses de julio y de agosto. Además, las Illes Balears fueron la comunidad autónoma con mayor grado de empleo por plazas en dichos tres meses —del 88,66 % en el mes de agosto—, aunque se registrara una ligera disminución del 0,99 % con respecto a agosto de 2007 (en comparación, la media nacional ha bajado un 3,11 %).

Con más detalle, Menorca fue la zona turística con un mayor grado de ocupación en el mes de junio (81,0 %) gracias, en parte, a las populares fiestas de Sant Joan. Mallorca registró en este mismo mes el mayor grado de ocupación en fin de semana (79,0 %) y el mayor número de pernoctaciones (5,5 millones). En los meses de julio y de agosto, Mallorca fue la primera zona turística de España con mayor grado de ocupación por plazas (88,5 % y 89,07 %, respectivamente) y Menorca, la cuarta (88,04 % en el mes de agosto).

En cuanto a la duración media de la estancia turística, las Illes experimentaron un pequeño incremento interanual del 1,21 % en el mes de agosto (6,67 días) ante el 0,26 % de la media nacional (3,81 días).

También el índice de precios y el índice de ingresos hoteleros del mes de agosto presentan mayores incrementos interanuales en las Illes Balears que no en cuanto a la media nacional: el primero ha aumentado un 10,8 % en términos interanuales y el segundo un 13,37 %, cuando para la media nacional las variaciones han sido del 2,3 % y del 3,0 %, respectivamente.

3.1.6. Demanda y precios

Para el conjunto de España, el INE ha informado que el consumo final de

Las Illes son el principal destino nacional elegido por los turistas no residentes

El índice de confianza de los consumidores aumenta tras cinco meses de descensos consecutivos

9 Dada la necesidad de establecer un sistema armonizado de medición de los precios de compra de la vivienda en los países de la UE.

10 El 1 de octubre de 2008.

11 *Conjuntura económica de las Illes Balears, juliol 2008*. Dirección General de Economía de la Consejería de Economía, Hacienda e Innovación.

12 Datos publicados el 29 de septiembre de 2008.

13 *Observatori turístic. Juliol de 2008* (núm. 185).

14 Datos publicados por el INE el 22 de julio, el 22 de agosto y el 24 de septiembre de 2008, respectivamente.

El número de empresas activas durante el 2007 aumentó un 2,56 % en todo el Estado y un 2,28 % en las Illes

las familias españolas creció un 1,2 % en el segundo trimestre de 2008, lo cual implica una desaceleración de un punto con respecto al trimestre anterior. Esta minoración se explica tanto por el incremento de los precios como por la baja confianza de los consumidores en el desarrollo de la economía.

El índice de confianza de los consumidores¹⁵ (ICC), a pesar de que en el mes de agosto fue cinco puntos más alto que en el mes anterior, muestra un descenso del 40 % con respecto al mismo mes de 2007 y se sitúa en 51,4. El incremento de la confianza de los consumidores, tras cinco meses de descensos consecutivos, muestra una mejora de las expectativas de los consumidores para los próximos meses.

Por su parte, las matriculaciones de turismos se redujeron en las Illes un 36 % con respecto al mes de agosto del año pasado —en el conjunto del Estado lo hicieron un 40 %—, según los datos de la Dirección General de Tráfico.

En cuanto a la evolución de los precios, el crecimiento interanual del IPC¹⁶ en las Balears fue del 4,5 % —si bien el más bajo de todas las comunidades autónomas (la media española llegó al 4,9 %), muy por encima del 2,2 % registrado en agosto de 2007.

En lo referente al coste salarial¹⁷, en las Illes se situó en 1.617,80 € por trabajador y mes, un 5,5 % más que en el segundo trimestre de 2007. Por sectores, construcción experimentó el mayor crecimiento (12,2 %), seguida de industria (6 %) y de servicios (4,1 %).

En comparación, en España aumentó cuatro décimas menos (5,1 %).

3.2. INDICADORES DE ACTIVIDAD EMPRESARIAL EN LAS ILLES BALEARS

3.2.1. Empresas registradas en el Dirce a 1 de enero de 2008 (INE)

El INE¹⁸ ha hecho pública la estructura y la demografía empresarial de España a 1 de enero de 2008 a través del Directorio Central de Empresas (Dirce). El Dirce es un sistema de información estadística que reúne a todas las empresas de España con datos de identificación, de localización, de distribución territorial y de clasificación por tamaño y por actividad económica. Las fuentes para la creación del Dirce son, principalmente, la información recopilada del impuesto sobre actividades económicas, de las retenciones sobre rentas del trabajo y de las cuentas de cotización a la Seguridad Social.

En resumen, el número de empresas activas en todo el Estado aumentó un 2,56 % durante el 2007; en el ranking de comunidades autónomas destacan las que tienen un tejido empresarial más desarrollado: Cataluña, Andalucía y Madrid.

Como se puede comprobar en la tabla 2, en las Illes Balears el número de registros aumentó en 2.081, lo cual significa que a 1 de enero de 2008 había un 2,28 % más de empresas que un año antes. Con respecto al 1 de enero de 2007, el País Vasco fue la

comunidad donde más se incrementó el número de empresas (6,61 %), muy por encima de la media nacional (2,56 %). Hay que resaltar también las comunidades de Castilla-La Mancha, Madrid y Aragón, donde el aumento fue superior al 3 %.

En la tabla 3 aparece el total de empresas registradas en las Illes por grupos de actividad más representativos y su variación con respecto a 1 de enero de 2007. Los once grupos detallados representan el 85,45 % del total de empresas contabilizadas. Las actividades que experimentaron un mayor crecimiento fueron las inmobiliarias (12,48 %), seguidas de otras actividades empresariales (5,18 %) y de actividades recreativas, culturales y deportivas (4,34 %). Debe tenerse presente que los datos muestran la evolución del año 2007.

En lo que respecta al grupo de otras actividades empresariales, que incluye, entre otras, actividades de contabilidad, auditoría, asesoría fiscal, publicidad, selección y colocación de personal o análisis técnico, hay que decir que continúan creciendo aunque a un ritmo algo más pausado, ya que en 2006 experimentaron un aumento del 7 %. Con respecto a las actividades recreativas, deportivas y culturales, el número de empresas de este grupo de actividad aumentó dado que pasó de 1.633 en el año 2000 a 2.500 a 1 de enero de 2008.

En cambio, la variación fue ligeramente negativa en las actividades de comercio al por menor (-1,51 %) —ya en 2006 habían descendido levemente (-1,2%)— y de hostelería (-0,21%), que continuó con una variación poco relevante —igual que en 2006 (-0,3 %) ¹⁹. El número de empresas en construc-

ción a lo largo de 2007 se mantuvo estable con un ligero aumento del 0,8 %, ya que este sector evolucionó de manera positiva hasta que en el segundo semestre de 2007 comenzó a notar los primeros síntomas de desaceleración.

Con respecto al tamaño de las empresas de las Illes Balears, medido en función del número de personas asalariadas, debe decirse que se caracteriza por ser de dimensión reducida: 83.581 de las 93.335 empresas de las Illes tienen menos de seis personas asalariadas (89,55 %). Si se observa la tabla 4, se comprobará que los porcentajes más elevados de pequeñas empresas se hallan en los grupos de actividades inmobiliarias (97,18 % de las empresas con menos de seis asalariados), de actividades diversas de servicios personales (95,95 %), de transporte terrestre (94,31 %) y en otras actividades empresariales (94,25 %).

3.2.2. Empresas de alta y autónomos afiliados a la Seguridad Social

Según los datos ofrecidos por la Tesorería General de la Seguridad Social sobre empresas de alta en los regímenes general, agrario y del hogar, las Illes Balears registraron un total de 53.342 empresas en el mes de agosto de 2008. Apenas se registra un aumento interanual del 0,47 %.

El análisis por regímenes muestra que el mayor incremento se produjo en el régimen del hogar, que creció un 16,61 %. El régimen agrario también experimentó un aumento del 4,84 % y llegó a las 628 empresas, pese a que en el mes anterior el número de empresas de alta en este régimen era de 631. En cambio, el número de em-

El número de empresas de alta en la Seguridad Social de las Illes en el mes de agosto registró un incremento interanual del 4,47 %. Para el mismo período, la afiliación de autónomos aumentó un 4,22 %

Las actividades que experimentaron un mayor crecimiento en número de empresas fueron las inmobiliarias (12,48 %), seguidas de otras actividades empresariales (5,18 %)

¹⁵ Elaborado por el Instituto de Crédito Oficial (ICO).

¹⁶ Datos del INE publicados en septiembre y referidos a agosto de 2008.

¹⁷ Datos de la encuesta trimestral de coste laboral (ETCL) del segundo trimestre de 2008, publicados por el INE el 19 de septiembre de 2008.

¹⁸ Dirce-INE, publicado el 4 de agosto de 2008.

¹⁹ *Avanç de l'any 2007. Informe sobre el mercat de treball de les Illes Balears. 3Q 2007.* Observatorio del Trabajo de las Illes Balears.

El número de sociedades mercantiles creadas sigue una tendencia decreciente

presas de alta en el régimen general disminuyó un 1,31 % —bajó a 46.796 empresas.

La tabla 5 muestra los doce grupos CNAE-93 que representan el 84,03 % del total de actividades económicas inscritas en este régimen general en dicho mes de agosto. Con respecto al mismo mes de 2007, seis de las actividades de los doce grupos mencionados experimentan una variación positiva.

En lo que respecta a estos aumentos, debe decirse que el número de empresas de alta en el grupo de transporte terrestre en el mes de agosto aumentó un 3,99 % en relación con el mismo mes de 2007. Este grupo incluye, entre otros, las actividades de transporte por ferrocarril, de transporte por taxi, así como el transporte de mercancías por carreteras o mudanzas. De la misma manera que para las empresas del Dirce, el número de empresas de alta en la Seguridad Social en el grupo de actividades recreativas, culturales y deportivas aumentó un 4,53 % pasando de enero a agosto de 871 a 1.062.

Por su parte y tal como parecía que iba a producirse de acuerdo con los indicadores económicos, experimentan el mayor descenso en términos interanuales el número de empresas de alta del sector de la construcción, que disminuye un 7,61 %, y el de las dedicadas a actividades inmobiliarias, que mengua un 6,46 %²⁰.

En cuanto a las afiliaciones de autónomos, se contabilizan 91.365 altas en agosto de 2008, un 4,22 % más que en el mismo mes de 2007 (véase la tabla 7). Aumenta especialmente (180,98 %) la actividad de agricultu-

ra, ganadería, caza y actividades relacionadas, pero debe tenerse presente —como ya se mencionó en el informe del primer cuatrimestre— que ello se debe, en gran medida, a la entrada en vigor de la Ley 18/2007, de 4 de julio.

Registran también un incremento interanual superior al 8 % las actividades sanitarias y veterinarias, servicios sociales; las actividades culturales, recreativas y deportivas, y otras actividades empresariales. Los grupos en los que aumenta más el número de altas coinciden con las actividades que ya hemos mencionado anteriormente en cuanto a las empresas de alta, tanto en el Dirce como en la Seguridad Social.

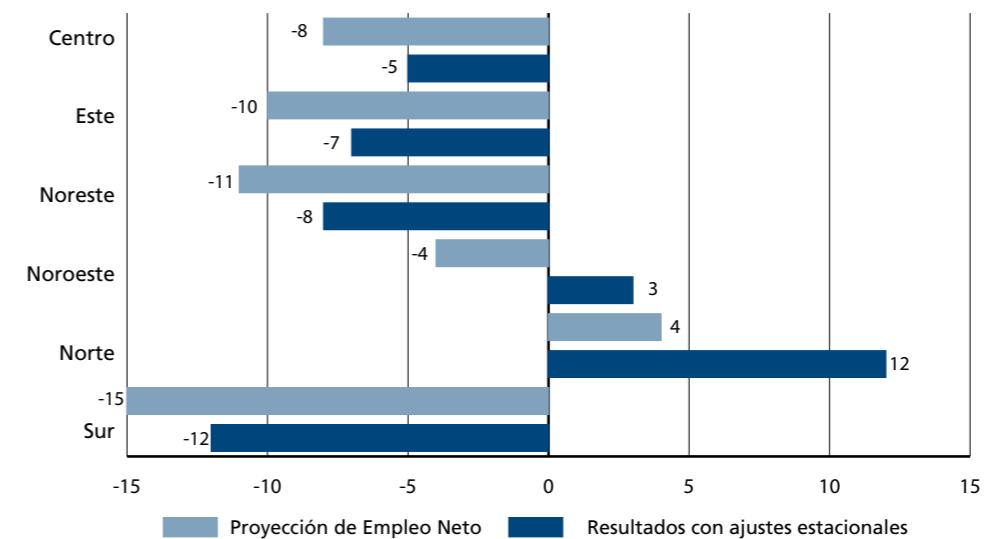
Asimismo, experimenta también una minoración el número de autónomos de alta en actividades de comercio al por menor (-1,43 %), de hostelería (-0,74 %) y en actividades inmobiliarias (-1,03 %). Esta realidad es un reflejo también de la evolución de la economía de las Illes en los diferentes sectores, mencionada en la primera parte del informe: la caída de la construcción, de la confianza de los consumidores y, en consecuencia, del gasto, así como la caída de la confianza de los empresarios, que se analizará más adelante.

3.2.3. Sociedades mercantiles (INE)

El INE registra para cada comunidad autónoma las variaciones mensuales en el número de sociedades —inscritas en el Registro Mercantil Central— que se han creado, han ampliado su capital o se han disuelto. Los últimos datos disponibles²¹ son provisionales y corresponden al mes de agosto de 2008.

²⁰ Pese a que de enero a agosto de 2008 se han mantenido más constantes y han pasado de 1.856 a 1.825.
²¹ Publicados por el INE el 8 de octubre de 2008.

GRÁFICO 2. COMPARACIONES REGIONALES MANPOWER

Fuente: Estudio Manpower de proyección de empleo en España Q4/2008

La tabla 8 nos muestra la evolución de estas variables en las Illes desde enero a agosto de 2008. El número de sociedades mercantiles creadas sigue una tendencia decreciente. Pese a que de marzo a mayo parecía que remontaba, en el mes de junio volvió a disminuir. El número de sociedades creadas en las Illes pasa de 355 a 157. Asimismo, en agosto se creó un 42 % menos de nuevas sociedades que en el mismo mes de 2007. En cuanto al capital suscrito, se pasa de unos 18 millones de euros a algo más de 4 millones. Así mismo, también el número de sociedades mercantiles disueltas ha caído de 115 en el mes de enero a 31 en el de agosto.

En comparación con agosto de 2007, en el mismo mes de 2008 disminuyeron el número de sociedades que ampliaron su capital (13 %) y el de las que se disolvieron (63,64 %). También el capital suscrito en las nuevas sociedades mercantiles disminuyó un 44,28 %, mientras que aumentó un

214,45 % para las sociedades que ampliaron el capital.

En este mes de agosto se crearon en todo el Estado 5.705 sociedades, 2.654 ampliaron su capital y 728 se disolvieron. Con respecto a agosto de 2007, disminuyeron el número de sociedades creadas (37,11 %) y el capital suscrito en la nueva constitución de sociedades (71,82 %). En cambio, la disminución no fue tan pronunciada para el número de sociedades que ampliaron su capital (11,44 %).

Por lo que se desprende de la tabla 9, Cataluña es la comunidad autónoma donde más sociedades mercantiles se crearon en dicho mes (1.340 nuevas sociedades), seguida de Madrid (971) y de Andalucía (787). Las Illes se sitúan en la parte baja de la tabla, en decimoprimer lugar.

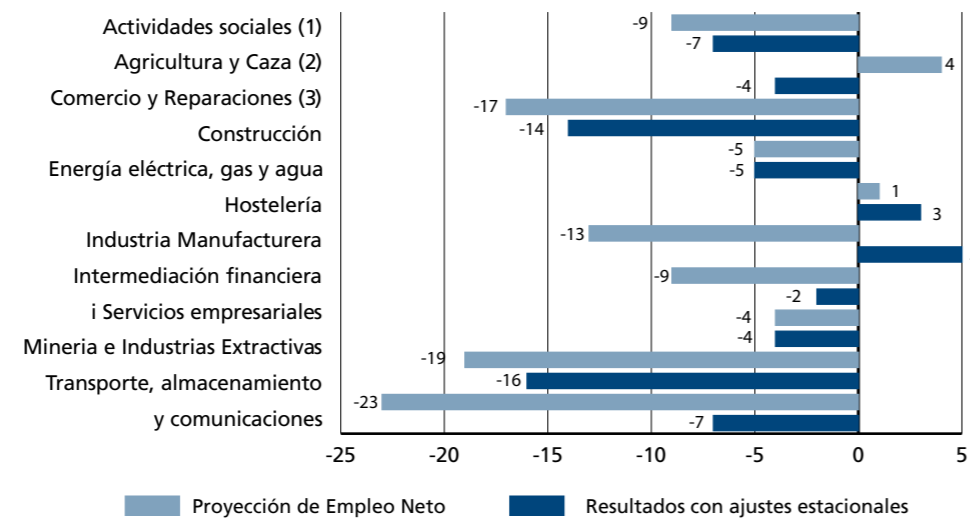
Con todo, se trata de un análisis de datos provisionales; el INE no ofrece estos datos desagregados por sector,

El indicador de confianza empresarial del Servicio de Estudios de las Cámaras de Comercio muestra el deterioro de la actividad real que se dio durante el segundo trimestre de 2008

Según la proyección de empleo de Manpower en las Illes Balears y en Catalunya, los directivos se muestran pesimistas en sus previsiones de contratación

²² Publicación núm. 22-2008, del mes de julio, del Servicio de Estudios de las Cámaras de Comercio.

GRÁFICO 3. COMPARACIONES DE MANPOWER POR SECTORES

Fuente: Estudio Manpower de proyección de empleo en España Q4/2008

Según la Fundación Gadeso, el índice de confianza del empresariado del sector del alojamiento para el 2009 desciende un punto con respecto al de 2008

por lo cual es necesario recurrir al estudio del número de empresas inscritas en la Seguridad Social.

3.2.4. Indicadores de confianza empresarial

Según la encuesta realizada por el Servicio de Estudios de las Cámaras de Comercio²², el indicador de confianza empresarial (ICE) continúa marcando mínimos históricos y se sitúa, en lo que respecta al conjunto de España, en -12,6 puntos. El indicador muestra el deterioro de la actividad real que se dio durante el segundo trimestre de 2008.

La causa fundamental de la disminución del ICE, la hallamos, una vez más, en la desaceleración de la demanda que se ha dado tanto por parte de los consumidores como por parte de las mismas empresas y que ha derivado en una disminución de la facturación de estas últimas. En consecuencia, la actividad de las empresas se refleja en sus perspectivas de futuro planteándose no aumentar sus plantillas e, incluso en algunos casos, reducirlas.

Además, otro factor que limita la actividad de las empresas es su dificultad de financiación. En cambio, ha perdido fuerza la escasez de personal cualificado y el aumento de la competencia.

El ICE se comporta mejor en el sector de servicios que no en industria y en construcción. Asimismo, en el sector de servicios se esperan también ligeras reducciones en cuanto al número de contrataciones.

Este indicador evidencia las expectativas empresariales para el conjunto de España: podemos acercarnos algo más a nuestra realidad si nos fijamos en el *Estudio Manpower de proyección de empleo en España Q4/2008*. De dicho estudio se desprende que en la región noreste, que incluye a las Illes Balears y Cataluña, los directivos se muestran pesimistas en sus previsiones de contratación y registran proyecciones de un -8 % en datos ajustados por la estacionalidad, cuando en el tercer trimestre de 2008 era del -2 %.

Si nos fijamos en los otros resultados, observaremos que hay dos regiones

que destacan con una proyección positiva de empleo: la norte y la noreste, que registraron un 3 % y un 12 %, respectivamente. Las regiones del centro y del este presentaron proyecciones negativas, pero mejores que la nuestra, del -5 % y del -7 %. La proyección es especialmente baja para la región sur (-12 %).

En el gráfico 3 se compara la proyección neta de empleo por sectores. Los directivos de ocho de los diez sectores prevén una reducción del personal para el próximo trimestre. Los de comercio estiman una proyección de empleo del -14 %. La construcción también presenta la misma tendencia, con una proyección de empleo del -5 %. Por su parte, la hostelería muestra una proyección de empleo positiva del 5 %.

Para conocer con más detalle las perspectivas del sector de la hostelería, crucial en las Illes, podemos referirnos al informe de perspectivas turísticas de Exceltur, del 22 de julio de 2008, que constata que en el segundo trimestre la debilidad de la demanda en España repercutió sobre la contracción del gasto de los turistas españoles. Por ello, y a causa del aumento de algunos de los principales costes —el precio del petróleo, los alimentos y el tipo de interés—, las empresas turísticas

cas españolas declaran que han empezado a ver menguar sus beneficios.

Pese a ello, debe recordarse que según los indicadores económicos que se han estudiado en la primera parte del informe, se dieron variaciones positivas del índice de precios hoteleros y de ingresos hoteleros (10,85 % y 13,37 %, respectivamente) en el mes de agosto.

Finalmente, y en este mismo sentido, el número 130 de *Quaderns Gadeso*, aparecido recientemente, incluye una encuesta de clima empresarial entre los empresarios del sector turístico en las Illes, según la cual el saldo global para el año 2008 sería positivo en las actividades de alojamiento (2,8) y negativo en las de oferta complementaria (-6,2). Debe reseñarse que esta última ya mostraba una tendencia negativa en sus encuestas de años anteriores (-6,6 en 2007 y -6,4 en 2006). Por islas, y de cara a 2009, el índice de confianza (1,8) de los empresarios del sector del alojamiento baja un punto por debajo del de 2008, si bien es más alto en Mallorca y en Eivissa (2) que en Menorca (1,5). Las perspectivas de la oferta complementaria para 2009 también bajan un punto en relación con las de 2008, hasta el -7,2 de media: en detalle, -7 en Mallorca y en Menorca y -7,5 en Eivissa.

4. EL MERCADO DE TRABAJO DE LAS ILLES BALEARS EN EL 2C 2008

4.1. INDICADORES DE ACTIVIDAD, DE EMPLEO Y DE PARO

4.1.1. Evolución de la población activa, empleada y en paro de las Illes Balears con respecto a España

El análisis de los datos de la encuesta de población activa (EPA), elaborada trimestralmente por el INE, nos permite enriquecer la visión del mercado de trabajo balear y establecer comparaciones con los datos nacionales y con los del resto de comunidades autónomas. En el momento de la elaboración del presente informe estaban disponibles los datos de los dos primeros trimestres de 2008.

La población activa —es decir, la que trabaja o que está en disposición de hacerlo— aumentó en las Illes un 3,2 % durante el segundo trimestre de 2008 con respecto al mismo trimestre de 2007 situándose en 573.500 perso-

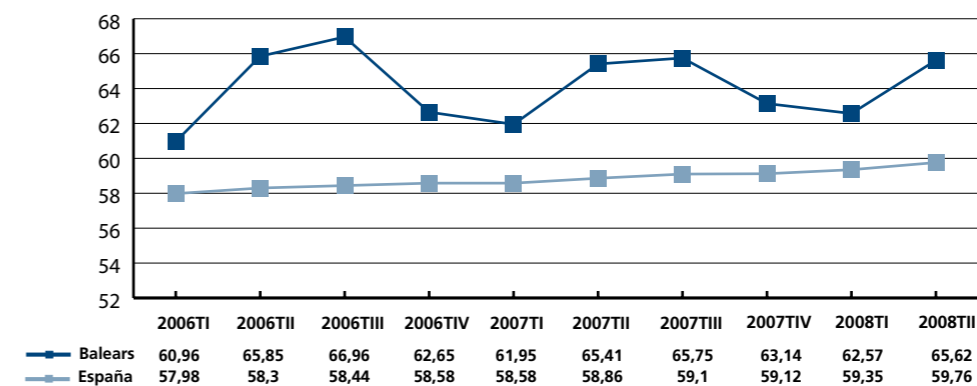
nas. En lo que respecta a diferencias por sexo, no se perciben; por su parte, los tramos de edad que experimentan el mayor incremento son el de personas mayores de 55 años (+4,6 %) y el de personas que tienen entre 25 y 54 años (+3,4 %). Asimismo, existe más población activa en todos los sectores económicos, excepto en el de industria, en el que ha disminuido un 6,1 % en variación interanual.

En cuanto a la tasa de actividad, las Balears presentaron durante el segundo trimestre del año la mayor tasa del Estado con un 65,6 %, muy por encima de la media estatal (59,8 %). La comparación de las tasas de actividad, reflejada en el gráfico 4, muestra el diferencial que se da entre las tasas de las Balears y las del conjunto del Estado desde el año 2006, que en el segundo trimestre de 2008 se concretó en 5,8 puntos.

Por su parte, la comparación entre las tasas de actividad masculina y de actividad femenina de las Balears

Durante el segundo trimestre de 2008, en las Illes Balears la población activa aumenta un 3,2 % y se da la mayor tasa de actividad del Estado (65,6 %)

GRÁFICO 4. EVOLUCIÓN DE LA TASA DE ACTIVIDAD EN LAS ILLES BALEARS Y EN ESPAÑA (2006-2008)

Fuente: elaboración propia a partir de datos del INE

El ritmo de creación de empleo se muestra lento, pese a que de momento no se ha perdido población empleada

y del conjunto de España evidencia, una vez más, que las Illes presentan las más elevadas para cada uno de los colectivos. En el caso de los hombres, el diferencial entre las Balears y España es de 4,9 puntos para este segundo trimestre del año; en el caso de las mujeres, el diferencial supone 6,4 puntos (véanse los gráficos 11 y 12 del anexo). En cuanto a los rankings por comunidades autónomas, las Illes se sitúan en primera posición tanto en el caso de la tasa de actividad masculina como en el caso de la tasa de actividad femenina (tabla 16).

También según la EPA, la población empleada de las Illes alcanzó la cifra de 525.400 personas durante el segundo trimestre de 2008. Este dato representa apenas un aumento del 0,06 % con respecto al mismo trimestre de 2007. Podemos afirmar que el ritmo de creación de empleo se muestra bajo, a pesar de que de momento no se ha perdido población ocupada.

Con todo, se dan diferencias por sexo: así, mientras que las mujeres empleadas presentan un incremento interanual del 0,9 %, el colectivo masculino muestra un descenso del 0,6 % sobre el segundo trimestre de 2007. Por su parte, los tramos de edad más jóvenes muestran descensos importantes en el número de personas ocu-

padadas: un 29,1 % menos en el tramo de edad de 16 a 19 años y un descenso del 7,7 % en el grupo de personas de 20 a 24 años. En cambio, los grupos de mayor edad presentan aumentos en el número de población empleada: un 1,4 % en el grupo de personas de 25 a 54 años y un 1,2 % en el grupo de mayores de 55 años.

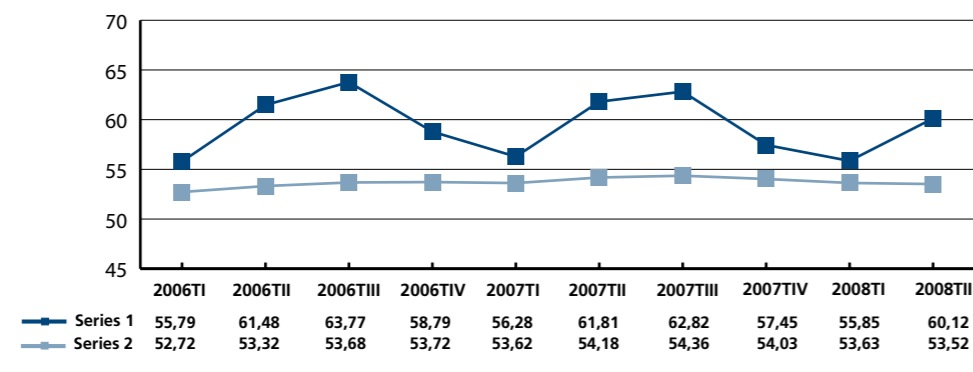
Así como ya sucedía con la población activa, el número de personas ocupadas disminuye en el sector de la industria un 9,2 %. También se da un descenso de efectivos empleados en el sector de la agricultura (6,3 %), mientras que el resto de sectores presenta un aumento en el número de población ocupada.

En lo que respecta a la tasa de empleo de las Balears, debe decirse que se sitúa en el 60,1 %, 1,7 puntos por debajo de la del segundo trimestre de 2007. Con todo, las Illes son la comunidad autónoma con la mayor tasa de empleo del Estado.

En el gráfico 5, que reproduce la evolución de la tasa de empleo en España y en las Balears, se observa la estacionalidad propia de las Illes y se constata como presentan, durante todos los trimestres estudiados, unas tasas que se sitúan por encima de la media nacional. En concreto, durante el se-

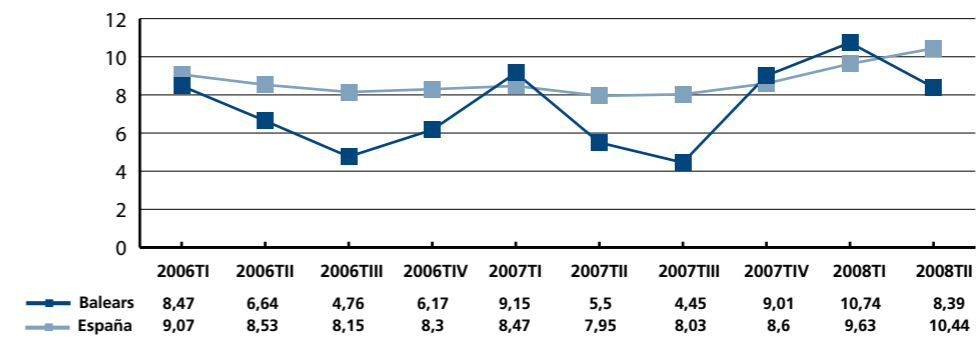
La tasa de empleo se sitúa en el 60,1 %, 1,7 puntos por debajo de la del segundo trimestre de 2007

GRÁFICO 5. EVOLUCIÓN DE LA TASA DE EMPLEO EN LAS ILLES BALEARS Y EN ESPAÑA (2006-2008)

Fuente: elaboración propia a partir de datos del INE

GRÁFICO 6. EVOLUCIÓN DE LA TASA DE PARO EN LAS ILLES BALEARS Y EN ESPAÑA (2006-2008)

Fuente: elaboración propia a partir de datos del INE

gundo trimestre de 2008 se dio un diferencial de 6,6 puntos.

Por su parte, la comparación entre las tasas de empleo masculino y de empleo femenino de las Balears y del conjunto de España muestra de nuevo que las Illes tienen las más elevadas para cada uno de los colectivos. En el caso de los hombres, el diferencial entre las Balears y España es de 5,6 puntos para este segundo trimestre del año. Para las mujeres, el diferencial supone 7,3 puntos (véanse los gráficos 13 y 14 del anexo). En cuanto a los rankings por comunidades autónomas, las Illes se sitúan en la primera posición tanto en el colectivo masculino como en el femenino (tabla 11).

En cuanto al paro, cabe señalar que se alcanzó la cifra de 48.100 personas desempleadas en las Balears durante el segundo trimestre de 2008. Este dato supone un descenso del 17,5 % con respecto al primer trimestre del año, pero un incremento del 57,2 % con respecto al segundo trimestre de 2007. El paro sube tanto en el colectivo masculino como en el femenino, aunque el principal incremento se da entre el primero (+93,7 %) y en los tramos de mayor edad (+222 % en los mayores de 55 años) y en el grupo de los más jóvenes (+76,2 %) (véase la tabla 12 del anexo).

Por sectores económicos, el número de personas en paro sube en cada uno siendo agricultura (+400 %) y construcción (+131,4 %) los que registran los incrementos más importantes.

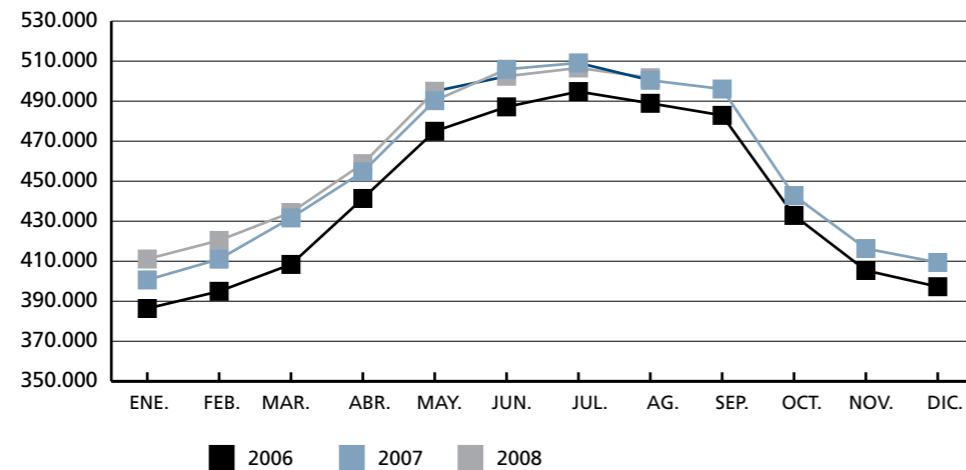
Con todo, la tasa de paro se sitúa en el 8,4 %, 2,4 puntos por debajo de la del primer trimestre de 2008, pero 2,9 puntos por encima de la del segundo trimestre de 2007. En comparación con la tasa nacional (10,4 %), las Illes se situaron en este segundo trimestre dos puntos por debajo, cuando en el primer trimestre lo habían hecho más de un punto por encima, tal como podemos observar en el gráfico 6.

La comparación entre las tasas de paro masculino y de paro femenino de las Balears y del conjunto del Estado pone de manifiesto unos valores más bajos en las Illes para cada uno de los colectivos. En el caso de los hombres, el diferencial entre las Balears y España es de 1,5 puntos; en el caso de las mujeres, este diferencial supone 2,9 puntos (véase la tabla 18 del anexo).

Finalmente, en el ranking por comunidades autónomas (tabla 15), las Illes han ocupado una posición intermedia por tasa de paro más baja durante el segundo trimestre de 2008: la novena, concretamente. Por sexo, las mujeres ocupan la séptima posición

Durante el segundo trimestre de 2008, se han contabilizado 48.100 personas desempleadas en las Illes. Ello representa un descenso del 17,5 % con respecto al primer trimestre del año, pero un incremento del 57,2 % con respecto al segundo trimestre de 2007

GRÁFICO 7. EVOLUCIÓN DE LOS TRABAJADORES DE ALTA EN LA SEGURIDAD SOCIAL EN LAS ILLES BALEARS (2006-2008)

Fuente: elaboración propia a partir de datos del INE

Se han perdido puestos de trabajo durante los meses de junio y de julio de 2008 con respecto a 2007, tanto en las Illes como en el conjunto del Estado

del ranking, mientras que los hombres ocupan la décima.

4.1.2. Evolución de la afiliación a la Seguridad Social

Según los datos de la Tesorería General de la Seguridad Social correspondientes a agosto de 2008, éste se cerró con 501.698 trabajadores y trabajadoras de alta. Dicha cifra implica 1.270 personas más que en el mismo mes del año 2007, lo cual, en términos relativos, representa un incremento del 0,25 %. De todos modos, es importante remarcar que durante los meses de junio y de julio de 2008 se perdieron puestos de trabajo: en concreto, en el mes de junio hubo un descenso interanual del 0,69 % en el número de trabajadores de alta en la Seguridad Social y en el mes de julio, del 0,5 %.

En el conjunto del Estado, en comparación, la variación en el número de trabajadores de alta en la Seguridad Social durante el mes de agosto se

concretó en un aumento del 0,04 %. También se produjeron descensos interanuales en el número de trabajadores afiliados durante los meses de junio y de julio —en concreto, del 0,9 % y del 0,69 %, respectivamente.

Se dan diferencias significativas según el régimen de cotización de los trabajadores de alta (tabla 19). Así, las variaciones interanuales muestran un descenso de trabajadores en el régimen general (-0,4 %) y en el régimen especial agrario²³. Por su parte, el número de trabajadores de alta en el régimen de autónomos, en el régimen especial del mar (0,2 %) y, sobre todo, en el régimen especial del hogar (12,4 %) se incrementa.

El análisis por islas muestra como el empleo aumenta en casi todas, salvo en Menorca, donde se registra un descenso del 1,54 %. Formentera (5,4 %) y Eivissa (2,3 %) muestran los mayores crecimientos, mientras que Mallorca apenas no varía (0,03 %). Si analizamos los datos por islas y regímenes de

23 Debe recordarse que en fecha 1 de enero de 2008 se produjo un cambio de clasificación de los trabajadores en los diferentes regímenes de cotización a raíz de la entrada en vigor de la Ley 18/2007, de 4 de julio. A partir de esta fecha, los trabajadores por cuenta propia del régimen especial agrario se integraron en el de autónomos, por lo que dicho régimen acusa un incremento, mientras que el régimen especial agrario sufre el efecto inverso.

cotización (tabla 20), observaremos como Formentera, con un 25,4 %, y Menorca, con un 21,3 %, se caracterizan por tener un mayor porcentaje de trabajadores autónomos que la media de las Balears (18,2 %). Por su parte, Mallorca es la isla con mayor peso de personas asalariadas, o trabajadores que cotizan en el régimen general (79,5 %), y con el porcentaje más bajo de trabajadores del régimen de autónomos (17,5 %).

En cuanto a los trabajadores extranjeros, el mes de agosto se cerró con 99.902 trabajadores de alta, 4.315 más que en el mismo mes de 2007, lo cual, en términos relativos, supone un incremento del 4,5 %. De estos trabajadores, 46.091 son de algún país miembro de la Unión Europea de los 27 (es decir, un 46,1 %) y 53.811 proceden de algún país extracomunitario (representan el 53,9 % sobre el total de trabajadores extranjeros). Durante este mes de agosto, los trabajadores extranjeros suman el 19,9 % del total de trabajadores de alta en la Seguridad Social de las Illes, 0,8 puntos más que en agosto de 2007.

Los estados de la Unión Europea de los 27 que aportan más trabajadores al mercado de trabajo de las Illes son, en este orden, los siguientes: Alemania (representa un 11,4 % del total de extranjeros y un 24,8 % de los comunitarios), Reino Unido (un 8 % y un 17,3 %, respectivamente) e Italia (un 7,9 % y un 17,1 %, en este caso). Por su parte, la nacionalidad que ha experimentado el principal incremento con respecto a 2007 es la rumana, la cual, con 721 trabajadores más de alta, presenta un incremento relativo del 27,2 % (véase la tabla 21 del anexo).

En cuanto a los países no comunitarios, cabe decir que los que aportan un mayor número de trabajadores de alta son: Ecuador (representan un

9,3 % del total de extranjeros y un 17,3 % de los no comunitarios), Marruecos (un 7,8 % y un 14,5 %, respectivamente) y Colombia (un 6,6 % y un 12,2 %, respectivamente). En este caso, es importante remarcar que los ecuatorianos han experimentado un descenso en el número de trabajadores de alta con respecto al mismo mes de 2007, en concreto un 5,2 % menos. En cambio, los colombianos (+8,5 %) y los argentinos (+5 %) presentan los mayores aumentos, mientras que el número de marroquíes continúa incrementándose, pese a que a un ritmo más suave (+3,5 %).

4.1.3. Evolución de la contratación en las Illes Balears (SOIB)

El mes de agosto de 2008 se cerró en las Balears con un total de 23.286 contratos registrados, 7.630 menos que en el mismo mes del año 2007, lo cual, en términos relativos, significa un descenso del 24,7 %.

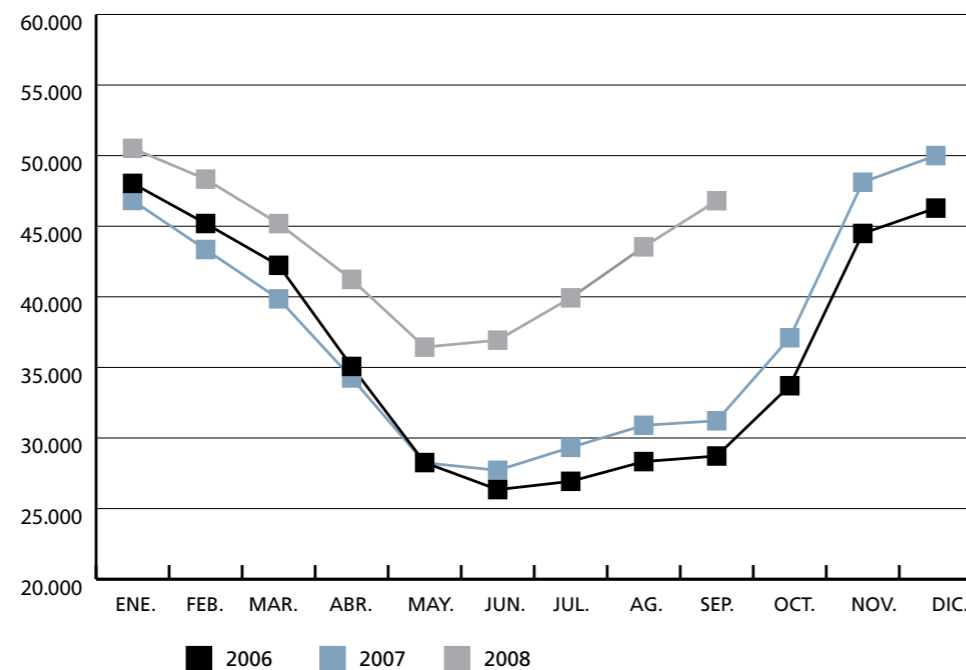
La tabla 22 muestra la evolución mensual de las contrataciones registradas en cada una de las islas durante el año 2008. En los meses de abril y de mayo, coincidiendo con los inicios de la temporada turística, se dispararon las contrataciones y se superó, en mayo, la cifra de 50.000 contrataciones. No obstante, la tasa de contratación se muestra inferior a la de 2007 y el total acumulado de enero a agosto de 2008 supone un descenso del 10 % con respecto al mismo período de 2007 para el conjunto de las Balears. Sobre el mes de agosto de 2007, la contratación baja en cada una de las islas; en Menorca (-26,6 %) y en Mallorca (-25 %) se dan los mayores descensos.

Por sectores económicos (tabla 23), la distribución de la contratación mantiene los patrones habituales. Servicios aglutina el 85 % de los nuevos contratos registrados, seguido de

Las trabajadoras y los trabajadores extranjeros representan el 19,9 % del total de trabajadores de alta en la Seguridad Social de las Illes durante el mes de agosto de 2008, 0,8 puntos más que en agosto de 2007

En el mes de agosto se da un descenso interanual del 24,7 % en el número de contratos registrados

GRÁFICO 8. EVOLUCIÓN DEL PARO REGISTRADO EN LAS ILLES BALEARS (2006-2008)

Fuente: elaboración propia a partir de datos del INE

La evolución mensual del paro registrado muestra como durante el 2008 se han dado unos registros superiores a los de los años 2006 y 2007

construcción, con un 10,6 %, y, finalmente, de agricultura y de industria, que suman el 4,4 % del total de la contratación registrada en el mes de agosto. En relación con el mismo mes del año anterior, han disminuido los contratos en todos los sectores salvo el de agricultura, en el que se produce un aumento del 8,9 %. El sector que sufre el principal descenso es construcción (-45,6 %), que, junto con un aumento notable del paro, como se verá en el próximo apartado, se convierte en el sector económico con más dificultades laborales.

En lo que respecta a la modalidad, el 11,8 % de los contratos registrados durante el mes de agosto de 2008 son de carácter indefinido, mientras que el 88,2 % restante son de duración temporal. Una vez más, las Illes se sitúan entre las comunidades autónomas con mayor porcentaje de contratación indefinida: en el mes de agosto ocupan la tercera posición, tan sólo por detrás de Madrid (17,6 %) y de Cata-

luña (13,3 %). Con respecto al mes de agosto de 2007, como se aprecia en la tabla 24, se ha dado un descenso en todas las modalidades contractuales.

Finalmente, la distribución de la contratación entre sexos muestra más equidad que algunos meses atrás; así, durante el mes de agosto un 51 % de los contratos correspondieron al colectivo masculino y el 49 % restante, al femenino. De esta manera, a pesar de que se produzca un descenso de la contratación para ambos colectivos, es sobretodo en el caso de los hombres (-28,1 %) en el que el descenso es más acusado. Este hecho está condicionado especialmente por el descenso de la contratación en el sector de la construcción, sector —como sabemos— fuertemente masculinizado.

4.1.4. Evolución del paro registrado en las Illes Balears (SOIB)

El mes de agosto de 2008 se cerró con 43.540 personas en paro en las

Balears, 12.640 más que en el mismo mes de 2007, lo cual, en términos relativos, representa un incremento del 40,9 %.

La evolución mensual del paro registrado observable en el gráfico 8 muestra como durante el año 2008 se han dado unos registros superiores a los de los años 2006 y 2007. Sin embargo, lo que es importante remarcar es que tal como pasan los meses la situación empeora y los aumentos interanuales son mayores. Mientras que durante los tres primeros meses del año el aumento interanual no superaba el 14 %, durante los meses de verano dichos incrementos se han situado por encima del 35 % y del 40 %.

En el conjunto del Estado, en comparación, el mes de agosto de 2008 se cerró con un incremento interanual del 24,7 %, menos acusado que en el caso de las Illes. De hecho, los registros de paro aumentan en todas las comunidades autónomas, especialmente en Murcia (+51,7 %), las Balears (+40,9 %), la Comunidad Valenciana (+37,3 %) y las Canarias (+32,8 %).

La distribución del paro por islas (tabla 25) muestra que en Mallorca se concentra el 80,3 % de las personas en paro durante el mes de agosto; en Eivissa, el 11,8 %; en Menorca, el 7,4 %, y, finalmente, en Formentera, el 0,5 % restante. Todas ellas presentan un aumento en el número de personas desempleadas con respecto al mes de agosto de 2007; el más acusado se da en Menorca (52,8 %) y en Mallorca (40,8 %). En cambio, las Pitiusas registran crecimientos del paro más moderados: Eivissa un 36,2 % y Formentera un 15,5 %.

Por sexo (tabla 26), las mujeres suman el 42,1 % del paro registrado en el mes de agosto y los hombres, el 57,9 % restante. El que haya un mayor nú-

mero de hombres que de mujeres en situación de paro en las Illes durante este mes de agosto es una circunstancia nueva que puede relacionarse, de nuevo, con la situación de crisis que vive el sector de la construcción. Este hecho se da en cada una de las islas, pese a que de forma más acentuada en las Pitiusas: así, en Eivissa un 64,5 % de las personas en paro son hombres y en el caso de Formentera el porcentaje se eleva al 72,2 %.

Por su parte, la distribución del paro por sector económico (tabla 27) muestra la habitual concentración en el sector de servicios (61,4 %), aunque no tan fuerte como meses atrás, dado que la construcción aglutina en estos momentos el 30 % del total de personas desempleadas. Los sectores industrial y agrícola, con un 4,8 % y un 0,9 %, respectivamente, tienen un peso poco significativo. Finalmente, las personas sin empleo anterior representan el 3 %. Con respecto al mes de agosto de 2007, los mayores aumentos relativos del paro aparecen en construcción (+77,4 %) y en el colectivo de personas sin empleo anterior (+124,2 %).

El mes de agosto se cerró con 10.694 personas extranjeras en paro en las Balears. Este colectivo representa un 24,6 % sobre el total de paro registrado. De estas personas, un 26 % son de origen comunitario y el 74 % restante procede de algún país de fuera de la Unión Europea. Por islas, son las Pitiusas las que muestran un mayor porcentaje de personas extranjeras en paro: Eivissa un 33,3 % y Formentera un 42,6 %. Con respecto al mes de agosto de 2007, son 4.345 personas extranjeras desempleadas más las que hay en las Balears, lo cual, en términos relativos, implica un aumento del 68,4 %. El aumento es más acusado entre el colectivo de extranjeros extracomunitarios (+75,6 %) que no en el

Las mujeres representan el 42,1 % del total de paro registrado durante el mes de agosto de 2008, circunstancia poco habitual ya que suelen ser mayoría en las listas de paro

El sector de la construcción es el que experimenta el mayor incremento interanual de las cifras de paro (+77,4 %)

Las tablas 30 y 31 del anexo presentan la información aportada por la Dirección General de Trabajo sobre los convenios colectivos de ámbito superior a la empresa y de ámbito empresarial (2008)

caso de los extranjeros comunitarios (+50,9 %).

En la tabla 28 se aprecian algunas diferencias entre los trabajadores nacionales y los extranjeros según la actividad económica en la que han trabajado. Así como un 57,2 % de las personas extranjeras extracomunitarias en situación de paro se encuentran en la construcción, este porcentaje baja al 23,8 % en el caso de los nacionales y al 25,8 % en el de las personas procedentes de la Unión Europea. En cambio, en el sector de servicios predominan los extranjeros comunitarios y los nacionales en un 62,8 % y un 67,9 %, respectivamente, mientras que en cuanto a los extracomunitarios el porcentaje se reduce a un 34,1 %.

4.1.5. Evolución de las personas demandantes inscritas en las Illes Balears (SOIB)

La tabla 29 muestra la evolución del número de personas demandantes de trabajo inscritas en las oficinas del SOIB durante los ocho primeros meses de 2008. En la evolución mensual se observa como el número de demandantes baja de enero a junio —ya bien entrada la temporada turística— para subir de nuevo a partir del mes de julio. El mes de agosto —último mes disponible de la serie en el momento del cierre de este informe— finalizó con 57.636 demandantes, lo cual supone un incremento del 37,2 % con respecto al mismo mes de 2007.

La distribución de los demandantes por sectores económicos muestra un esquema similar a la distribución del paro registrado. De esta manera, el 65,2 % de los demandantes se encuentran en el sector de servicios, seguido del de la construcción, con un 25,3 %, que, como ya se ha comentado en el caso del paro, ha visto incrementar su

peso sobre el total de demandantes. Finalmente, industria, agricultura y el colectivo sin empleo anterior aglutinan el 9,4 % restante.

Con respecto al mes de agosto de 2007, los sectores que más aumentan el número de demandantes son construcción (+72 %) y el colectivo sin empleo anterior (+135,9 %), lo que ya se daba en los registros de paro.

4.2. INDICADORES DE CONDICIONES DE TRABAJO Y RELACIONES LABORALES

4.2.1. Información relativa a la vigencia de los convenios colectivos de trabajo de carácter estatutario

Las tablas 30 y 31 del anexo recogen la información sobre los convenios colectivos de ámbito superior a la empresa y de ámbito empresarial (2008) que ha aportado la Dirección General de Trabajo. Dicha Dirección General considera que la información más óptima en materia de convenios colectivos debe tener la forma de un inventario en el que se determine su vigencia y, en todo caso, si es una vigencia prorrogada, su publicación y los elementos cuantitativos principales: empresas y trabajadores y trabajadoras afectados, jornada pactada y aumento salarial.

Según informa la Dirección General de Trabajo, el grueso de la regulación de la negociación colectiva de carácter estatutario puede encontrarse en el título III del Estatuto de los Trabajadores, aprobado por el Real Decreto Legislativo 1/1995, de 24 de marzo (ET, de ahora en adelante); por lo tanto, debe examinarse la normativa mencionada para entender las peculiaridades de la materia de la que es

objeto este epígrafe en lo concerniente a la vigencia de los pactos conseguidos.

En primer término, hay que señalar que de acuerdo con lo establecido en el artículo 86.1 ET, corresponde a las partes negociadoras determinar la vigencia temporal del convenio que negocien, sin fijar límite alguno.

Por lo tanto, las partes determinan libremente la vigencia del convenio; asimismo, el artículo 86.2 ET prevé como regla general que la vigencia de los acuerdos colectivos se prorrogará anualmente, salvo denuncia expresa de las partes en los términos de la normativa vigente y de las previsiones del mismo convenio aplicable.

No obstante, aunque el convenio colectivo se denuncie válidamente, en los términos antes mencionados, la normativa determina, salvo pacto en contra, que la parte normativa del convenio (la que regula las relaciones entre las partes incluidas en el ámbito de aplicación del convenio: las empresas y los trabajadores y trabajadoras vinculados por los pactos conseguidos) continuará en vigor hasta que las partes legitimadas a este efecto alcancen un acuerdo expreso sobre el nuevo texto que sustituirá el pacto prorrogado.

En definitiva, vista la mencionada legislación, según la Dirección General de Trabajo la vigencia temporal de los convenios colectivos es potencialmente indefinida, ya que, al objeto de evitar el vacío normativo que supondría la derogación automática de las previsiones normativas del pacto colectivo en cuestión, se prorroga hasta la existencia de un nuevo convenio la vigencia de la parte esencial del anterior, ya que no debe olvidarse que los convenios de referencia tienen la consideración de norma jurídica.

4.2.2. Expedientes de regulación de trabajo

4.2.2.1. Expedientes de regulación de trabajo por sector y tipo de medidas tramitados y resueltos por la Dirección General de Trabajo

La Dirección General de Trabajo de la Consejería de Trabajo y Formación, en calidad de autoridad laboral, es competente para tramitar y resolver los expedientes de regulación de empleo que afecten a empresas y trabajadores y trabajadoras que desarrollen, principalmente, su actividad en el territorio de las Illes Balears. No obstante, en el caso de los expedientes que afecten a plantillas o empresas de dentro y de fuera del ámbito autonómico, la competencia para instruir y resolver el expediente recae en la Administración del Estado, la cual recabará informe de esta Comunidad Autónoma.

En consecuencia, la Dirección General de Trabajo de la Consejería de Trabajo y Formación recoge los datos referentes a los expedientes de regulación de empleo presentados por empresas de las Illes Balears. Además, se solicita información desde el Ministerio de Trabajo e Inmigración sobre las empresas con centros de trabajo y/o trabajadores afectados ubicados en dos o más comunidades autónomas, una de las cuales sea la de las Illes Balears.

En la tabla 32 pueden observarse los datos del conjunto de expedientes autorizados en el período comprendido entre enero y agosto de 2008, desagregados por sector económico y causa del expediente. En el transcurso de este período se han autorizado 19 expedientes: 5 se han producido por medidas de despido colectivo y 14 por medidas de suspensión temporal de los contratos.

En la tabla 32 pueden observarse los datos del conjunto de expedientes de regulación autorizados entre enero y agosto de 2008, desagregados por sector económico y causa del expediente

En la tabla 33 pueden observarse los datos del conjunto de expedientes de regulación tramitados entre enero y agosto de 2008, desagregados por sector económico y causa del expediente

Estos expedientes autorizados han afectado a un total de 284 trabajadores de las Illes Balears: 156 por medidas de extinción y 128 por medidas de suspensión. El grueso de trabajadores afectados por medidas de suspensión (74), lo encontramos en 5 empresas de calzado de Mallorca. De estas empresas, 3 alegaron causas económicas y 2, causas tecnológicas o de producción. En cuanto a los 156 trabajadores afectados por medidas de extinción, hay que resaltar que 85 trabajaban en una empresa de alquiler de coches que alegó causas económicas en la presentación del expediente.

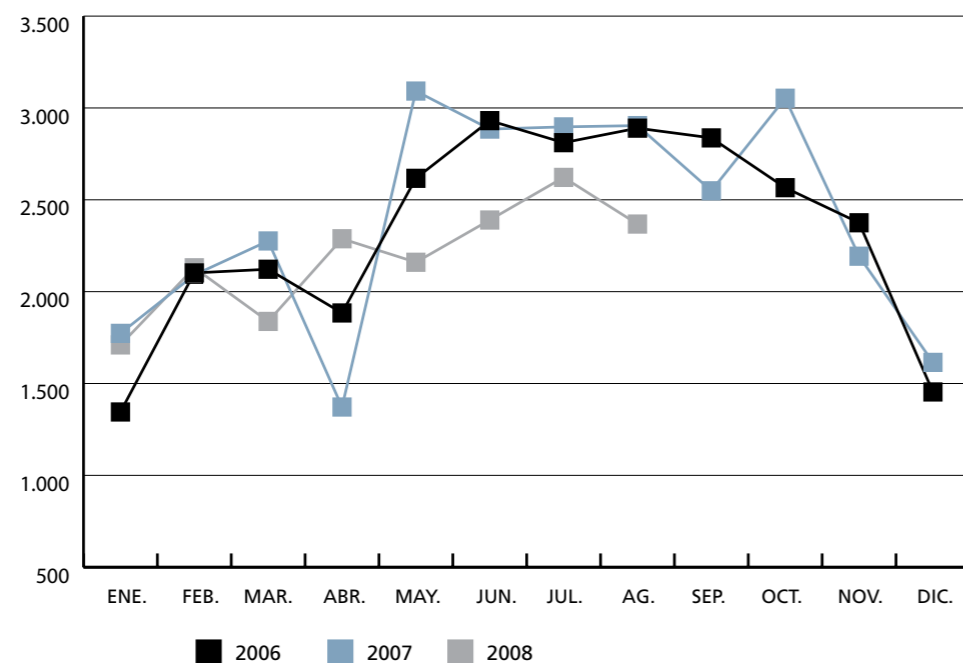
Por su parte, hay que resaltar que todos los expedientes autorizados en este período afectan a empresas de Mallorca, excepto uno, de una empresa de pesca de Ciutadella, a la que se autorizó un expediente por medidas de suspensión que afectó a 6 trabajadores.

4.2.2.2. Expedientes de regulación de trabajo por sector y tipo de medidas tramitados y resueltos por el Ministerio de Trabajo e Inmigración

Como se ha indicado, cuando el expediente de regulación de empleo afecta a plantillas o empresas de dentro y de fuera del ámbito de las Illes Balears, la competencia para instruir y resolver el expediente recae en la Administración del Estado, la cual recaba informe de esta Comunidad Autónoma.

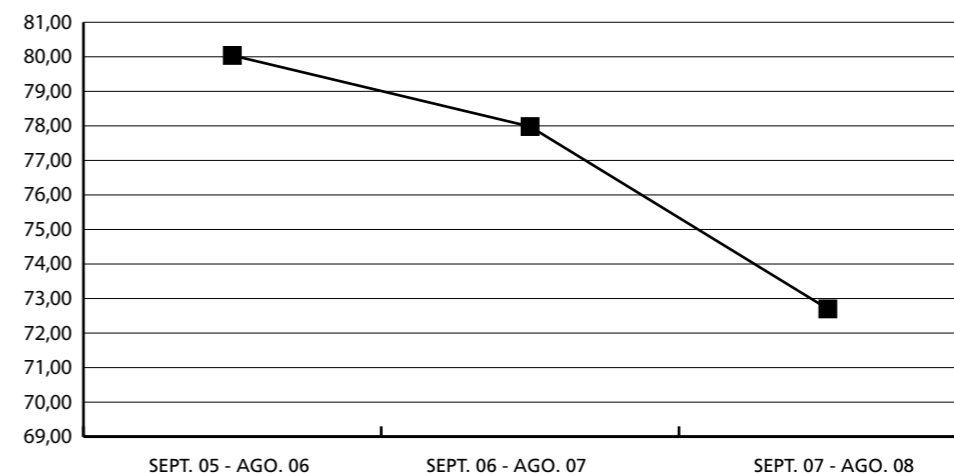
En la tabla 33 pueden observarse los datos del conjunto de expedientes tramitados en el período comprendido entre enero y agosto de 2008, desagregados por sector económico y causa del expediente. En el transcurso de este período se han solicitado informes referentes a 13 expedientes:

GRÁFICO 9. EVOLUCIÓN DE LOS ACCIDENTES DE TRABAJO EN JORNADA EN LAS ILLES BALEARS (2006-2008)

Fuente: elaboración propia a partir de datos de la Conselleria de Treball i Formació

GRÁFICO 10. EVOLUCIÓN DEL ÍNDICE DE INCIDENCIA DE LOS ACCIDENTES EN JORNADA EN LAS ILLES BALEARS, (SEPTIEMBRE-AGOSTO 2005-2008)

Fuente: elaboración propia a partir de datos de la Conselleria de Treball i Formació

todos los expedientes se han producido por medidas de despido colectivo.

Según la información facilitada por el Ministerio, estos expedientes podrían afectar a más de 100 trabajadores arraigados en las Illes Balears, de un total de 2.214 trabajadores de estas empresas.

Por su parte, hay que resaltar el carácter heterogéneo de los sectores de actividad a los que pertenecen las empresas afectadas por estos expedientes de tipo pluriprovincial.

4.2.3. Accidentes laborales por gravedad y sector económico

La Consejería de Trabajo y Formación realiza un seguimiento mensual de los accidentes de trabajo en el conjunto de las Illes Balears; al cierre del informe, se disponía de los datos hasta el mes de agosto de 2008.

El gráfico 9 muestra la evolución mensual en el número de accidentes durante los años 2006, 2007 y 2008.

En general, su distribución a lo largo del año responde a los efectos de la estacionalidad, pero también pueden darse fluctuaciones causadas por los procedimientos administrativos de mecanización de datos²⁴. Por ello, el análisis de la siniestralidad a partir del índice de incidencia²⁵ se convierte en un sistema más ajustado de seguimiento. De todos modos, en el gráfico sí que podemos ver como durante el año 2008 se produce un descenso generalizado en el número de accidentes respecto a los años 2006 y 2007, sobre todo a partir del mes de mayo.

En este sentido, el gráfico 10 muestra la evolución del índice de incidencia para un período completo de doce meses, composición que permite anular los efectos estacionales de la actividad económica y otros de tipo administrativo que pueden tener sobre las cifras. Así, se observa un índice de incidencia del 72,7 —es decir, casi 73 accidentes por cada 1.000 trabajadores expuestos al riesgo— desde el mes de septiembre de 2007 hasta el mes

24 En el mes de abril de 2007 se observa un fuerte descenso en el número de accidentes. Dicho descenso tan acusado se debe al hecho de que durante este mes las autoridades laborales provinciales tuvieron dificultades para recibir los informes de accidente de trabajo, como consecuencia de la implantación de la nueva versión Delt@2 (declaración electrónica de trabajadores accidentados).

25 Número de accidentes de trabajo por cada 1.000 trabajadores con las contingencias por accidente cubiertas.

En los ocho primeros meses de 2008 se da un descenso del 9,2 % en el número de accidentes con respecto al mismo período de 2007

de agosto de 2008, índice inferior a los dos mismos períodos anteriores reflejados en el gráfico.

Por su parte, la tabla 34 desglosa los accidentes de trabajo en jornada por gravedad e isla para los ocho primeros meses de 2008. Durante este período, se contabiliza un total de 17.506 accidentes de trabajo en jornada, de los cuales 17.381 son de carácter leve, 114 graves y 11 mortales. En comparación al mismo período de 2007, se da un descenso del 9,2 % en el número de accidentes. Se produce un descenso en todas las islas salvo en Formentera, donde se ha registrado un incremento del 16,9 %²⁶. En cambio, se dan descensos significativos en Mallorca (-9,7 %), Menorca (-8,7 %) y Eivissa (-8,1 %).

Por sectores económicos (tabla 33), el 58,9 % del total de accidentes del período analizado corresponde al de servicios; el 28,6 %, a construcción; el 10,8 %, a industria, y el 1,7 % restante, a agricultura. Respeto a los ocho primeros meses de 2007 han disminuido los accidentes en todos los sectores: construcción experimenta el principal descenso (-18,2 %), seguida de industria (-12,1 %).

4.3. INDICADORES DE POLÍTICAS ACTIVAS DESARROLLADAS POR LA CONSEJERÍA DE TRABAJO Y FORMACIÓN

4.3.1. Dirección General de Trabajo

La Dirección General de Trabajo gestiona anualmente ayudas públicas en diversas líneas de actuación. Para la integración laboral de personas con discapacidad, por ejemplo, se han

asignado 3,8 millones de euros. Asimismo, también se conceden ayudas para el empleo autónomo y la economía social. Se pretende fomentar el autoempleo de trabajadoras y trabajadores desempleados mediante la concesión de subvenciones para el establecimiento como trabajador autónomo o para la incorporación de socios en cooperativas y sociedades laborales, de subvenciones financieras sobre préstamos, de subvenciones para asistencia técnica y de subvenciones para formación. La cuantía de las subvenciones dirigidas a establecerse como autónomo y la de las financieras se fijan teniendo en cuenta los diferentes colectivos: personas desempleadas en general, jóvenes de 30 años o menores, mujeres, personas con discapacidad y mujeres víctimas de violencia de género. Igualmente, las dirigidas a incorporación de socios en cooperativas y sociedades laborales se fijan en función del colectivo de que se trate (mujeres u hombres, personas en situación de exclusión social o personas con discapacidad). Para alcanzar dicho objetivo, se dispone de un crédito asignado de 2,4 millones de euros.

Por su parte, la Dirección General gestiona otras subvenciones, destinadas a fomentar la conciliación de la vida laboral y la familiar, por medio de las que se pretende dar apoyo a trabajadoras y trabajadoras que reduzcan su jornada de trabajo o que pasen a la situación de excedencia voluntaria para atención de hijos o de otras personas dependientes en los términos previstos en los artículos 37.5 y 46.3, respectivamente, del Estatuto de los Trabajadores; con estas ayudas también se pretende fomentar la contratación de trabajadoras para sustituir al personal en

situación de reducción de jornada o de excedencia voluntaria. Para esta actividad se han asignado 1,4 millones de euros.

Además, se ofrecen ayudas para nuevas líneas de empleo y para la mejora de la relación laboral: ayudas para la creación de empleo en el ámbito de los nuevos filones de empleo, para el fomento de la desestacionalización del empleo en zonas turísticas o la estabilidad de la ocupación por medio de la contratación indefinida y ayudas a proyectos de I+E. A estas subvenciones se ha destinado un crédito de 1,8 millones de euros.

Por su parte, se han asignado 0,3 millones de euros a las ayudas para la jubilación ordinaria de trabajadores afectados por procesos de reestructuración de empresas.

Finalmente, también se ha dispuesto de un crédito de 1,4 millones de euros en ayudas para asociaciones sindicales y empresariales.

4.3.2. Dirección General de Responsabilidad Social Corporativa

Desde la Dirección General de Responsabilidad Social Corporativa, aplicando la responsabilidad social empresarial en el ámbito de la igualdad de oportunidades, se desarrolla un programa que, con el lema "En les empreses, igualtat és eficiència", se centra básicamente en fomentar el establecimiento de planes de igualdad en las empresas y el liderazgo femenino en el campo de la economía, la negociación colectiva y la representación social.

En este sentido y desde principios de año se han llevado a cabo diversas acciones, como por ejemplo: conferencias y jornadas formativas sobre planes

de igualdad en las empresas; otorgamiento de subvenciones a empresas de menos de 250 personas trabajadoras para la implantación de planes de igualdad; patrocinio a la UIB para el Curso de postgrado de experto/a universitario/aria en planes de igualdad; un curso de habilidades y buenas prácticas directivas —previsto para el mes de noviembre—, y, finalmente, cuatro cursos de introducción a la empresa dirigidos a mujeres en paro con espíritu emprendedor —estos cursos deben empezar a mediados de noviembre en Mallorca, Menorca y Eivissa.

4.3.3. Dirección General de Salud Laboral

La Dirección General de Salud Laboral, durante el año 2008, ha llevado a cabo el seguimiento de las empresas que presentaron un elevado índice de siniestralidad durante el 2007. Se ha hecho un total de 536 visitas a empresas, principalmente del sector de la construcción y del de servicios.

Cabe decir que el Plan de Choque contra la Siniestralidad Laboral fue aprobado por el Consejo Balear de Salud Laboral el 21 de diciembre de 2007. Una de las medidas que se prevén para la reducción de la siniestralidad es la incorporación de 6 técnicos más en Mallorca, 3 en Menorca y 3 en Eivissa.

Por su parte, durante el 2008 se ha llevado a cabo una campaña masiva de investigación de accidentes leves, con un total de 393 accidentes investigados.

Durante los meses de julio, agosto y septiembre de 2008, se ha desarrollado una campaña de condiciones materiales en los hoteles de las Illes, con un total de 364 visitas.

En marzo de 2008, por su parte, se puso marcha una campaña centrada

La Dirección General de Trabajo ha asignado un crédito de 2,4 millones de euros a subvenciones dirigidas a promover el autoempleo y otro crédito de 1,8 millones de euros a ayudas para nuevos filones de empleo

²⁶ Este aumento tan acusado en Formentera puede ser debido a que de los 23 accidentes que se contabilizaron en el mes de marzo de 2008, 13 eran accidentes de años anteriores que no se habían comunicado.

Hasta agosto de 2008 se habían presentado 1.350 solicitudes en el Registro de Empresas Acreditadas en el Sector de la Construcción de las Illes Balears

en las condiciones materiales existentes en las empresas ubicadas en los polígonos industriales: fundamentalmente, comprobación de las condiciones de la maquinaria utilizada al objeto de adaptarla a la normativa de prevención.

Durante los meses de julio, agosto y septiembre, la Dirección General de Salud Laboral desarrolló en las islas de Menorca, Eivissa y Formentera una acción orientada a la formación de trabajadoras y trabajadores inmigrantes del sector de la hostelería —formación básicamente de carácter práctico en el mismo puesto de trabajo, de la que se ha beneficiado un total de 164 personas.

Hay que destacar, también, que en el transcurso de 2008 se ha llevado a cabo en Menorca una campaña sobre higiene industrial en el sector de bisutería, en la que ha participado un total de 16 empresas. Al margen de dicha actuación, el Departamento de Higiene ha continuado desarrollando la campaña sobre el amianto —se han visitado 82 obras y se han aprobado 78 planes de trabajo. Asimismo, continúa en marcha su campaña dirigida a empresas de calzado.

En cuanto al Departamento de Vigilancia de la Salud, hay que destacar la campaña para investigar enfermedades profesionales junto con la Inspección Provincial de Trabajo y Seguridad Social.

En fecha 1 de agosto de 2008 entró en vigor el Decreto 84/2008, de 25 de julio, por el que se crea el Registro de Empresas Acreditadas en el Sector de la Construcción de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears. En el momento de cerrar este informe se había presentado un total de 1.350 solicitudes y se habían inscrito 415 empresas.

Por su parte, en fecha 31 de julio de 2008 se publicó el Decreto 83/2008, de 25 de julio, sobre el régimen de habilitación y organización de personal técnico en prevención de riesgos laborales de la Dirección General de Salud Laboral para el ejercicio de la función de comprobación de las condiciones de seguridad y salud en las empresas y centros de trabajo.

Desde la Dirección General de Salud Laboral se ha promovido la realización de diferentes reuniones con los servicios de prevención ajenos al objeto de mejorar su calidad y de fijar unos criterios para la comunicación de memorias anuales.

Con el objetivo de mantener a los agentes sociales debidamente informados sobre la evolución y los resultados del Plan de Choque contra la Siniestralidad Laboral, se han llevado a cabo diversas reuniones, tanto en Mallorca, como en Menorca y en Eivissa, para realizar un seguimiento de dicho Plan.

Durante el último trimestre de 2008 se continuará trabajando en la campaña de investigación de accidentes leves (interrumpida durante los meses de julio, agosto y septiembre), así como en la realización de visitas a empresas de los polígonos industriales, y se reemprenderán las actividades habituales en cuanto a visitas de obras de construcción. Asimismo, se pretende iniciar el procedimiento administrativo relativo a la habilitación de los técnicos de la Dirección General y publicar el decreto por el que se regulará el procedimiento relativo a la publicación de sanciones por infracciones muy graves en materia de prevención de riesgos laborales.

4.3.4. Dirección General de Empleo y Formación

En lo que respecta a la Dirección General de Empleo y Formación, hay que destacar el programa “Posa’t a prova”, que este año se plantea dos objetivos.

En primer lugar, mejorar las condiciones laborales de los jóvenes de las Illes mediante la realización de prácticas formativas en empresas. Este programa está dividido en dos actuaciones: becas de una duración de dos a tres meses de verano para mejora de la empleabilidad de estudiantes universitarios o de ciclos formativos, y becas de una duración de seis a doce meses para mejorar la empleabilidad de personas tituladas, universitarias o de formación profesional, y de trabajadoras y trabajadores en activo que ya se hayan incorporado en el mercado de trabajo. En 2008 la convocatoria se ha restringido, como proyecto piloto, a Eivissa y a Formentera, donde 62 estudiantes ya han iniciado sus prácticas. Su perfil

es el siguiente: 30 son mujeres y 32 son hombres, un 32,2 % es menor de 20 años, un 58,1 % tiene entre 20 y 24 años y el 88,8 % realiza las prácticas en la misma isla de Eivissa. Este plan de becas se hará extensivo en 2009 a los estudiantes de Menorca y en 2010 a los de Mallorca.

Cabe decir que el pasado 25 de septiembre se publicó en el BOIB la convocatoria de invierno de “Posa’t a prova”, que da cobertura a personas tituladas y a trabajadoras y trabajadores de Eivissa y de Formentera.

En segundo lugar, “Posa’t a prova” establece también ayudas dirigidas a quien haya abandonado la formación reglada prematuramente y desee reincorporarse a ésta mediante las pruebas de acceso a la universidad para mayores de 25 años o a través de los exámenes de acceso a la formación profesional. En ambos casos, acreditando la matrícula en el curso escogido, estas personas podrán

Un total de 62 estudiantes de Eivissa y Formentera han empezado las prácticas en el ámbito del programa “Posa’t a prova”

solicitar una subvención de 600 euros como ayuda para el pago de la matrícula y los libros. La convocatoria de 2008 se dirigirá también a Eivissa y a Formentera, en aplicación de los mismos criterios del plan piloto mencionados.